

GUVERNUL
REPUBLICII MOLDOVA

Raport cu privire la activitatea Guvernului în anul 2025

CHIȘINĂU 2026

CUPRINS:

Sumar executiv	2
Situația social-economică	12
Realizările Guvernului	20
Guvernare eficientă	20
Integrare europeană	31
Diplomație pentru pace	34
Economie prosperă	43
Domeniul bugetar-fiscal	54
Justiție corectă	58
Educație modernă	63
Mediu curat	70
Sănătate accesibilă	75
Energie sigură	81
Infrastructură și localități moderne	88
Grijă pentru fiecare	96
Agricultură performantă	103
Comunități sigure	110
Cultura care unește	117
Coeziune între maluri	123
Apărare capabilă	125

Sumar executiv

Situația social-economică. Republica Moldova a menținut tendința de creștere economică, înregistrând un avans al produsului intern brut (PIB) de 2,4%. Această dinamică a fost asigurată de sectoarele informații și comunicații, agricultură, construcții, educație și industria prelucrătoare, compensând contracțiile din serviciile imobiliare, transporturi și comerț. Investițiile au crescut cu 16,9%, iar consumul privat cu 4%, impulsionând cererea internă, în contextul deficitului balanței comerciale.

Producția vegetală a crescut cu 21,3% (fond climatic favorabil), în timp ce sectorul animalier a scăzut cu 3,4% pe fondul reducerii efectivului de porcine. Industria a revenit ascendent (+5,4%), cu performanțe notabile în sectoarele alimentar și al echipamentelor.

Creșterea sectorului serviciilor, comerțului și turismului confirmă redresarea cererii interne, susținută de digitalizare și fluxuri investiționale constante.

Presiunile inflaționiste s-au moderat la 6,8%, permițând o politică monetară relaxată și o redresare a creditării. Veniturile și cheltuielile bugetare au crescut cu 13–14%, datoria de stat menținându-se la un nivel sustenabil. Indicatorii sociali s-au îmbunătățit, rata șomajului scăzând la 2,9%, iar salariul mediu lunar brut înregistrând o creștere nominală de cca 10%.

Deși economia dă semne de revitalizare prin digitalizare și investiții, persistența dezechilibrelor externe (deficitul contului curent) rămâne o provocare structurală.

Guvernarea eficientă a reprezentat în 2025 un motor al modernizării statului și al apropierii Republicii Moldova de standardele europene, prin reforme care au vizat creșterea eficienței administrației publice centrale și optimizarea structurii instituționale, consolidarea cadrului legislativ și îmbunătățirea funcționării autorităților publice.

Profesionalizarea funcției publice și dezvoltarea competențelor au fost stimulate prin programe de formare continuă, inclusiv Programul SPRINT, facilitând integrarea tinerilor în serviciul public, în timp ce digitalizarea a fost accelerată prin operaționalizarea sistemelor informatice „e-Monitorizare” și „project.gov.md”, eficientizând procesele administrative și managementul proiectelor guvernamentale.

Capacitățile instituționale au fost sporite prin instruirea a peste 1.000 de funcționari publici în domenii precum planificarea strategică, elaborarea politicilor publice și managementul de proiect, iar colaborarea cu partenerii de dezvoltare a susținut alinierea reformelor la standardele europene și sporirea transparenței guvernamentale prin intensificarea dialogului public și diseminarea informațiilor.

Procesul de amalgamare voluntară a unităților administrativ-teritoriale a avansat semnificativ prin consultări, decizii de inițiere, prima fuziune efectivă și consolidarea cadrului normativ, a metodologiilor de evaluare și dialogului central-local, sprijinind modernizarea serviciilor publice și creșterea capacității administrației publice locale. Totodată, guvernarea digitală și modernizarea serviciilor publice au fost accelerate prin lansarea cărții de identitate electronice

și a sistemelor digitale „Acte de stare civilă” și „Registrul de stat al unităților de drept”, extinderea semnăturii electronice, creșterea accesului online și integrarea de noi funcționalități pentru cetățeni și persoane juridice.

Integrarea europeană este direcția strategică a Guvernului și determină procesul de reformă și modernizare a autorităților publice, fiind detaliată în cele 10 priorități cheie setate de Guvernul Munteanu. Anul 2025 a reprezentat un punct de referință în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, marcând tranziția de la etapă pregătitoare la avansarea concretă în negocierile de aderare. Un moment definitoriu a fost adoptarea Programului Național de Aderare 2025–2029 (PNA), care a instituit pentru prima dată un cadru strategic unic, coerent și predictibil pentru planificarea, coordonarea și monitorizarea reformelor. PNA acoperă toate cele 33 de capitole de negociere și prevede transpunerea a peste 3.000 de acte UE, devenind principalul instrument de livrare a angajamentelor de aderare. Totodată, Republica Moldova a finalizat, într-un termen de 15 luni, procesul de screening bilateral, analizând peste 100.000 de pagini de legislație europeană. În baza acestuia, în decembrie au fost lansate negocierile tehnice pentru primele trei grupuri de capitole (clustere) – valori fundamentale, piața internă și relații externe – marcând intrarea într-o etapă operațională a procesului de aderare. Progresul este confirmat și de Raportul de Extindere 2025 al Comisiei Europene, care a consemnat cel mai mare avans al Republicii Moldova dintre toate statele candidate, evidențiază progresul pe toate capitolele de negociere și îmbunătățirea nivelului de pregătire în două treimi dintre acestea. Analiza pe clustere arată rezultate solide în special în domeniul valorilor fundamentale și al politicii externe și de securitate, precum și progrese constante, deși mai complexe, în domenii precum piața internă, competitivitatea economică și agenda verde. Anul 2025 a fost marcat de o intensificare fără precedent a dialogului politic cu Uniunea Europeană. Organizarea primului Summit Moldova–UE la Chișinău și vizitele liderilor europeni de rang înalt au reconfirmat sprijinul politic ferm pentru aderare. De asemenea, Parlamentul European a deschis un birou de legătură la Chișinău, consolidând dimensiunea instituțională a relației. În plan intern, angajamentul politic a fost reconfirmat prin adoptarea Declarației Parlamentului privind aderarea la UE și prin rezultatul alegerilor parlamentare, care au validat continuarea parcursului european.

Progresele s-au reflectat și în integrarea economică și sectorială. Semnarea Planului de Creștere în valoare de 1,9 miliarde Euro reprezintă cel mai amplu sprijin financiar acordat Republicii Moldova, destinat accelerării reformelor și dezvoltării economice. În paralel, cetățenii și mediul de afaceri beneficiază deja de avantaje concrete: aderarea la SEPA a redus costurile transferurilor financiare, includerea în zona „Roam like at home” au eliminat tarifele de roaming din 2026, iar extinderea cotelor de export și prelungirea acordului de transport rutier au facilitat accesul pe piața UE. În ansamblu, anul 2025 confirmă că Republica Moldova a trecut la o etapă de livrare accelerată a reformelor și de integrare progresivă în spațiul european. Progresele înregistrate demonstrează capacitatea instituțională de a gestiona un proces complex și poziționează țara ca un candidat credibil și predictibil. Continuarea acestui ritm va fi esențială pentru avansarea negocierilor și apropierea de obiectivul strategic de aderare.

Diplomația pentru pace a fost promovată în 2025 printr-o politică externă echilibrată și proactivă, adaptată unui context internațional complex marcat de tensiuni geopolitice și conflicte regionale, concentrându-se pe apărarea intereselor naționale prin dialog constructiv, cooperare multilaterală și dezvoltarea parteneriatelor strategice durabile. Pe linia bilaterală a continuat extinderea și aprofundarea cooperării cu vecinii. Relația specială cu România a atins noi valențe în domeniile parcursului european, reformelor democratice, dezvoltării economice și cooperării culturale, educaționale și instituționale. Republica Moldova și-a reconfirmat constant sprijinul pentru o pace justă în Ucraina, implicându-se activ în inițiative regionale și proiecte de asistență, inclusiv în infrastructură și transport.

Republica Moldova a intensificat cooperarea cu toate țările membre ale Uniunii Europene prin consolidarea dialogului politic, interacțiune comercial-economică, inițiative comune privind reziliența și securitatea energetică, sprijin pentru reforme interne, proiecte de dezvoltare pentru modernizarea infrastructurii.

Relația strategică cu Statele Unite ale Americii, Regatul Unit, aprofundarea cooperării cu partenerii tradiționali Canada, Elveția, Japonia, Israel, Turcia, China, Coreea de sud, India, Emiratele Arabe Unite, Qatar, precum și deschiderea diplomatică către noi regiuni emergente au constituit o prioritate a politicii externe.

Pe dimensiunea multilaterală, Republica Moldova și-a crescut vizibilitatea în cadrul ONU, NATO, OSCE și Consiliului Europei, promovând drepturile omului, securitatea regională, integrarea europeană și soluționarea pașnică a conflictului transnistrean. Formatele de cooperare regionale OCEMN, ICE, SEEC, GUAM și Inițiativa celor Trei Mări au devenit platforme pentru cooperare în domeniile reformelor interne și proiectelor în energie, transport și digitalizare.

Protecția și implicarea cetățenilor din afara granițelor a fost ameliorată prin servicii consulare și programe modernizate, digitalizate și extinse, facilitând reintegrarea tinerilor reveniți, asigurarea dreptului de vot, participarea civică și consolidarea legăturii cu identitatea națională.

Economia prosperă. În 2025, economia a fost susținută prin măsuri pentru un mediu de afaceri competitiv, dezvoltarea antreprenoriatului, atragerea investițiilor și digitalizarea economiei. Aceste măsuri au sprijinit modernizarea sectorului economic, stimularea inovării și crearea de locuri de muncă, punând accent pe integrarea europeană și pe dezvoltarea durabilă. Sectorul IMM a continuat să aibă un rol important în ocuparea forței de muncă și în cifra de afaceri națională, iar sectorul TIC a consolidat economia digitală și exporturile.

Transformarea digitală a serviciilor publice a continuat, împreună cu consolidarea cadrului de reglementare pentru economia digitală și securitatea cibernetică. Modernizarea infrastructurii publice, dezvoltarea aplicațiilor digitale și măsurile de protecție și incluziune digitală au susținut mediul antreprenorial, inclusiv prin stimularea investițiilor în start-up-uri și companii IT.

În paralel, aderarea la regimuri vamale internaționale și digitalizarea procedurilor vamale au contribuit la simplificarea comerțului, reducerea costurilor și creșterea competitivității produselor și serviciilor autohtone pe piețele externe.

În domeniul finanțelor publice, măsurile au vizat administrarea mai eficientă a veniturilor și cheltuielilor, modernizarea și digitalizarea serviciilor și procedurilor vamale și fiscale, consolidarea controalelor și implementarea Sistemului Național Antifraudă. Bugetul public național a fost executat cu venituri la 101% față de plan și cheltuieli la 98,4%, rezultând un deficit de 14,3 mld. lei, în timp ce bugetele locale au înregistrat un excedent de 1,24 mld. lei. Veniturile fiscale și vamale au crescut, ajungând la 81,7 mld. lei și, respectiv, 41,15 mld. lei.

Necesitățile de finanțare ale bugetului au fost acoperite din surse interne și externe, inclusiv prin dezvoltarea și diversificarea pieței interne. Platforma electronică pentru investiții în valori mobiliare de stat, destinată persoanelor fizice a creat oportunități suplimentare pentru atragerea resurselor financiare interne și diversificarea bazei de investitori. Datoria publică a fost gestionată prin surse interne și împrumuturi externe, iar investițiile capitale au fost monitorizate prin Sistemul Informațional „Registrul Proiectelor de Investiții Capitale”. Au fost întocmite rapoarte anuale și semi anuale, raportul extins pentru 2023–2024 a fost transmis FMI, au fost aprobate și publicate patru Standarde Naționale de Contabilitate în Sectorul Public și au fost operate modificări legislative și procedurale în domeniul achizițiilor publice, controlului intern managerial, auditului intern, pieței financiare și nebankare și regimului juridic al metalelor și pietrelor prețioase.

Justiția corectă. În același mod, au continuat măsurile de reformă în justiție, inclusiv extinderea evaluării externe a judecătorilor și procurorilor, ajustarea criteriilor de integritate, crearea Colegiului anticorupție și a completelor specializate și actualizarea normelor Curții Constituționale. Au fost digitalizate unele servicii notariale și registrul dosarelor succesoriale, a fost extins accesul la justiție prin mediere și a fost îmbunătățită asistența juridică garantată de stat. Au continuat și măsurile privind infrastructura penitenciară, serviciile de stare civilă, executarea silită, sancțiunile pentru corupție și alinierea legislației la standarde europene.

Educația modernă a fost puternic întărită în 2025, marcând progrese semnificative în dezvoltarea calității studiilor, a accesului echitabil și al competențelor tinerilor și cadrelor didactice, inclusiv prin reglementări privind odihna copiilor, gestionarea resurselor financiare, certificarea competențelor lingvistice și standardele sanitare la toate nivelurile de învățământ.

Competențele digitale ale cadrelor didactice au fost stimulate prin Programul DigCompEdu, instruind circa 10.000 de persoane și dezvoltând standarde, metodologii și platforme de formare continuă, în paralel cu aprobarea Cadrului de referință al Curriculumului Național și implementarea măsurilor de susținere a tinerilor specialiști, precum și optimizarea finanțării preșcolare.

Statutul și atractivitatea profesiei pedagogice au fost întărite prin programele „Investim în educatori” și „Investim în profesori”, majorarea salariilor și burselor pentru studenții la pedagogie, precum și prin ajustări legislative menite să promoveze un climat profesional bazat pe responsabilitate și respect. În învățământul profesional tehnic și superior, competențele au fost adaptate la cerințele pieței muncii, fiind modernizat sistemul „eAdmitere”, extins accesul la studii și creșterea vizibilității învățământului dual, elaborate pachete educaționale pentru noi

calificări, implementate 87 de standarde de calificare, pentru asigurarea relevanței calificărilor obținute în sistemul național de educație și formare, majorate bursele și sporurile pentru performanță, promovate studiile la distanță, integritatea academică și internaționalizarea în colaborare cu universitățile europene.

În domeniul cercetării și inovării, precum și pe dimensiunea tineretului, Guvernul a finanțat peste 300 de proiecte, a dezvoltat cadre pentru cooperarea cu mediul de afaceri și infrastructuri de cercetare, a participat la inițiative europene precum EuroHPC și DANUBIUS-RI, iar programele dedicate tinerilor, inclusiv Centrele de tineret 2030, Hub-ul Național și laboratoarele regionale, au sprijinit dezvoltarea abilităților nonformale, implicarea civică și leadershipul acestora, consolidând consiliile elevilor și promovând inițiativele de voluntariat.

Mediu curat a fost asigurat în 2025 printr-un ansamblu de măsuri care au vizat protecția mediului și gestionarea durabilă a resurselor naturale, consolidarea cadrului legislativ și instituțional, alinierea la acquis-ul Uniunii Europene și implementarea angajamentelor asumate în procesul de integrare europeană, inclusiv prin reglementarea răspunderii de mediu și modernizării sistemului de taxe pentru poluare, promovarea celor mai bune tehnici disponibile în industrie și derularea campaniilor de conștientizare pentru producția și consumul durabil.

În domeniul biodiversității și silviculturii, pădurile au fost extinse și reabilite pe 5.120 ha, suprafața forestieră ajungând la 13,4% din teritoriu, cadrul normativ silvic și cinegetic a fost fortificat, iar acțiunile pentru conservarea naturii, biosecuritate și reglementarea organismelor modificate genetic și a speciilor invazive au contribuit la protecția ecosistemelor și utilizarea durabilă a resurselor faunistice.

Gestionarea resurselor de apă și a calității aerului a fost îmbunătățită prin planificare bazinală, monitorizare extinsă și instalarea stațiilor automate, în paralel cu actualizarea angajamentelor internaționale privind schimbările climatice, reducerea hidrofluorcarburilor și consolidarea infrastructurii pentru prevenirea și răspunsul la riscuri chimice, biologice, radiologice și nucleare.

Reforma guvernanței de mediu a fost susținută prin reorganizarea instituțională, fortificarea capacităților de gestiune a proiectelor finanțate din Fondul Național pentru Mediu, dezvoltarea managementului ecosistemelor cu sprijinul partenerilor de dezvoltare și consolidarea economiei circulare în sectorul deșeurilor. În pofida provocărilor legate de capacitatea administrativă încă redusă și resursele limitate, acțiunile realizate creează premise solide pentru accelerarea tranziției către o economie verde.

Sănătatea accesibilă. În anul 2025, sistemul de sănătate a înregistrat progrese semnificative în modernizare, digitalizare și extinderea accesului la servicii medicale, având ca obiectiv principal asigurarea unor servicii sigure, eficiente și de calitate pentru populație. Investițiile în infrastructură, echipamente moderne, servicii în teritoriu și resurse umane au consolidat capacitatea sistemului de a răspunde nevoilor de sănătate publică.

În contextul integrării europene, au fost adoptate politici și acte normative aliniate standardelor UE, în concordanță cu Strategia „Sănătatea 2030”. Progresele au fost recunoscute de Comisia

Europeană, inclusiv pe componenta de protecție a sănătății. Totodată, a fost consolidată capacitatea de prevenire și răspuns la riscuri sanitare prin instituirea unor sisteme moderne de supraveghere (ex. rezistența antimicrobiană, HIV, tuberculoză), creșterea acoperirii vaccinale și întărirea cadrului antidrog și anti-tutun.

Accesul populației la servicii medicale s-a îmbunătățit, inclusiv prin creșterea ratei de asigurare medicală la 84% și modernizarea sistemelor informaționale. Simplificarea mecanismelor de prescriere a medicamentelor au redus birocrăția și au crescut accesibilitatea tratamentului. Lista medicamentelor compensate a fost extinsă semnificativ, cu o creștere a valorii compensate până la 1.279,56 mil. lei (+10% față de 2024).

Digitalizarea a devenit un pilon central al reformei, prin adoptarea Programului Național pentru Digitalizare în Sănătate 2025–2030 și dezvoltarea unui ecosistem e-Sănătate interoperabil, centrat pe pacient. Au fost modernizate sisteme precum e-Rețeta și registrele medicale, fiind pilotate soluții pentru evidența resurselor umane și monitorizarea bolilor infecțioase.

În paralel, a fost consolidat cadrul de reglementare în domeniul medicamentului, asigurând siguranța pacientului și accesul la terapii inovatoare. Performanțele laboratorului național de control al calității au confirmat alinierea la standardele internaționale. În domeniul sănătății publice, au fost dezvoltate programe de imunizare, nutriție și sănătate a copilului, inclusiv inițiative pentru grupuri vulnerabile.

Investițiile majore în infrastructură au inclus modernizarea spitalelor republicane și raionale, dezvoltarea capacităților în oncologie (radioterapie, acceleratoare liniare), chirurgie și diagnostic avansat. Acestea au contribuit la reducerea timpului de așteptare și la creșterea calității actului medical. Un accent important a fost pus pe apropierea serviciilor de pacient, prin extinderea serviciilor în teritoriu, reducând necesitatea deplasării la Chișinău.

Accesul la medicamente în zonele rurale a fost îmbunătățit prin extinderea rețelei de farmacii în cadrul proiectului subvenționat din bugetul de stat „Farmacie în satul tău”, ajungând la 124 farmacii pentru locuitorii satelor.

Resursele umane au fost susținute prin măsuri de motivare, inclusiv compensații pentru transport.

Astfel, sistemul de sănătate a devenit mai rezilient și mai orientat către pacient, cu servicii extinse în teritoriu, infrastructură modernizată și un acces mai echitabil la tratament, în concordanță cu standardele europene.

Energie sigură. Au fost implementate măsuri complexe orientate spre consolidarea independenței energetice a Republicii Moldova, marcate de diversificarea surselor de aprovizionare și progrese tehnice semnificative în toate subsectoarele energetice. În acest context, au fost realizate audituri energetice pentru 81 de blocuri locative și aproximativ 140 de gospodării rurale vulnerabile, fiind semnate contracte de finanțare pentru reabilitare termică și instalarea sistemelor moderne de încălzire pe biocombustibili. În cadrul inițiativei ECO Voucher au fost înlocuite peste 40.000 de echipamente electrotcasnice, generând

economii anuale de peste 30 mil. lei și reducerea emisiilor de carbon cu aproximativ 2.825 tone CO₂.

De asemenea, proiectele de infrastructură publică, precum MEEP și INSPIREE, au avansat în renovarea energetică a instituțiilor medicale republicane și a 16 clădiri universitare, contribuind la reducerea consumului de energie cu circa 60%, în timp ce tranziția către surse regenerabile a fost accelerată, capacitatea instalată atingând 980 MW, fiind introduse și primele sisteme de stocare a energiei de peste 20 MWh.

Securitatea energetică a fost stabilizată prin dezvoltarea infrastructurii strategice și integrarea în piața energetică europeană, inclusiv prin finalizarea liniei electrice aeriene de 400 kV Vulcănești–Chișinău, precum și prin gestionarea eficientă a pieței de gaze naturale, crearea și menținerea stocurilor de gaze naturale la cca. 20% din consumul total al Republicii Moldova (50 mil. m³ – stocuri de securitate și cca. 145 mil. m³ – stocuri comerciale).

Totodată, facilitățile tarifare aplicate în cadrul Coridorului Vertical de Gaze și semnarea primului contract pe termen lung pentru gaze naturale din proiectul Neptun Deep au contribuit la consolidarea poziției Republicii Moldova pe piața energetică regională a Uniunii Europene, în timp ce o pondere semnificativă din consumul de energie electrică al malului drept al râului Nistru este acoperită din importuri din România, facilitându-se prin infrastructura de interconectare existentă, inclusiv linia electrică aeriană de 400 kV Isaccea–Vulcănești și liniile de interconectare de 110 kV (Ungheni–Țuțora, Cioara-Huși, Gotești-Fălciu, CHE Costești-Stânca).

Infrastructură și localitățile moderne au fost dezvoltate în 2025 prin intensificarea investițiilor regionale și locale, cu impact direct asupra a peste 280 de mii de cetățeni din 217 localități. În acest context, au fost realizate intervenții semnificative în infrastructura de apă și sanitație, mobilitate urbană, iluminat public și infrastructură socială, fiind finalizate sute de proiecte care au contribuit la îmbunătățirea condițiilor de trai și la creșterea atractivității comunităților.

În domeniul infrastructurii de transport, investițiile au susținut modernizarea rețelei rutiere naționale, sporirea siguranței traficului prin lucrări de reabilitare, dotări și sisteme moderne de monitorizare, în timp ce transportul de pasageri a înregistrat creșteri semnificative, în special în sectorul aerian, iar transportul rutier a rămas dominant în transportul de mărfuri, confirmând rolul strategic al acestui sector pentru economie și mobilitate.

Sectorul construcțiilor a înregistrat o evoluție evidențiată prin creșterea volumului lucrărilor și finalizarea proiectelor majore, concomitent cu promovarea măsurilor de îmbunătățire a cadrului normativ, siguranței și calității construcțiilor, consolidând infrastructura locativă și socială și rolul acestui sector în economia națională.

Grija pentru fiecare a fost demonstrată în 2025 prin consolidarea suportului pentru persoanele vulnerabile, modernizarea serviciilor și promovarea echității sociale în domeniul muncii și protecției sociale. Măsurile integrate adoptate au vizat sprijinirea persoanelor vulnerabile, eficientizarea serviciilor publice și asigurarea echității în accesul la protecția socială, concomitent cu reforma sistemului de asistență socială RESTART, care a permis majorări

salariale pentru personalul din domeniu și dezvoltarea competențelor profesioniștilor prin programe de instruire. Indexarea pensiilor și prestațiilor sociale, acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară prin programul „Ajutor la contor” și compensarea pensionarilor cu venituri reduse au sporit protecția socială pentru peste 670.000 de beneficiari, reducând riscul de sărăcie și asigurând continuitatea sprijinului social.

În domeniul ocupării forței de muncă, strategiile guvernamentale au generat rezultate semnificative, cu o rată a șomajului scăzută la 2,9% și 20.733 de persoane încadrate în câmpul muncii, depășind ținta anuală și evidențiind eficiența serviciilor de mediere. Interacțiunea cu angajatorii a fost eficientizată prin identificarea a 4.887 angajatori noi și 41.575 locuri vacante, organizarea a 258 târguri de muncă și acordarea de subvenții pentru 332 persoane din grupuri vulnerabile. Stabilirea salariului minim la 5.500 lei lunar și majorarea la 6.300 lei în 2026 au asigurat protecția veniturilor și creșterea standardului de trai.

Protecția copiilor, egalitatea de gen și cooperarea cu partenerii de dezvoltare au înregistrat progrese substanțiale. Extinderea accesului la educație timpurie, implementarea unor măsuri specifice care derivă din Garanția europeană pentru copii și reducerea numărului copiilor în instituțiile rezidențiale sub 400 au crescut incluziunea și protecția familiei. Serviciile specializate pentru victimele violenței în familie au fost extinse, asistând 761 persoane și instruirea profesioniștilor din domeniu. Cooperarea cu partenerii internaționali a facilitat implementarea reformelor, dezvoltarea serviciilor sociale, recunoașterea drepturilor la pensii și armonizarea sistemelor de protecție socială, contribuind la creșterea coeziunii sociale și a capacității instituționale a Republicii Moldova.

Agricultura performantă a înregistrat progrese în 2025 prin ajustarea cadrului de subvenționare și extinderea finanțărilor prin Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, care au generat investiții de circa 8,5 mld. lei. Programul LEADER, consolidarea celor 54 de grupuri de acțiune locală, promovarea agroturismului și instituirea sistemului AKIS au sprijinit dezvoltarea rurală. Au fost alocate circa 100 mil. lei pentru fermierii afectați de înghețuri, a fost extins accesul pe piețele externe și au fost digitalizate unele servicii fitosanitare. În sectorul zootehnic, efectivul de animale a scăzut cu 3,4% (date BNS), dar a crescut producția de lapte (5,7%) și ouă (1,4%). Agricultura ecologică și digitalizarea sistemelor agricole au fost susținute prin proiecte dedicate și noi sisteme informaționale, cum ar fi Registrul Național al Agriculturii Ecologice, Registrul Fermierilor, IACS, LPIS, „Sisteme Agro-alimentare Sustenabile” etc. A fost lansat Grupul de Lucru „Dezvoltarea sectorului agroalimentar”, o platformă de dialog public privat care reunește instituții publice, autorități de reglementare, asociații de business, antreprenori și experți, recomandările acestuia urmând a fi integrate în procesul de elaborare a politicilor pentru a asigura transpunerea rapidă, coordonată și predictibilă în practică, pentru a crește competitivitatea și reziliența sectorului agroalimentar și pentru a facilita alinierea acestuia la standardele Pieței Unice Europene.

Comunități sigure. În 2025, au fost continuate măsurile pentru creșterea siguranței publice, reorganizarea poliției pe regiuni, extinderea activității poliției comunitare și întărirea rolului Carabinierilor. Percepția ridicată de siguranță a fost raportată de 31,3% dintre cetățeni. Au fost

aplicate 711.376 de amenzi, au fost ridicate 2.778 de arme de foc, iar infracțiunile au scăzut cu 7,13%.

Au fost modernizate unele sisteme digitale și au fost consolidate măsurile de prevenire a violenței în familie, traficului de ființe umane și criminalității. În domeniul frontierelor și protecției civile au fost extinse capacitățile de supraveghere, instruire și intervenție, inclusiv cu sprijin extern de peste 98,8 mil. Euro.

Cultura care unește. În anul 2025, dezvoltarea sectorului a fost marcată de adoptarea Strategiei naționale pentru cultură și patrimoniu pentru anii 2025–2035, aliniată acquis-ului Uniunii Europene și bunelor practici internaționale. Programul Național „Acces la cultură” a facilitat 159 de proiecte în peste 120 de localități, cu o alocare de 50 mil. lei, în timp ce programul „Voucher cultural” a înregistrat o creștere majoră, ajungând la 9.554 de beneficiari. Totodată, au fost instituți indicatorii tematici UNESCO pentru Agenda 2030, permițând pentru prima dată elaborarea politicilor culturale bazate pe date statistice concrete.

Vizibilitatea internațională a fost consolidată prin ratificarea Acordului privind participarea la Programul Uniunii Europene „Europa Creativă”, includerea vinărilor subterane Cricova și Mileștii Mici în lista indicativă UNESCO, precum și înscrierea elementului „Cobza-cunoștințe, tehnici și muzică tradițională” în Lista Reprezentativă a Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanității. Protecția patrimoniului a fost fortificată prin reorganizarea Consiliului Național al Monumentelor Istorice (13 membri) și ratificarea celui de-al Doilea Protocol al Convenției de la Haga din 1954. În domeniul cinematografiei, a fost creat Fondul Național al Cinematografiei, care a finanțat 9 proiecte și a demarat Planul de acțiuni pentru crearea Arhivei Naționale de Film.

Sectorul turistic a raportat o performanță economică solidă, cu un număr total de 604,1 mii de vizitatori (+8,7%) și încasări ale touroperatorilor de 5,1 mild. lei. Turismul receptor a crescut cu 33,8%, iar cel intern cu 22,5%, fiind lansate produse noi precum Ruta Gastronomică Transfrontalieră și promovarea destinației naționale pe platforme globale precum Netflix. Prezența Republicii Moldova a fost extinsă și prin obținerea calității de membru în Comitetul Consultativ pentru Turism al Comisiei Europene.

Coeziunea între cele două maluri. Procesul de reintegrare în anul 2025 a priorizat dialogul instituțional și implementarea proiectelor cu impact direct în Zona de Securitate, fiind realizate 36 de inițiative de modernizare a infrastructurii. Interacțiunea cu Tiraspolul a fost menținută prin reuniuni și dialog la nivel de reprezentanți politici, 6 ședințe ale grupurilor sectoriale și 37 de ședințe ale Comisiei Unificate de Control.

Integrarea socială și educațională a populației din regiunea transnistreană a înregistrat progrese prin distribuirea plăților cu caracter social la peste 10 mii de beneficiari, asigurarea medicală a aproape 75 de mii de cetățeni cu domiciliu în regiunea transnistreană, angajarea oficială în câmpul muncii pe malul drept al Nistrului a aproape 14 mii de persoane, înmatricularea a 2041 de elevi în școlile cu predare în limba română din regiunea transnistreană, apostilarea a 655 de diplome de studii de model neutru și documentarea a 356.833 de locuitori cu cetățenia

Republicii Moldova. În domeniul telecomunicațiilor, s-au depus eforturi pentru reglementarea spectrului radio conform normelor internaționale și asigurarea liberei circulații pentru serviciile poștale naționale.

Pe dimensiunea economică și a drepturilor omului, 71% din exporturile regiunii au fost orientate către piața Uniunii Europene, 2478 de agenți economici erau înregistrați la Agenția Servicii Publice, toate tranzacțiile comerciale externe au avut loc în baza actelor permissive de model național și prin posturile vamale controlate de autoritățile constituționale, iar intervențiile prompte ale Chișinăului au condus la eliberarea a șase persoane din detenție ilegală, menținerea accesului fermierilor la terenurile agricole din raionul Dubăsari și la buna funcționare a instituțiilor de învățământ cu predare în limba română.

Apărarea capabilă a fost operaționalizată în 2025 prin modernizarea substanțială a Armatei Naționale, concretizată prin reconstrucția Taberei Militare Băcioi (71 de obiective, dintre care 46 finalizate), punerea în funcțiune a Colegiului Militar cu programe de studii aprobate și asigurarea integrală a materialelor didactice pentru elevii anilor I și II, dezvoltarea Sistemului informațional „Registrul de stat al resurselor de apărare” operaționalizat în proporție de 98%, precum și implementarea proiectelor tehnologice, apărare cibernetică și echipamente CBRN.

În paralel, Guvernul a extins cooperarea internațională prin semnarea acordurilor de apărare cu Danemarca și Germania, participarea la 76 de activități bilaterale și multilaterale, detașarea de contingente și experți în misiuni ONU, NATO și UE, precum și gestionarea eficientă a 134 de contracte în cadrul Instrumentului European pentru Pace, consolidând astfel capacitatea operațională și reziliența sistemului național de apărare.

Situația social-economică

Republica Moldova își consolidează traiectoria de revigorare economică după crizele anilor precedenți. În anul 2025, Produsul Intern Brut s-a majorat cu 2,4% față de anul precedent. Pe partea ofertei, evoluția pozitivă a fost susținută de mai multe sectoare-cheie: informații și comunicații (+12,5%), agricultură (+10,7%), construcții (+6,6%), educație (+8,8%) și industrie prelucrătoare (+3,0%), care au avut o contribuție importantă la creșterea PIB. În același timp, unele activități au înregistrat scăderi, printre care serviciile imobiliare (-7,2%), transportul și depozitarea (-7,2%) și comerțul intern (-2,0%). Pe partea de utilizări, investițiile au avansat cu 16,9%, reprezentând un factor esențial pentru dezvoltarea viitoare, iar consumul privat a crescut cu 4,0%, oferind un impuls solid cererii interne. Totuși, deteriorarea balanței comerciale, determinată de creșterea importurilor cu 12,6%, comparativ cu exporturile (+6,4%), a avut un efect negativ asupra PIB-ului, exercitând o contribuție negativă asupra evoluției PIB de 5,8%.

Figura 1. Evoluția anuală a Produsului Intern Brut în anii 2020-2025 și contribuția componentelor (pe resurse) %

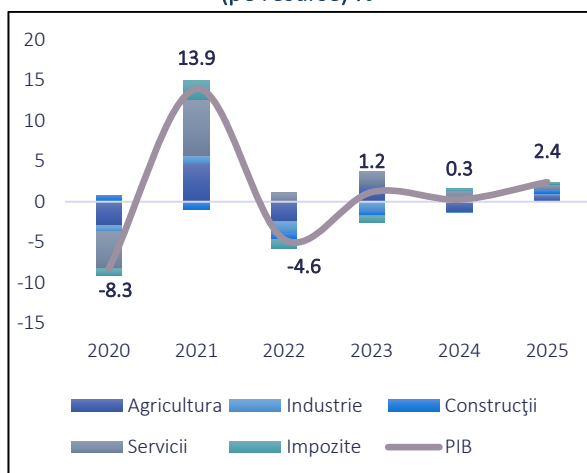
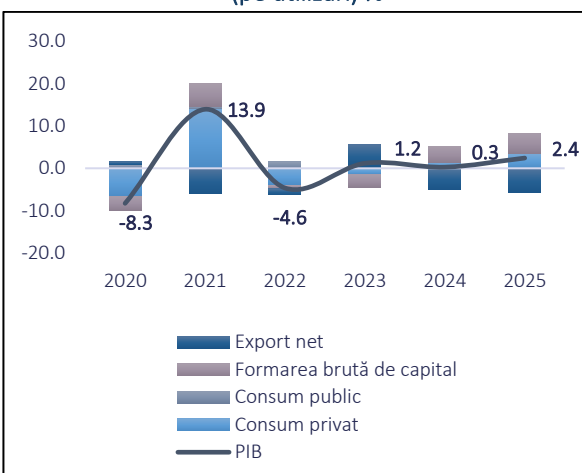

Figura 2. Evoluția anuală a Produsului Intern Brut în anii 2020-2025 și contribuția componentelor (pe utilizări) %

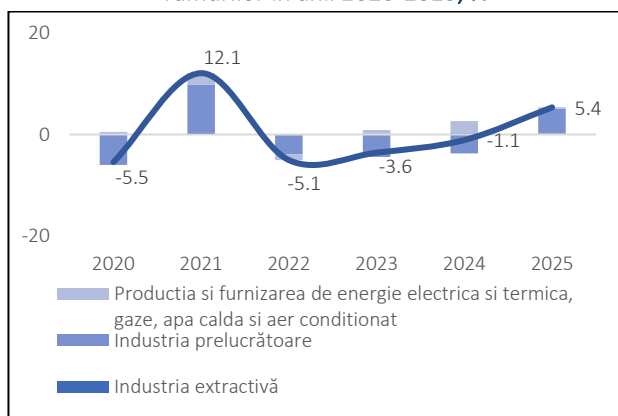
Sursa: Biroul Național de Statistică

Sectorul tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) a continuat să fie un motor al creșterii economice, generând 7,5% din PIB și exporturi de 893 mil. dolari SUA, în creștere cu 22,3% față de anul precedent. Această performanță reflectă evoluția rapidă a industriei IT, stimularea inovării și atragerea de investiții, contribuind la consolidarea economiei digitale și a ecosistemului antreprenorial.

Condițiile climatice favorabile au determinat creșterea volumului producției agricole. În anul 2025, aceasta s-a majorat cu 13,8% față de anul 2024. Creșterea a fost determinată, în principal, de majorarea producției vegetale cu 21,3%, majoritatea culturilor agricole înregistrând sporuri ale roadei medii la hectar. În același timp, producția animalieră a scăzut cu 3,4%, în special din cauza reducerii efectivului de porcine (-23,7%), pe fondul pestei porcine africane.

După trei ani de declin, sectorul industrial al Republicii Moldova a revenit pe o traiectorie de creștere în 2025, înregistrând o majorare a producției totale cu 5,4% comparativ cu anul precedent. Această evoluție reflectă consolidarea industriei prelucrătoare, care a avansat cu 6,3%, contribuind cu 4,9 p.p la creșterea totală a sectorului. Producția de energie a crescut cu 1,6%, generând un impact pozitiv de 0,3 p.p, iar industria extractivă a consemnat o majorare de 6,9%, adăugând 0,1 p.p la dinamica totală.

Figura 3. Evoluția producției industriale și contribuția ramurilor în anii 2020-2025, %

Sursa: Biroul Național de Statistică

Evoluția producției industriale a fost favorabilă în toate regiunile țării, cu cele mai mari creșteri înregistrate în Sud (+13,3%) și UTA Găgăuzia (+12,3%), urmate de Centru (+6%), municipiul Chișinău (+4,1%) și Nord (+3,5%).

Industria manufacturieră a fost principalul motor al creșterii, susținută de ramuri cu orientare spre export și integrare în lanțurile valorice regionale. Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte a înregistrat un avans de 21%, industria

construcțiilor metalice și a produselor din metal a crescut cu 20,1%, fabricarea băuturilor cu 11,7%, iar activitățile de reparare, întreținere și instalare a mașinilor și echipamentelor au înregistrat o creștere remarcabilă de 52,1%.

Industria alimentară a înregistrat o creștere de 7%, echivalând cu un impact de 1,3 p.p. asupra industriei totale. Redresarea a fost susținută de condițiile meteorologice favorabile și de recuperarea activităților afectate anterior, precum fabricarea uleiurilor (+25,4%) și prelucrarea fructelor și legumelor (+3,6%).

Sectorul energetic a înregistrat o creștere și o extindere semnificativă a ponderii surselor regenerabile în consumul total de energie. Producția a crescut cu 1,6%, atingând aproximativ 1.841,5 mil. kWh, ceea ce reprezintă 43,1% din consumul total de energie. Din această cantitate, 61,6% a fost generată din surse regenerabile, dominate de energia solară (59,5%), urmată de energia eoliană (32,2%), hidroelectrică (6,4%) și biogaz (1,9%).

Industria extractivă a avansat cu 6,9%, susținută de creșterea extracției de pietriș, prundiș, bolovani și silex (+22,4%) și a altor pietre pentru construcții (+10%).

Analiza pe grupele industriale după destinația economică a producției evidențiază creșteri în toate categoriile: bunuri de uz curent (+9%), bunuri de capital (+4,2%), bunuri intermediare (+3,9%), activități legate de energie (+1,7%) și bunuri de folosință îndelungată (+0,9%).

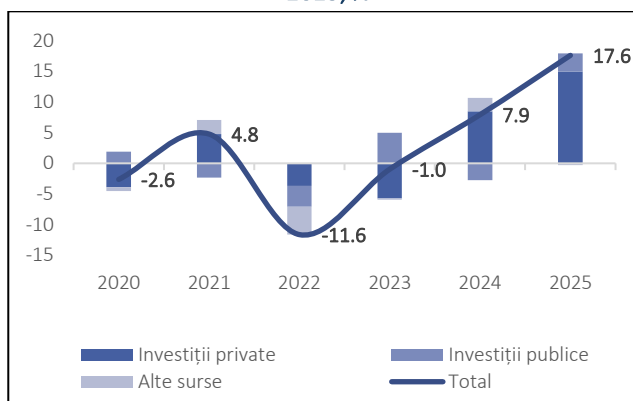
Investițiile în active imobilizate au înregistrat o creștere robustă, susținută de dinamica pozitivă a economiei și măsurile de stimulare a mediului investițional, inclusiv prin facilitățile fiscale și granturile oferite prin schema de ajutor de stat regional pentru investiții. Volumul total a atins 41,4 mild. lei, în creștere cu 17,6% față de 2024. Evoluția a fost determinată în principal de

investițiile din sursele proprii ale agenților economici, care au reprezentat 64,4% din total și au crescut cu 24,6%, contribuind cu 15 p.p. la avansul general. Această dinamică reflectă impactul facilităților fiscale pentru profitul reinvestit și îmbunătățirea anticipațiilor mediului de afaceri privind evoluția pieței.

Investițiile publice au continuat să fie un factor stabilizator, crescând cu 16,2%.

Dintre acestea, fondurile alocate din bugetul de stat s-au majorat cu 38,5%, bugetele unităților administrativ-teritoriale cu 7,8%, iar fondul ecologic cu 9,8%. În schimb, investițiile finanțate din fondul rutier s-au redus cu 11,2%. Investițiile finanțate din surse externe au crescut cu 21,2%, contribuind pozitiv la consolidarea bazei investiționale.

Figura 4. Evoluția volumului investițiilor în anii 2020-2025, %

Sursa: Biroul Național de Statistică

Investițiile străine directe au continuat să fie un motor al dezvoltării economice, în pofida incertitudinilor regionale generate de războiul din Ucraina. În perioada analizată, intrările de capital au totalizat 380,2 mil. dolari SUA, în creștere cu 31% față de anul precedent, fiind determinate în mare parte de reinvestirea profiturilor de către investitorii existenți (331,5 mil. dolari SUA). Intrările de capital sub formă de participații la capital au fost limitate, atingând 54,8 mil. dolari SUA.

Investițiile interne prin credite au înregistrat o creștere modestă, de 1,5%, reprezentând 9,9% din total și contribuind cu 0,2 p.p. la evoluția generală.

Investițiile în active necorporale au cunoscut o accelerare semnificativă (54,3%), reflectând orientarea către inovare și digitalizare. În cadrul acestora, cheltuielile pentru cercetare și dezvoltare au crescut de 8,7 ori, alte imobilizări necorporale de 3,9 ori, iar investițiile în programe informatice cu 2,7%, în timp ce investițiile în drepturi de proprietate intelectuală au înregistrat o scădere de 25,1%.

Investițiile în construcții și echipamente au susținut modernizarea infrastructurii și a capacităților de producție. Investițiile în construcții, care reprezintă aproape jumătate din total, au crescut cu 20,7%, fiind determinate de avansul construcțiilor ingineresti (+23,5%), rezidențiale (+29,5%) și nerezidențiale (+10,5%). Totodată, investițiile în mașini și utilaje au crescut cu 11,8%, indicând intensificarea proceselor de re tehnologizare și extindere industrială. Creșteri importante au fost înregistrate și la alte categorii de active, precum terenuri (+28,3%), active biologice (+36,2%), resurse minerale (+40,8%), mijloace de transport (+6,0%) și alte mijloace fixe (+15,5%).

Comerțul cu amănuntul a crescut cu 5,9% față de anul 2024, semnalând o revigorare a consumului de bunuri de larg consum. În același timp, serviciile prestate populației au avansat cu 13,5%, indicând o revitalizare a cererii pentru servicii personale și recreative, pe fondul unei

încrederi sporite a consumatorilor. Comerțul cu ridicata s-a redus cu 0,9%, în timp ce serviciile furnizate companiilor au crescut cu 12,4% față de anul precedent, confirmând intensificarea activității economice în sectorul corporativ și o cerere sporită pentru servicii specializate, asociată cu investițiile, digitalizarea și extinderea activităților de producție.

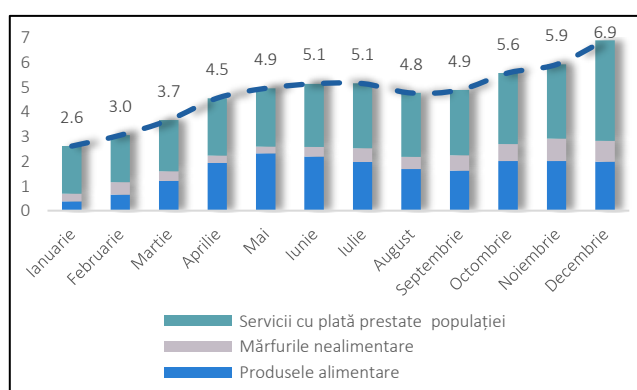
Cererea pentru serviciile de transport a evoluat diferit: numărul pasagerilor transportați a crescut cu 8,3% comparativ cu anul precedent, iar volumul mărfurilor transportate a rămas la nivelul anului 2024, respectiv 20,2 mil. tone.

Numărul persoanelor care au beneficiat de servicii turistice prestate de agențiile de turism și tur-operatori în anul 2025 a crescut cu 8,7% față de anul precedent, însumând 604,1 mii persoane. Turismul emițător a înregistrat 401,8 mii persoane (+1,2% față de anul 2024), turismul receptor – 90,5 mii persoane (+33,8%), iar turismul intern – 111,8 mii persoane (+22,5%).

Presiunile inflaționiste au continuat să se atenueze. Rata anuală a inflației (decembrie 2025 față de decembrie 2024) a constituit 6,8%, depășind ușor intervalul de variație al țintei stabilite de BNM ($5\% \pm 1,5$ p.p.), dar diminuându-se față de nivelul de 9,1% înregistrat în luna ianuarie.

Evoluția inflației a fost influențată de factori cu efecte opuse: pe de o parte, seceta din vara anului precedent și majorarea tarifelor la energia electrică și încălzirea centralizată în luna ianuarie au generat presiuni proinflaționiste; pe de altă parte, reducerea tarifelor la energia electrică, începând cu luna august, și ieftinirea sezonieră a fructelor și legumelor au avut un efect dezinflaționist. Ca răspuns la reducerea treptată a presiunilor inflaționiste, Banca Națională a Moldovei a continuat relaxarea politicii monetare, diminuând rata de bază de la 6,5% în februarie la 5,0% în decembrie (-1,5 p.p.).

Figura 5. Contribuția principalelor componente la rata inflației față de decembrie a anului precedent (p.p.)

Sursa: Biroul Național de Statistică, calculele MDED

Leul moldovenesc s-a depreciat față de euro, dar s-a apreciat față de dolarul SUA. În luna decembrie 2025, moneda națională a înregistrat o depreciere nominală de 2,3% față de euro, de la 19,31 lei pentru 1 euro la 1 ianuarie 2025 la 19,76 lei la 31 decembrie 2025. Față de dolarul SUA, leul moldovenesc s-a apreciat cu 9,1%. Stocul activelor valutare de rezervă ale BNM la sfârșitul lunii decembrie 2025 a atins 5.104,3 mil. Euro, echivalentul a circa 6 luni de import, diminuându-se cu 2,7%

comparativ cu nivelul înregistrat la sfârșitul anului 2024.

Creditarea a înregistrat o creștere semnificativă pe parcursul anului 2025, impulsionată în principal de ratele relativ mici ale dobânzilor. Acest factor a stimulat cererea pentru credite, astfel încât, în anul 2025, volumul creditelor noi s-a majorat cu 19,2% față de anul 2024, ceea

ce a determinat creșterea portofoliului de credite cu 29,0%. Volumul creditelor noi acordate persoanelor juridice a crescut cu 14,4% față de anul 2024, ajungând la 54 mild. lei, iar volumul creditelor noi acordate persoanelor fizice s-a majorat cu 29,5%, până la 28 mild. lei. Creșterea a fost susținută atât de dinamica creditelor de consum, care au reprezentat 59,6% din volumul total al creditelor noi acordate persoanelor fizice și s-au majorat cu 23,8%, cât și de cea a creditelor imobiliare, care au constituit 40,1% din total și au crescut cu 39,7%.

Situația finanțelor publice în anul 2025 indică o creștere a veniturilor cu 13,8% și a cheltuielilor cu 13,7% față de anul precedent. Veniturile colectate la buget au atins 125,6 mild. lei. Comparativ cu anul precedent, au fost înregistrate creșteri ale veniturilor din contribuții salariale (+13,0%), TVA la bunurile și serviciile produse în Moldova (+19,6%), granturi primite (+80,1%) și TVA la mărfurile importate (+7,7%). Cheltuielile bugetului public național au crescut cu 13,7%, ajungând la 139,9 mild. lei, și au fost executate în proporție de 96,5% față de indicatorul precizat pentru anul 2025, dintre care cheltuielile curente – în proporție de 97,2%, iar cheltuielile capitale – de 89,6%. S-au majorat alocările în următoarele domenii: protecție socială (+15,0%), învățământ (+13,4%) și servicii în domeniul economiei (+22,9%).

Deficitul bugetar a atins 14,3 mild. lei, echivalentul a 4,0% din PIB, fiind cu 12,9% mai mare decât deficitul bugetar înregistrat în anul 2024. Acesta a fost finanțat preponderent din intrările de împrumuturi de stat externe, în sumă de 9.283,0 mil. lei, inclusiv din prefinanțarea și tranșa I aferente pachetului de sprijin financiar din partea Uniunii Europene pentru susținerea Planului de creștere economică, în sumă de 5.667,4 mil. lei.

Bugetul de stat a înregistrat venituri în sumă de 76.380,7 mil. lei, echivalentul a 100,8% față de prevederile anuale și 114,0% față de anul 2024. Cheltuielile au fost executate în volum de 92.093,9 mil. lei, reprezentând 98,0% din prevederile anuale și 115,0% față de anul 2024. Deficitul bugetului de stat a constituit 15.713,2 mil. lei, respectiv 4,4% din PIB, comparativ cu 13.089,7 mil. lei, sau 4,0% din PIB, în anul 2024. Pe parcursul perioadei de raportare au fost realizate trei rectificări ale bugetului de stat, ca urmare a actualizării prognozelor macroeconomice și a evoluției veniturilor și cheltuielilor. Bugetele unităților administrativ-teritoriale au înregistrat venituri de 33.302,3 mil. lei și cheltuieli de 32.063,8 mil. lei, rezultând un excedent de 1.238,5 mil. lei.

În anul 2025, din bugetul de stat au fost alocate mijloace pentru implementarea politicilor și măsurilor prioritare ale Guvernului, inclusiv: i) implementarea politicilor salariale noi, care prevăd majorarea comparativ cu anul 2024 a valorilor de referință și a salariului minim în sectorul bugetar; ii) implementarea programelor de dezvoltare a IMM-urilor; iii) reducerea vulnerabilității energetice prin acordarea compensațiilor pentru achitarea facturilor la energie electrică destinate consumatorilor casnici și a compensației la energie sub forma de plată monetară; iv) compensarea parțială a diferenței de preț reglementat la energia electrică pentru activitățile agenților economici din domeniile industriei prelucrătoare, agricultură, silvicultură și pescuit; v) susținerea producătorilor agricoli prin intermediul Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural; vi) implementarea proiectelor de dezvoltare locală din Fondul național pentru dezvoltare regională și locală; vii) dezvoltarea infrastructurii drumurilor din

mijloacele alocate Fondului rutier și transferuri către bugetele locale pentru infrastructura drumurilor; viii) susținerea unor categorii de populație prin acordarea suportului financiar cu caracter unic; ix) renovarea și dotarea blocurilor alimentare în contextul alimentației gratuite a elevilor claselor V-IX din instituțiile publice de învățământ.

Din Fondul de rezervă, în 2025, au fost repartizate mijloace financiare în sumă de 28,3 mil. lei cu un nivel de executare de 96,7%, iar din Fondul de intervenție - 310,1 mil. lei, fiind executat la nivel de 97,9%.

Datoria de stat s-a menținut pe o traiectorie ascendentă, dar a rămas la un nivel sustenabil. În anul 2025, soldul datoriei de stat a atins 132,8 mild. lei, în creștere cu 9,4% comparativ cu sfârșitul anului precedent, reprezentând 37,4% din PIB. Datoria de stat internă a însumat 52,0 mild. lei, în creștere cu 18,3%, iar datoria de stat externă – 4,8 mild. dolari SUA (80,8 mild. lei), în creștere cu 4,3% sau, exprimată în valută, cu 14,8%. Finanțarea deficitului bugetului de stat a fost asigurată din emisiunea netă a valorilor mobiliare de stat, în sumă de 8.015,0 mil. lei, și din finanțarea externă netă, în sumă de 4.298,6 mil. lei. Piața internă a continuat să se dezvolte, iar rata medie a dobânzii a constituit 9,08%.

Dezvoltarea pieței interne a valorilor mobiliare de stat (VMS) în anul 2025 a fost asigurată prin plasarea obligațiunilor de stat în valoare totală de 1.185,5 mil. lei, în creștere cu 346,5 mil. lei comparativ cu anul 2024. Totodată, a fost extinsă baza de investitori pe piața valorilor mobiliare de stat, ponderea totală a investitorilor din sectorul nonbancar constituind 31,1%, comparativ cu 22,4% în anul 2024. Prin intermediul platformei electronice eVMS.md au fost desfășurate 10 emisiuni de VMS, cu maturități cuprinse între 1 și 4 ani, care au atras investiții totale de 525,3 mil. lei, cu participarea a 2.131 de investitori. Începând cu luna aprilie 2025, frecvența emisiunilor a fost modificată de la un calendar trimestrial la unul lunar. În prezent, platforma eVMS numără 7.330 de utilizatori activi.

Tabelul 1. Evoluția datoriei de stat pentru perioada 2023-2025

	2023		2024		2025	
	Nominal, mil.lei	% din PIB	Nominal, mil.lei	% din PIB	Nominal, mil.lei	% din PIB
Datoria de stat, din care:						
<i>Internă</i>	104.003,1	34,3	121.394,0	37,5	132.777,0	37,6
<i>Externă</i>	39.666,1	13,1	43.961,2	13,6	51.994,8	14,7
	64.337,0	21,2	77.432,8	23,9	80.782,2	22,9

Sursa: Ministerul Finanțelor

Pe parcursul anului 2025, volumul total al intrărilor de împrumuturi de stat externe a constituit 12.221,3 mil. lei, inclusiv: 2.938,3 mil. lei (24,0%) pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe și 9.283,0 mil. lei (76,0%) pentru susținerea bugetului de stat. Rata medie ponderată a dobânzii pentru împrumuturile de stat externe înregistrată în anul 2025 a constituit 2,18%, în scădere cu 0,15 puncte procentuale comparativ cu anul 2024.

Pentru serviciul datoriei de stat au fost utilizate resurse financiare în sumă de 4.267,5 mil. lei, cu 1,3% mai puțin comparativ cu anul 2024, inclusiv: pentru serviciul datoriei de stat externe –

1.781,3 mil. lei (41,7%), iar pentru serviciul datoriei de stat interne – 2.486,2 mil. lei (58,3%). Totodată, pe parcursul anului 2025 au fost onorate obligațiuni față de creditorii externi în sumă de 7.922,7 mil. lei.

Deficitul contului curent al balanței de plăți externe s-a accentuat în anul 2025. Pe fondul relansării cererii interne, care a contribuit la adâncirea deficitului balanței comerciale, precum și al stagnării remiterilor din străinătate, deficitul contului curent s-a majorat cu circa 32,7%, atingând 4,0 mild. Dolari SUA (19,6% din PIB). Contextul regional nefavorabil și proximitatea zonei de conflict au afectat dinamica remiterilor personale, care au înregistrat o creștere modestă de doar 1,3%, până la 1,9 mild. dolari SUA (9,3% din PIB). În același timp, intrările de investiții străine directe au rămas, în linii mari, la nivelul anului precedent, însumând 459,5 mil. dolari SUA, susținute în principal de profiturile reinvestite (468,2 mil. dolari SUA), care au consemnat un avans moderat de 3,9%.

Exporturile de bunuri au înregistrat o ușoară revigorare în anul 2025, susținute de consolidarea ofertei interne și ameliorarea cererii externe. În anul 2025, exporturile au totalizat 3.782,7 mil. dolari SUA, înregistrând o creștere de 6,4% față de anul 2024, evoluție susținută în principal de revigorarea sectorului agricol și de dinamica favorabilă a industriei prelucrătoare. Exporturile de mărfuri autohtone, care au reprezentat 78,8% din totalul exporturilor, au crescut cu 10,0% față de anul precedent, având o contribuție pozitivă de 7,6 puncte procentuale, în timp ce reexporturile de mărfuri străine, cu o pondere de 21,2% în totalul exporturilor, s-au diminuat cu 5,1% comparativ cu anul 2024 și au influențat negativ exporturile totale cu 1,2 puncte procentuale.

Uniunea Europeană a rămas principala destinație a exporturilor, cu livrări de 2,5 mild. dolari SUA (+6,7%), reprezentând 67,5% din total exporturi, iar exporturile către statele CSI au constituit 224,17 mil. dolari SUA (5,9%). Principalele produse exportate au inclus fire și cabluri, semințe de floarea-soarelui, grâu, semințe de rapiță, vinuri, fructe proaspete și produse agroalimentare procesate.

Totodată, creșterea cererii interne a determinat majorarea importurilor cu 20,5%, până la 10.921,6 mil. dolari SUA. Importurile au fost de 2,9 ori mai mari decât exporturile, iar gradul de acoperire a importurilor prin exporturi a fost de doar 34,6%.

Importurile s-au concentrat preponderent din UE, cu 5,9 mild. dolari SUA (+30%), reprezentând 54,1% din total, iar din statele CSI au provenit 325,46 mil. dolari SUA (2,9%). Principalele categorii importate au fost produse energetice, autoturisme, energie electrică, medicamente și echipamente electronice. Printre principalele țări de origine a importurilor s-au numărat România, China, Ucraina, Turcia, Germania și Italia. Ca efect al acestei dinamici, deficitul balanței comerciale a crescut la 7,13 mild. dolari SUA, reflectând majorarea importurilor generate de consum și investiții.

În rezultat, deficitul balanței comerciale a crescut cu 29,6%: de la -5.510,1 mil. dolari SUA în anul 2024 la -7.138,9 mil. dolari SUA în anul 2025.

Câștigul salarial mediu lunar brut a înregistrat o creștere moderată în anul 2025. Acesta a atins 15.472 lei pentru un salariat din economia națională, marcând o majorare de 9,8% față de anul 2024 în termeni nominali și de 1,9% în termeni reali. Exprimat în valută străină, câștigul salarial mediu lunar a echivalat cu aproximativ 790 Euro sau 891 dolari SUA. În sectorul bugetar, câștigul salarial mediu lunar a fost de 13.301 lei, în creștere cu 11,2% în termeni nominali și cu 3,2% în termeni reali. În sectorul real al economiei, acesta a ajuns la 16.214 lei, înregistrând o majorare de 9,3% în termeni nominali și de 1,5% în termeni reali. Cele mai mari creșteri ale câștigului salarial mediu lunar brut, în termeni reali, au fost înregistrate în următoarele domenii: activități de servicii administrative și activități de servicii suport (+8,5%), activități de cazare și alimentație publică (+7,3%), învățământ (+5,2%), activități profesionale, științifice și tehnice (+4,6%), artă, activități de recreere și de agrement (+4,5%) și industrie (+3,9%). Scăderi ale câștigului salarial au fost consemnate în activități financiare și de asigurări (-0,3%), alte activități de servicii (-1,1%), precum și în informații și comunicații (-3,0%).

Cererea pentru forța de muncă a scăzut în trimestrul IV comparativ cu trimestrul III al anului 2025. Numărul populației ocupate a fost de 806,4 mii persoane, înregistrând o scădere cu 49,7 mii persoane, sau 5,8%, față de trimestrul III 2025. Rata de ocupare a fost de 40,8%, în scădere cu 2,6 puncte procentuale.

Numărul șomerilor în trimestrul IV 2025, estimat conform definiției Biroului Internațional al Muncii (BIM), a fost de circa 24,5 mii persoane, diminuându-se cu 21,0% comparativ cu trimestrul III al anului curent, când s-au înregistrat 31,0 mii persoane. Rata șomajului, respectiv ponderea șomerilor BIM în forța de muncă, a constituit 2,9%, situându-se sub nivelul trimestrului III, de 3,5%.

Realizările Guvernului

Guvernare eficientă

În contextul parcursului european al Republicii Moldova, reformarea administrației publice vizează dezvoltarea unor instituții performante, transparente și orientate spre rezultate, capabile să elaboreze și să implementeze politici publice de calitate. În acest sens, Guvernul a continuat, în anul 2025, implementarea reformelor structurale menite să optimizeze arhitectura instituțională, să consolideze profesionalizarea funcției publice, să îmbunătățească procesele de planificare și monitorizare a politicilor publice și să promoveze transparența și digitalizarea proceselor administrative. Aceste eforturi sunt fundamentate pe principalele documente strategice naționale și pe angajamentele asumate în procesul de integrare europeană, contribuind la creșterea eficienței administrației publice și la consolidarea încrederii cetățenilor în instituțiile statului.

Reforma administrației publice a reprezentat un pilon esențial al procesului de modernizare a statului și al avansării parcursului european al țării. Aceasta urmărește întărirea capacităților instituționale și dezvoltarea unei administrații publice moderne, eficiente și responsabile, capabile să elaboreze și să implementeze politici publice orientate spre rezultate. Totodată, procesul de transformare este fundamentat pe promovarea transparenței, a responsabilității instituționale și pe alinierea funcționării administrației la principiile europene ale bune guvernări.

Direcțiile de reformă sunt integrate într-un cadru strategic amplu, care ghidează procesul de modernizare a administrației publice. Acest cadru este reflectat în principalele documente strategice ale Guvernului: Strategia de Reformă a Administrației Publice 2023-2030¹, Programul de implementare a Strategiei de Reformă a Administrației Publice pentru anii 2023-2026², Programul Național de Aderare la Uniunea Europeană 2025-2029³, Planul Național de Dezvoltare 2025-2027⁴, Agenda de reforme aferentă Planului de Creștere a Republicii Moldova pentru anii 2025-2027⁵, Foaia de parcurs privind reforma administrației publice⁶ și Planul de acțiuni pentru implementarea recomandărilor Raportului SIGMA. Aceste documente promovează un set de măsuri legislative și instituționale menite să consolideze cadrul normativ și să asigure alinierea la standardele administrației europene moderne.

Procesul de reformă a generat progrese importante în eficientizarea administrației publice centrale, optimizarea structurii instituționale și consolidarea cadrului legislativ. Printre măsurile implementate se numără migrarea unor autorități administrative centrale din subordinea Guvernului în subordinea ministerelor de resort, în vederea sporirii coerenței structurii

¹ [Hotărârea Guvernului nr. 126/2023](#)

² [Hotărârea Guvernului nr. 352/2023](#)

³ [Hotărârea Guvernului nr. 306/2025](#)

⁴ [Hotărârea Guvernului nr. 361/2024](#)

⁵ [Hotărârea Guvernului nr. 260/2025](#)

⁶ [Hotărârea Guvernului nr. 274/2025](#)

instituționale și a capacităților de elaborare a politicilor publice⁷. În paralel, a fost îmbunătățit cadrul legislativ privind organizarea și funcționarea autorităților publice, prin definirea principiilor de eficiență, responsabilitate și transparență, precum și prin standardizarea structurilor și a regulamentelor autorităților centrale de specialitate⁸, contribuind astfel la creșterea coerenței instituționale și a performanței administrative.

Profesionalizarea funcției publice și modernizarea managementului resurselor umane au constituit direcții prioritare în procesul de reformare a administrației publice. Sistemul administrației publice a fost adaptat gradual la principiile eficienței și performanței prin ajustarea cadrului normativ și dezvoltarea mecanismelor moderne de recrutare, formare și evaluare a funcționarilor publici. Reformele implementate au urmărit consolidarea profesionalismului în serviciul public și instituirea unui sistem de management flexibil, capabil să răspundă atât nevoilor societății, cât și cerințelor procesului de integrare europeană. Accentul a fost pus pe promovarea meritocrației în procesele de recrutare și selecție, facilitarea integrării funcționarilor publici debutanți și corelarea performanței individuale cu rezultatele instituționale.

Guvernul a sprijinit dezvoltarea competențelor profesionale ale funcționarilor publici prin implementarea celei de-a treia ediții a Programului SPRINT, în cadrul căreia 45 de funcționari publici din peste 25 de autorități publice centrale au obținut certificate de absolvire. Programul, organizat de Cancelaria de Stat în parteneriat cu Academia Folke Bernadotte, Fundația Soros Moldova și Centrul Estonian pentru Dezvoltare Internațională, a inclus patru module de formare axate pe perfecționarea competențelor în administrația publică, desfășurate în două grupuri lingvistice, română și engleză. Activitățile au cuprins, de asemenea, două vizite de studiu în Estonia și Suedia, care au oferit participanților posibilitatea de a analiza modele europene de organizare și gestionare a serviciului public și de a formula propuneri de politici publice. Un element inovator al ediției din 2025 a fost implicarea a 14 absolvenți din anii anteriori, instruiți în calitate de formatori.

Programul stagiilor plătite în serviciul public a fost consolidat prin îmbunătățirea cadrului legislativ și extinderea oportunităților de integrare a tinerilor specialiști în administrația publică. În anul 2025 a fost introdus mecanismul concursului intern între stagiaři, menit să stimuleze performanța și competitivitatea. Totodată, bursa lunară acordată stagiariilor a fost majorată de la 3.000 la 3.500 de lei, iar indemnizația pentru mentorii din autoritățile publice a fost stabilită la 1.500 de lei. Durata stagiului a fost redusă de la 720 la 480 de ore pentru a facilita integrarea mai rapidă a tinerilor în sistemul administrației publice, iar absolvenții care obțin calificativul „foarte bine” pot fi angajați fără concurs și incluși în corpul de rezervă al funcționarilor publici pentru o perioadă de 12 luni.⁹ În perioada de referință au fost organizate două ediții ale programului: în ediția a IV-a au absolvit 81 de stagiaři, dintre care 37 au fost incluși în corpul de

⁷ [Legea nr. 140/2025](#)

⁸ [Hotărârea Guvernului nr. 284/2025](#)

⁹ [Legea nr. 123/2023](#)

rezervă, iar 12 au fost angajați în funcții publice, în timp ce ediția a V-a a oferit 82 de locuri de stagiu, 56 de participanți desfășurându-și activitatea în cadrul a 28 de autorități publice.

Procesul de digitalizare a administrației publice a fost accelerat prin implementarea unor sisteme informatice centralizate menite să eficientizeze procesele administrative și managementul resurselor umane. În acest context, au fost promovate soluții digitale care asigură interoperabilitatea datelor între instituții și contribuie la optimizarea proceselor de salarizare și de ocupare a funcțiilor publice. Totodată, au fost revizuite și clarificate criteriile de ocupare a funcțiilor de conducere și a celor de demnitate publică, fiind introduse cerințe clare privind integritatea, experiența profesională și competențele lingvistice. Aceste măsuri au fost completate de instituirea unor proceduri mai transparente de numire și evaluare, pentru a consolida profesionalismul și responsabilitatea în exercitarea funcțiilor publice.

Dezvoltarea continuă a competențelor funcționarilor publici a fost susținută inclusiv prin implementarea Planului de formare și dezvoltare profesională a personalului din administrația publică¹⁰. În cadrul acestuia au fost organizate 15 sesiuni de instruire, dintre care 8 programe au fost dedicate dezvoltării profesionale în domenii prioritare, precum managementul performanței, reforma administrației publice, elaborarea și gestionarea proiectelor, buna guvernare locală și evaluarea politicilor publice. În total, peste 500 de funcționari publici din diverse autorități administrative au beneficiat de aceste instruirii, desfășurate cu sprijinul Institutului Național de Administrație și Management Public.

În anul 2025, au continuat eforturile de îmbunătățire a reglementărilor privind eficiența administrativă, modernizarea cadrului legislativ și consolidarea relației cu autoritățile autonome și cu cetățenii. În acest sens, au fost optimizate procesele de documentare, analiză și fundamentare a proiectelor de acte normative. A fost menținut un nivel ridicat de conformitate și calitate a actelor normative. Totodată, reducerea timpului mediu de pregătire și promovare a legislației reflectă eficientizarea procesului legislativ, susținută inclusiv prin utilizarea sistemului informațional **e-Legislație**. Eforturile de armonizare a legislației naționale cu standardele Uniunii Europene au fost intensificate prin consolidarea mecanismelor de avizare și expertiză juridică, cu accent pe evaluarea impactului normativ, integrarea dimensiunii anticorupție și îmbunătățirea cadrului de reglementare.

Pe parcursul anului, au fost aprobate 1.254 de proiecte de acte, dintre care 850 de hotărâri, 363 de dispoziții și 228 de decizii protocolare privind aprobarea avizelor și a proiectelor de legi. **Toate proiectele de acte normative aprobate au parcurs etapele obligatorii de consultare publică și de analiză a impactului de reglementare.** În vederea alinierii legislației naționale la acquis-ul Uniunii Europene, au fost elaborate, expertizate și aprobate 773 de acțiuni normative care transpun 366 de acte ale Uniunii Europene, planificate în cadrul PNA. În spiritul transparenței și al accesibilității procesului decizional, toate cele 48 de ședințe ale Guvernului au fost transmise online, iar agenda și proiectele incluse pe ordinea de zi a ședințelor

¹⁰ [Hotărârea Guvernului nr. 31/2025](#)

Guvernului și ale secretarilor generali/de stat au fost publicate în mod transparent pe pagina web oficială a instituției, facilitând accesul cetățenilor la procesul decizional.

Planificarea strategică a fost consolidată prin îmbunătățirea proceselor de planificare, monitorizare și evaluare a politicilor publice. Aceste eforturi au vizat creșterea coerenței strategice și a calității documentelor guvernamentale, asigurând o mai bună fundamentare a deciziilor și alinierea acestora la prioritățile naționale și europene. În anul 2025, 49 de documente de politici publice (strategii, programe și planuri de acțiuni) au fost evaluate în conformitate cu criteriile de calitate și normele aplicabile, dintre care 61% au fost considerate conforme, iar 27% parțial conforme, necesitând ajustări. Analiza a 63 de rapoarte de monitorizare și evaluare a evidențiat un nivel mediu de implementare a acțiunilor planificate, cu rate de realizare cuprinse între 30% și 70%, reflectând o evoluție graduală a capacităților de planificare, monitorizare și evaluare la nivelul administrației publice centrale.

Platformele guvernamentale interinstituționale de coordonare au jucat un rol esențial în asigurarea calității și fundamentării politicilor publice. În acest sens, Consiliul pentru coordonarea dezvoltării durabile (CCDD) și Comitetul interministerial pentru planificare strategică (CIPS) au constituit principalele mecanisme de dialog și decizie interinstituțională. Pe parcursul anului 2025, CIPS a desfășurat 15 ședințe, în cadrul cărora au fost analizate și aprobate decizii pentru 34 de subiecte strategice, iar platforma CCDD a examinat și validat 86 de subiecte în cadrul a 27 reuniuni, contribuind la coerența și alinierea politicilor sectoriale la obiectivele de dezvoltare durabilă.

Digitalizarea proceselor de planificare și monitorizare a politicilor publice a fost avansată prin dezvoltarea Sistemului Informațional „e-Monitorizare”. Sistemul a atins un nivel de realizare de aproximativ 93%, reprezentând un progres semnificativ în modernizarea mecanismelor de planificare, monitorizare și raportare a strategiilor și programelor naționale, inclusiv a angajamentelor asumate în cadrul procesului de integrare europeană. Începând cu anul 2026, toate documentele de politici publice guvernamentale vor fi gestionate exclusiv prin Sistemul Informațional „e-Monitorizare”, care va oferi factorilor de decizie un instrument integrat pentru urmărirea progreselor, identificarea întârzierilor și monitorizarea implementării angajamentelor de integrare europeană.

Monitorizarea implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030 a fost eficientizată prin actualizarea cadrului normativ național și optimizarea indicatorilor de la 337 la 313, dintre care 126 includ dimensiunea de gen, aliniindu-se la standardele UE și metadatele globale¹¹. Totodată, a fost aprobat Planul de acțiuni privind disponibilitatea indicatorilor ODD, care stabilește măsuri pentru îmbunătățirea capacităților instituționale de colectare, prelucrare și raportare a datelor. De asemenea, a fost inițiat procesul de elaborare a **celui de-al doilea Raport Național Voluntar**, care va fi prezentat la Forumul Politic la Nivel Înalt pentru Dezvoltare Durabilă 2026 și va constitui un instrument important de transparență și fortificare a dialogului cu partenerii naționali și internaționali.

¹¹ [Hotărârea Guvernului nr. 657/2025](#)

Implementarea mecanismului de monitorizare a performanței instituționale a continuat pentru a spori eficiența și responsabilizarea autorităților publice. Mecanismul presupune urmărirea lunară a unui set de indicatori-cheie de performanță (KPI), oferind o imagine clară asupra gradului de realizare a obiectivelor instituționale. În anul 2023, în sistemul de monitorizare a KPI au fost incluse 15 autorități subordonate Guvernului, iar în 2024 mecanismul a fost extins asupra tuturor ministerelor. În 2025, cadrul normativ privind evaluarea performanței individuale a fost revizuit, asigurând corelarea performanței funcționarilor publici cu performanța instituțională și consolidând un sistem integrat de management al performanței, inclusiv prin dezvoltarea metodologiei aferente indicatorilor instituționali, pentru a asigura o evaluare mai obiectivă și orientată spre rezultate.

Progrese au fost înregistrate inclusiv în planificarea, implementarea și monitorizarea proiectelor guvernamentale și a reformelor prioritare. Implementarea Planului Național de Dezvoltare 2025–2027 a implicat monitorizarea atentă a 265 de proiecte prioritare, cu un progres general de 88% al proiectelor deja lansate, ceea ce denotă o dinamică pozitivă în atingerea obiectivelor guvernamentale.

Digitalizarea și eficientizarea gestionării proiectelor guvernamentale au fost susținute prin instituționalizarea platformei Sistemului Informațional „project.gov.md”. Platforma a fost actualizată periodic pentru a răspunde noilor cerințe și pentru a se alinia cu Sistemul Informațional „e-Monitorizare”, asigurând un instrument integrat pentru planificarea, urmărirea și raportarea proiectelor. Aceasta a contribuit la optimizarea gestionării proiectelor și la creșterea eficienței monitorizării progresului.

Capacitățile instituționale și profesionale ale funcționarilor publici din cadrul autorităților administrației publice centrale au fost consolidate prin programe complexe de instruire și dezvoltare. În domeniul planificării strategice, politicilor publice și managementului de proiect, au fost instruiți peste 1000 de funcționari publici, prin sesiuni dedicate elaborării și monitorizării indicatorilor de performanță instituționali, evaluării documentelor de politici și estimării costurilor, aplicării metodologiei Analizei impactului de reglementare, managementului proiectelor guvernamentale, utilizării platformei project.gov.md și gestionării proiectelor din PND. De asemenea, 68 de funcționari publici au participat la programe de „Formare de formatori”, cu scopul integrării lor în comunitatea formatorilor și diseminării bunelor practici în instituțiile publice.

Consolidarea colaborării cu partenerii de dezvoltare a reprezentat o realizare majoră, sprijinind reformele în contextul parcursului european al Republicii Moldova. În anul 2025, au fost lansate 517 proiecte noi de finanțare externă, vizând reducerea sărăciei, modernizarea spitalelor și școlilor, sprijinirea IMM-urilor, securitatea națională și dezvoltarea domeniilor strategice. Procedurile de încheiere a acordurilor au fost simplificate, iar sistemul de management și control al programelor de cooperare teritorială a fost aliniat la cerințele Uniunii Europene. Dintre acestea, 157 proiecte au obținut finanțare din partea UE prin Programul Interreg, aducând beneficii administrației publice locale și organizațiilor neguvernamentale. În domeniul formării, aproximativ 810 reprezentanți ai structurilor de program și beneficiari au fost instruiți,

iar 300 de persoane au urmat cursuri specializate pentru gestionarea fondurilor UE. De asemenea, 18 consilii sectoriale au fost revitalizate, iar transparența a fost susținută prin publicarea rapoartelor și menținerea platformei digitale de management.

Guvernarea deschisă și transparența decizională au fost fortificate prin modernizarea cadrului normativ și extinderea mecanismelor de participare publică. În 2025 a fost elaborat Ghidul privind asigurarea transparenței proactive¹², fiind desfășurate cursuri de instruire pentru funcționarii publici, iar rețeaua profesioniștilor în consultări publice „TeConsult” a fost extinsă.

Transparența guvernamentală a fost intensificată prin comunicare activă și informare publică, sporind vizibilitatea activităților Guvernului. Au fost organizate peste 260 de evenimente și ședințe cu participarea Prim-ministrului și membrilor Guvernului, iar 736 de comunicate de presă au fost publicate pe paginile oficiale ale autorităților publice. Acțiunile de promovare au generat un total de circa 40 mil. de vizualizări/interacțiuni, demonstrând un nivel ridicat de accesibilitate și implicare a cetățenilor.

Accesul cetățenilor la informațiile de interes public a fost facilitat prin mecanisme complementare de transparență proactivă și răspuns la solicitări. În perioada de referință au fost soluționate 3.625 de petiții, răspunsurile fiind furnizate în termenele prevăzute de legislație, fapt ce a contribuit la respectarea drepturilor cetățenilor și la menținerea unui dialog constant între administrația publică și societate. Domeniile principale de interes au vizat activitatea autorităților și instituțiilor publice, programele de dezvoltare și proiectele guvernamentale, actele normative și administrative, managementul resurselor umane și salarizarea, precum și gestionarea resurselor financiare publice.

Prioritățile administrației publice locale vizează sporirea capacităților instituționale, modernizarea și digitalizarea serviciilor publice, îmbunătățirea managementului financiar, creșterea autonomiei locale și consolidarea dialogului APC–APL. Procesul de reformă este susținut de un cadru clar de optimizare instituțională, orientat spre simplificarea metodologiilor juridice, dezvoltarea capacităților administrative și asigurarea coerenței și predictibilității reformelor. În acest context, se urmărește **accelerarea procesului de amalgamare prin campanii de informare bine structurate**, introducerea unor stimulente adecvate, investiții în digitalizare și dezvoltarea platformelor unificate de servicii publice prin intermediul Centrelor Unificate de Prestare a Serviciilor (CUPS), precum și organizarea periodică a ședințelor APC–APL, susținute de mecanisme eficiente de monitorizare a progresului.

Procesul de amalgamare voluntară a înregistrat progrese, fiind susținut printr-un amplu efort de informare și consultare a autorităților publice locale. În acest scop, au fost organizate aproximativ 334 de prezentări destinate primarilor și consiliilor locale, axate pe explicarea etapelor și beneficiilor amalgamării voluntare. Ca rezultat al identificării a 68 de clustere potențiale, **au fost adoptate 55 de decizii de inițiere a procesului de amalgamare voluntară**, implicând activ peste 101 unități administrativ-teritoriale. Prima amalgamare efectivă a inclus localitățile Leova, Sîrma, Tochile Răducani, Sărata-Răzeși, Călinești, Chetriș și Hîncești. Totodată,

¹² [Ghid de transparență proactivă pentru autoritățile publice](#)

În octombrie 2025 a fost publicat **Raportul intermediar privind amalgamarea voluntară**¹³, care oferă o imagine clară asupra etapelor parcurse și a rezultatelor obținute până în prezent.

Cadrul strategic și normativ al administrației publice locale a fost întărit prin dezvoltarea unor instrumente analitice și de politici publice. În acest sens, a fost elaborat Conceptul Metodologiei de evaluare a viabilității unităților administrativ-teritoriale și a performanței administrației publice locale, a fost realizat un studiu privind serviciile publice desconcentrate și a fost formulată o propunere de politică publică pentru ajustarea sistemului finanțelor publice locale, orientată spre stimularea efortului fiscal al autorităților locale.

Modernizarea instrumentelor administrative și dezvoltarea capacităților autorităților publice locale au fost susținute prin elaborarea unor ghiduri operaționale și dezvoltarea platformelor digitale. În acest context, au fost aprobate Ghidul privind organizarea vizitelor Prim-ministrului în teritoriu și Ghidul pentru efectuarea controlului de legalitate a actelor emise de autoritățile administrației publice locale. De asemenea, a fost finalizată analiza funcțională a Registrului de Stat al Actelor Locale (RSAL), fiind continuată dezvoltarea platformei digitale aferente. În paralel, autoritățile publice locale au beneficiat de instruiți în domeniul comunicării strategice și al securității cibernetice.

Dialogul instituțional dintre administrația publică centrală și cea locală a fost consolidat prin mecanisme permanente de cooperare și coordonare. În acest sens, au fost create și operaționalizate 14 grupuri de lucru sectoriale în cadrul Comisiei Paritare pentru descentralizare, cu participarea echilibrată a autorităților publice centrale, locale și a asociațiilor reprezentative. Contribuția **Uniunii Consiliilor Raionale din Republica Moldova (UCRM)** și a **Centrului pentru Administrare Locală Europeană (CALE)** a sprijinit aprofundarea dialogului instituțional și modernizarea serviciilor publice locale.

Modernizarea serviciilor publice și dezvoltarea guvernării digitale reprezintă o prioritate pentru susținerea unei administrații publice eficiente, transparente și orientate către cetățean. În contextul angajamentelor asumate în procesul de integrare europeană, **Guvernul a continuat implementarea măsurilor menite să eficientizeze procesele administrative, să extindă accesul la servicii publice digitale și să alinieze sistemele și practicile naționale la standardele europene de eGuvernare.** Aceste eforturi au vizat simplificarea procedurilor, dezvoltarea infrastructurii digitale guvernamentale și sporirea interoperabilității sistemelor informaționale, contribuind astfel la creșterea calității și accesibilității serviciilor publice pentru cetățeni și mediul de afaceri.

Lansarea cărții de identitate – noul act de identitate al cetățeanului Republicii Moldova a permis accelerarea în procesul de modernizare a serviciilor publice și dezvoltarea identității digitale. Noul document integrează un mediu electronic de stocare a datelor și certificatul calificat pentru semnătură electronică, oferind cetățenilor posibilitatea de a accesa în mod securizat serviciile de e-guvernare și e-business. Prin intermediul cărții de identitate, cetățenii pot interacționa în format digital cu instituțiile publice și se pot autentifica în sisteme informaționale precum MSign, MPower, MPass, MNotify sau MCabinet, precum și în platforme

¹³ [Raport intermediar privind amalgamarea voluntară](#)

electronice utilizate în relația cu statul, inclusiv e-Raportare, e-Declarație, eFactura, e-Licențiere, e-Stare Civilă sau e-Achiziții. Astfel, documente, cereri sau declarații oficiale pot fi semnate electronic, fără necesitatea prezentării fizice la ghișeele instituțiilor publice.

În perioada 31 martie 2025 – 1 martie 2026 au fost depuse 314.812 cereri pentru eliberarea cărții de identitate, dintre care 256.029 au fost procesate gratuit. În aceeași perioadă, au fost eliberate 279.229 de cărți de identitate, dintre care 231.934 au fost eliberate persoanelor cu vârsta de peste 18 ani. Totodată, în 195.343 de documente au fost înscrise certificate calificate pentru semnătură electronică, reprezentând 84% din numărul total de cărți de identitate eliberate persoanelor adulte, ceea ce confirmă extinderea utilizării identității digitale în relația dintre cetățeni, mediul de afaceri și instituțiile publice.

Lansarea sistemului informațional „Acte de stare civilă” permite solicitarea și obținerea online a serviciilor de stare civilă, fără necesitatea deplasării la ghișeele Agenției Servicii Publice. Sistemul asigură înregistrarea electronică a actelor de stare civilă și emiterea documentelor digitale, oferind totodată posibilitatea monitorizării în timp real a etapelor de procesare a cererilor. Implementarea acestui sistem contribuie la reducerea timpilor de procesare, la optimizarea procedurilor operaționale și diminuarea costurilor administrative.

Modernizarea proceselor de înregistrare a unităților de drept a fost accelerată prin lansarea Sistemului informațional „Registrul de stat al unităților de drept”. Platforma digitală permite depunerea online a cererilor pentru servicii esențiale, inclusiv verificarea și rezervarea denumirii organizațiilor necomerciale, solicitarea extraselor din Registru, declararea beneficiarilor efectivi sau înregistrarea diferitelor forme de activitate economică. În final, sistemul va permite efectuarea integrală online a operațiunilor de înregistrare, modificare sau radiere a unităților de drept și obținerea instantanee a extraselor electronice din Registru pentru toate formele organizatorice.

Aproximativ 51% dintre serviciile publice oferite cetățenilor prin Agenția Servicii Publice sunt digitalizate, reprezentând 39 de servicii disponibile în format electronic. Deși procesul de digitalizare continuă să se extindă în domenii precum actele de identitate, starea civilă, înregistrarea unităților de drept sau documentarea conducătorilor auto, gradul de utilizare efectivă de către cetățeni rămâne relativ redus și necesită în continuare măsuri suplimentare de promovare și facilitare a accesului. În anul 2025, ponderea serviciilor prestate în format digital a constituit 6,6% din totalul serviciilor furnizate, în creștere față de 2,2% în 2024, indicând o evoluție pozitivă.

Serviciul de programare electronică pentru accesarea serviciilor publice a asigurat o disponibilitate de 100%, demonstrând stabilitatea și fiabilitatea infrastructurii tehnice. Totuși, volumul ridicat de solicitări a generat o presiune constantă asupra ghișeelor fizice, în special pentru serviciile cu cerere sporită, precum documentarea populației.

În 2025, timpul mediu de așteptare la ghișeele fizice a fost de aproximativ 11 minute, comparativ cu 10 minute în 2024. Evoluția acestui indicator a fost fluctuantă pe parcursul anului, pe fondul creșterii cererii pentru serviciile de documentare. Ulterior, prin ajustarea

capacității operaționale și implementarea unor măsuri de optimizare, timpul de așteptare s-a stabilizat între 9 și 11 minute în ultimele luni ale anului.

Creșterea presiunii asupra ghișeelor fizice este corelată cu implementarea unor inițiative majore de modernizare a sistemului de documente de identitate, inclusiv campania guvernamentală de eliberare gratuită a unui milion de cărți de identitate electronice, care a generat un aflux semnificativ de solicitări. Complexitatea proceselor administrative a crescut, în special în domeniul cetățeniei, unde procedurile presupun verificări suplimentare și coordonarea cu instituții precum Serviciul de Informații și Securitate sau Ministerul Afacerilor Interne.

În pofida acestor provocări, anumite servicii digitalizate au înregistrat rate ridicate de utilizare online. De exemplu, **serviciul de depunere a cererilor pentru probele teoretică și practică ale examenului pentru obținerea permisului de conducere a fost utilizat în proporție de 72,7%, iar 60,5% dintre extrasele din Registrul de stat al persoanelor juridice și al întreprinzătorilor individuali au fost solicitate online.** Aceasta demonstrează că utilitatea practică a serviciului și profilul utilizatorilor influențează adoptarea canalelor digitale.

Pentru stimularea utilizării serviciilor digitale, în 2025 ASP a continuat extinderea funcționalităților serviciilor electronice existente, inclusiv prin integrarea portofelului virtual pentru plăți, eliminarea unor restricții tehnice care limitau depunerea cererilor online și extinderea accesului pentru persoanele juridice și reprezentanții autorizați. Totodată, au fost implementate servicii digitale noi, precum declararea online a pierderii sau furtului actului de identitate, servicii electronice în domeniul stării civile și servicii privind înregistrarea la domiciliu sau reședință temporară.

Guvernul a continuat dezvoltarea Sistemului național de cadastru și al infrastructurii de date spațiale, în scopul eficientizării administrării terenurilor și îmbunătățirii accesului la informațiile geospațiale. Procesul de înregistrare primară masivă a bunurilor imobile a înregistrat progrese semnificative, ponderea terenurilor private înscrise în Registrul bunurilor imobile crescând de la 89,3% la 93,8%, iar a terenurilor publice de la 14,14% la 27%, reflectând accelerarea lucrărilor de cadastrare și consolidarea evidenței proprietății la nivel național.

Extinderea infrastructurii naționale de date spațiale s-a realizat prin dezvoltarea și utilizarea geoportalurilor naționale, platforma geodata.gov.md înregistrând peste 376 milioane de accesări în 2025, ceea ce evidențiază utilizarea tot mai largă a datelor geospațiale în procesele decizionale ale autorităților publice și în activitatea mediului privat. De asemenea, Sistemul Național de Poziționare MOLDPOS și serviciile cadastrale digitale au evoluat constant, cu extinderea serviciilor electronice și menținerea interoperabilității cu rețelele europene de poziționare, sporind precizia lucrărilor geodezice și accesibilitatea serviciilor publice în domeniul cadastrului. **Reforme au fost susținute de partenerii de dezvoltare prin proiecte dedicate implementării Programului de înregistrare și evaluare funciară,** modernizării sistemului cadastral și dezvoltării capacităților instituționale în administrarea terenurilor.

Alinierea sistemului statistic național (SSN) la acquis-ul Uniunii Europene constituie un obiectiv majora al Guvernului, urmărind asigurarea autorităților publice, mediului de afaceri, academic, societății și comunității internaționale cu statistici relevante, fiabile și conforme standardelor europene. Potrivit Raportului de extindere al Comisiei Europene pentru anul 2025, au fost consemnate evoluții importante în domeniul statisticii, în special prin implementarea unor cercetări statistice și extinderea producerii și diseminării statisticilor oficiale.

Dezvoltarea sistemului statistic național a fost marcată de extinderea producției și diseminării datelor oficiale în conformitate cu standardele internaționale și practicile Uniunii Europene, consolidând poziția Republicii Moldova în clasamentele globale privind deschiderea datelor. Astfel, potrivit evaluării realizate de Open Data Watch prin indicii Open Data Inventory (ODIN) 2024/25, **Republica Moldova s-a clasat pe locul 17 din 192 de țări la nivel mondial și pe locul 3 în Europa de Est**, reflectând progrese semnificative în asigurarea accesului la date statistice deschise și de calitate.

Un rol central în procesul de informare a publicului l-a avut pagina web oficială¹⁴, care a fost dezvoltată ca principal instrument de diseminare a datelor statistice oficiale. A fost extinsă atât diversitatea, cât și gradul de actualizare și comparabilitate internațională a informațiilor statistice, răspunzând mai bine necesităților utilizatorilor din domeniile economic, social, demografic și de mediu. În acest sens, au fost elaborate și publicate 142 de comunicate statistice, în creștere față de anul precedent, precum și 26 de publicații tematice. Baza de date statistică a fost actualizată substanțial, incluzând peste 1.140 tabele cu date care conțin indicatori și dezagregări din diverse domenii statistice și aproximativ 1.700 de seturi suplimentare în format deschis, ceea ce a facilitat accesul detaliat la indicatori relevanți.

Calitatea și transparența datelor au fost consolidate și prin actualizarea a 41 metadate de referință elaborate conform standardului Uniunii Europene ESMS (Euro-SDMX Metadata Structure), precum și prin dezvoltarea platformei naționale de diseminare a indicatorilor Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD), care a fost actualizată cu date și metadate, acoperind 278 (82%) din indicatorii disponibili ODD, iar pagina dedicată Standardului Special de Diseminare a Datelor al Fondului Monetar Internațional a fost completată cu indicatori noi, în colaborare cu instituțiile naționale relevante. Totodată, au fost create pagini noi pentru facilitarea accesului la informații privind activitatea sistemului statistic național, inclusiv privind rezultatele recensământului populației și locuințelor din 2024.

În continuarea acestui proces, în anul 2025 a fost extinsă diseminarea rezultatelor recensământului, fiind publicate atât date preliminare, cât și seturi extinse de date finale ale Recensământului populației și locuințelor din 2024, care acoperă principalele caracteristici demografice, etnoculturale, migraționale, economice și geografice ale populației. Acestea au fost puse la dispoziția utilizatorilor printr-o varietate de produse statistice și instrumente vizuale, inclusiv tabele detaliate, infografice și hărți tematice. Totodată, a fost inițiată dezvoltarea unor instrumente digitale avansate, inclusiv a unui portal geo-statistic dedicat

¹⁴ www.statistica.gov.md

datelor de recensământ și a altor statistici regionale, pentru acces facil la date, contribuind la creșterea accesibilității și utilizării informațiilor statistice.

Pe lângă extinderea diseminării datelor, **s-au întreprins măsuri și pentru dezvoltarea în continuare a conținutului statistic și diversificarea indicatorilor produși.** În acest context, au fost revizuite cercetări statistice existente și lansate noi lucrări, în special în domenii prioritare precum sănătatea, utilizarea tehnologiilor informaționale, utilizarea timpului și activitatea copiilor, contribuind la implementarea compendiului statisticilor europene și la producerea indicatorilor necesari monitorizării Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă. **În premieră, a fost introdusă măsurarea sărăciei multidimensionale începând cu anul 2025,** oferind o perspectivă mai cuprinzătoare asupra condițiilor de trai ale populației.

Dezvoltarea statisticilor experimentale reprezintă un element important în modernizarea procesului statistic, care reflectă utilizarea unor surse și metode inovatoare de producere a datelor. În anul de referință, astfel de calcule au fost realizate pentru 10 domenii, inclusiv nivelul de trai, sectorul economic și mediul, antreprenorialul feminin, contribuind la diversificarea instrumentelor analitice disponibile pentru fundamentarea politicilor publice.

Eforturile de comunicare și accesibilizare a informațiilor statistice au fost intensificate, inclusiv prin utilizarea canalelor digitale și a rețelelor sociale. Au fost elaborate peste 220 de infografice și 19 materiale video, iar activitatea de informare publică a înregistrat un volum ridicat de interacțiuni pe platformele online, sporind vizibilitatea și utilizarea statisticilor oficiale.

În paralel, **Guvernul a răspuns unui număr semnificativ de solicitări de informații statistice, inclusiv peste 1.300 de cereri de interes public, și a facilitat accesul la date pentru cercetare științifică în conformitate cu bunele practici europene.** De asemenea, cooperarea internațională a fost consolidată prin completarea a 150 de chestionare statistice la solicitarea organismelor internaționale, inclusiv 110 chestionare către Eurostat, contribuind la buna informare a comunității internaționale despre dezvoltarea economico-socială și de mediu a Republicii Moldova.

Progresele înregistrate în 2025 reflectă întărirea capacității instituționale a sistemului statistic național, creșterea transparenței și accesibilității datelor, precum și o integrare mai bună în spațiul informațional european, cu impact direct asupra calității fundamentării politicilor publice și informării mai bune a societății, precum și a comunității internaționale.

Integrare europeană

Integrarea europeană a rămas unul dintre obiectivele strategice fundamentale ale Guvernului și a continuat să orienteze reforma și modernizarea autorităților publice. Eforturile s-au concentrat pe alinierea cadrului normativ, a politicilor publice și a practicilor administrative la standardele și acquis-ul Uniunii Europene, prin transpunerea legislației europene, consolidarea capacităților instituționale și avansarea reformelor sectoriale prevăzute în documentele strategice naționale. În același timp, instituțiile publice au continuat măsurile pentru creșterea transparenței, eficienței administrative și interoperabilității sistemelor informaționale.

Finalizarea procesului de screening bilateral cu Uniunea Europeană, desfășurat în perioada 10 iulie 2024 – 22 septembrie 2025, a inclus examinarea a peste 100.000 de pagini de legislație europeană și a acoperit toate cele 35 de capitole de negociere, oferind baza tehnică pentru etapa următoare a negocierilor de aderare.

În paralel, a fost aprobat **Programul național de aderare pentru anii 2025 – 2029**¹⁵, document strategic care acoperă cele 33 de capitole de negociere și stabilește acțiunile, termenele și mecanismele de transpunere a peste 3.000 de acte legislative europene și implementarea a circa 1.000 de acțiuni prin 1.800 de măsuri legislative.

Pregătirea deschiderii negocierilor

Pregătirea deschiderii negocierilor pe Clusterul I „Valorile fundamentale” a inclus aprobarea a trei foi de parcurs tematice: „Reforma Administrației Publice”¹⁶ ; „Statul de drept”¹⁷; „Funcționarea Instituțiilor Democratice”¹⁸. Totodată, au fost **adoptate pozițiile de negociere** pentru capitolele aferente clusterelor I „Valorile fundamentale”, II „Piața internă”, III „Competitivitate și creștere incluzivă” și VI „Relații externe”, urmând adoptarea pozițiilor de negociere pentru clusterelor IV „Agenda verde și conectivitatea sustenabilă” și V „Resurse naturale, agricultură și coeziune”.

Concluziile Consiliului European din 26 iunie și 23 octombrie 2025 au reconfirmat sprijinul Uniunii Europene pentru parcursul european al Republicii Moldova și nivelul de pregătire pentru deschiderea negocierilor tehnice pe Clusterelor I, II și VI.

Un moment de referință al anului 2025 a fost Summitul Republica Moldova–Uniunea Europeană, organizat la Chișinău la 5 iulie 2025, cu participarea președintelui Consiliului European, Antonio Costa, și a președintei Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, consolidând angajamentul reciproc pentru accelerarea procesului de integrare europeană și pentru susținerea reformelor structurale din Republica Moldova.

În același timp, **Raportul de extindere al Comisiei Europene pentru anul 2025 a confirmat progresele Republicii Moldova**, arătând că țara a înregistrat cel mai mare progres dintre statele

¹⁵ [Hotărârea Guvernului nr. 306/2025](#)

¹⁶ [Hotărârea Guvernului nr. 274/2025](#)

¹⁷ [Hotărârea Guvernului nr. 275/2025](#)

¹⁸ [Hotărârea Guvernului nr. 276/2025](#)

candidate. Dacă în 2023 șapte capitole erau în fază incipientă și doar două la nivel moderat, în 2025 nu mai există capitole aflate la nivel incipient, iar o treime sunt considerate la un nivel moderat sau avansat de pregătire.

Politica externă și de securitate, sprijin european

În cadrul Capitolului 31 „Politica externă, de securitate și apărare”, au fost consolidate mecanismele de aliniere la politica externă și de securitate a Uniunii Europene. La 21 martie 2025 a avut loc ședința de screening bilateral dedicată acestui capitol, iar Consiliul interinstituțional de supervizare¹⁹, condus de Prim-ministru, a coordonat implementarea măsurilor restrictive internaționale.

Sprijinul Uniunii Europene pentru securitatea și reziliența Republicii Moldova a fost reconfirmat prin deciziile Consiliului Uniunii Europene din 7 și 23 aprilie 2025, prin care au fost adoptate a șasea și a șaptea măsură de asistență prin Instrumentul European pentru Pace, în valoare totală de 60 de mil. Euro. Astfel, valoarea cumulată a asistenței oferite Republicii Moldova prin EPF în perioada 2021–2025 a ajuns la 197 de mil. Euro.

Mandatul Misiunii de Parteneriat a Uniunii Europene în Republica Moldova (EUPM) a fost prelungit până în mai 2027, iar accesul la Rezerva de securitate cibernetică a Uniunii Europene oferă suport operațional în cazul unor incidente cibernetice majore.

Alinierea la măsurile restrictive ale UE

Nivelul de aliniere a Republicii Moldova la măsurile restrictive ale Uniunii Europene a crescut de la 64% în 2022 la 91% în 2025, țara fiind aliniată la 38 din cele 41 de regimuri de sancțiuni ale UE, iar rata de implementare a ajuns la 50%, prin aplicarea efectivă a 19 regimuri, în baza deciziilor Consiliului interinstituțional de supraveghere.

Totodată, pentru consolidarea transparenței și a capacității instituționale, a fost publicată pe date.gov.md Lista națională a subiecților sancțiunilor internaționale aplicate de Republica Moldova, care include 5.557 de persoane și entități, iar dezvoltarea Sistemului Informațional Automatizat „Registrul măsurilor restrictive internaționale” a fost planificată pentru digitalizarea și eficientizarea proceselor de monitorizare.

Integrarea economică, regimul fără vize și programe europene

Adoptarea Agendei de reforme aferente Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027²⁰, a consolidat cadrul de implementare a reformelor economice și instituționale necesare integrării europene. În acest context, în iulie a fost debursată tranșa de prefinanțare de 270 mil. Euro, în septembrie prima tranșă regulată de 18,9 mil. Euro, iar în decembrie 2025 cea de-a doua tranșă ordinară, estimată la aproximativ 172,3 mil. Euro.

¹⁹ [Hotărârea Guvernului nr. 93/2024](#)

²⁰ [Hotărârea Guvernului nr. 260/2025](#)

Integrarea accelerată a Republicii Moldova în piața unică europeană a rămas o prioritate strategică. În 2025, exporturile către Uniunea Europeană au însumat 2,5 mild. dolari SUA (+6,7%), reprezentând 67,5% din totalul exporturilor.

Accesul la piața europeană a fost extins prin prelungirea liberalizării complete a comerțului cu produse agricole pentru încă un an, concomitent cu majorarea cotelor tarifare. La 24 iulie 2025, Republica Moldova și UE au convenit asupra revizuirii și actualizării Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (AA/DCFTA), aplicabil din 4 octombrie 2025. În acest context, UE a majorat cotele pentru prune, cireșe, struguri de masă și mere.

Aderarea Republicii Moldova la Zona Unică de Plăți în Euro (SEPA) a avansat semnificativ, iar din 6 octombrie 2025 sunt efectuate transferuri rapide și sigure în Euro la costuri reduse. În domeniul transporturilor, a fost prelungit Acordul privind transportul rutier până la 31 martie 2027, iar la 1 noiembrie 2025 țara a aderat la Convențiile privind Tranzitul Comun și Simplificarea Comerțului.

În domeniul comunicațiilor electronice, transpunerea Codului european al comunicațiilor electronice și a Regulamentelor privind roamingul **a permis cetățenilor, începând cu 1 ianuarie 2026, să beneficieze de regimul „Roam like at home” în spațiul UE.** Totodată, accesul la Rezerva de securitate cibernetică a Uniunii Europene oferă suport operațional în cazul unor incidente cibernetice majore.

Cetățenii Republicii Moldova vor continua să beneficieze de regimul fără vize cu statele spațiului Schengen, în urma adoptării de către Comisia Europeană a celui de-al optulea raport privind Mecanismul Uniunii Europene de suspendare a regimului fără vize.

Republica Moldova și-a extins participarea la programele europene, aderând la JUST (Programul pentru Justiție), CERV (Cetățeni, Egalitate, Drepturi și Valori), ESF+ EaSI (Fondul Social European Plus pentru Ocupare și Inovare Socială) și NEPT/SNE (Programele pentru Experți Naționali în Formare Profesională și Experți Naționali Detașați), precum și la Creative Europe. Totodată, mai mulți funcționari publici au fost detașați la instituțiile UE, în vederea consolidării expertizei naționale și aprofundării cooperării instituționale.

Prin progresele înregistrate, Republica Moldova **reafirmă intenția de a fi pregătită de a semna Tratatul de aderare în anul 2028, în vederea pregătirii pentru aderare la UE în 2030.**

Diplomație pentru pace

Republica Moldova a continuat să promoveze o politică externă echilibrată, proactivă și orientată spre consolidarea securității, stabilității și prosperității. Într-un context internațional marcat de transformări rapide, tensiuni geopolitice și provocări complexe, inclusiv războiul din Ucraina și creșterea numărului de conflicte și crize politice la nivel global, eforturile au fost concentrate pe apărarea intereselor naționale prin dialog constructiv, cooperare multilaterală și dezvoltarea parteneriatelor strategice durabile. Accentul a fost pus pe consolidarea relațiilor bilaterale cu statele vecine, cu statele membre ale Uniunii Europene și cu partenerii din spațiul euroatlantic, precum și pe extinderea cooperării cu regiuni de interes din Asia Centrală, Asia de Sud-Est și Orientul Mijlociu, valorificând totodată participarea în organizații multilaterale precum ONU, Consiliul Europei și OSCE pentru promovarea intereselor naționale, consolidarea democrației și atragerea investițiilor. În acest context, prioritățile agendei bilaterale au vizat consolidarea sprijinului politic pentru parcursul european al Republicii Moldova, susținerea suveranității și integrității teritoriale, promovarea reformelor democratice, contracararea acțiunilor hibride ale Federației Ruse și dezvoltarea diplomației economice, precum și susținerea cetățenilor aflați peste hotare și consolidarea legăturilor diasporei cu statul.

România. Relațiile cu România, principalul partener al Republicii Moldova, s-au consolidat semnificativ, reafirmând caracterul strategic, privilegiat și multidimensional al cooperării bilaterale. În contextul evoluțiilor regionale și al dinamicii interne influențate de procese electorale, România a continuat să ofere Republicii Moldova un sprijin politic, economic, energetic și instituțional semnificativ, contribuind la întărirea rezilienței statului și la avansarea parcursului european. Cooperarea instituțională și sectorială a fost susținută prin mecanisme regulate de consultare, facilitând coordonarea inițiativelor comune în domenii precum infrastructura, securitatea, educația și cooperarea transfrontalieră, sprijinind implementarea agendei europene a Republicii Moldova.

Republica Moldova a participat activ la formatele regionale de cooperare, inclusiv în cadrul mecanismelor trilaterale România–Republica Moldova–Ucraina. În acest context, Reuniunea trilaterală de la Cernăuți (8 august) și reuniunea Formatului Odesa (18 noiembrie), desfășurată la Chișinău, au contribuit la consolidarea coordonării regionale, la creșterea vizibilității Republicii Moldova și la abordarea comună a provocărilor de securitate.

Dimensiunea culturală și educațională a cooperării a fost consolidată prin proiecte comune dedicate promovării patrimoniului cultural și dezvoltării competențelor educaționale. Anul 2025, declarat „Anul Eminescu” în Republica Moldova și România, a oferit cadrul pentru organizarea unor inițiative culturale comune, inclusiv Turneul Unirii. Totodată, România a continuat să sprijine sistemul educațional din Republica Moldova prin acordarea de burse și programe de modernizare a infrastructurii educaționale. Aproximativ 200 de profesori și 200 de elevi din regiuni alolingve au beneficiat de programe de formare și tabere de limba română, contribuind la dezvoltarea competențelor lingvistice și la consolidarea integrării culturale.

Ucraina. Republica Moldova a reconfirmat constant sprijinul pentru suveranitatea și integritatea teritorială a Ucrainei, aliniindu-se la declarațiile și rezoluțiile adoptate în cadrul organizațiilor internaționale, precum ONU, OSCE și Consiliul Europei. Poziția fermă a statului a fost reiterată prin participarea activă la evenimente internaționale dedicate situației din Ucraina, inclusiv Summit-ul „Ucraina – Europa de Sud-Est” de la Odesa, Summit-ul „Ucraina – Europa de Sud-Est” de la Kiev și reuniunile Platformei Internaționale Crimeea.

Republica Moldova a continuat să ofere sprijin refugiaților ucraineni prin protecție temporară și facilitarea accesului la educație, servicii medicale și piața muncii. Chișinăul a susținut activ inițiative regionale de sprijin pentru Ucraina, inclusiv „Solidarity Lanes” și platforma „Food from Ukraine”, a prelungit regimul de liberalizare reciprocă a transportului de mărfuri în trafic bilateral și tranzit și a implementat proiecte de infrastructură în cooperare cu Ucraina și parteneri externi.

Cooperarea bilaterală s-a menținut strânsă și pe dimensiunea integrării europene, cele două țări fiind unite printr-un efort coordonat în acest sens.

Țările UE. Republica Moldova a consolidat semnificativ relațiile cu toate statele membre ale Uniunii Europene prin intensificarea dialogului politic, extinderea cooperării sectoriale și implementarea proiectelor de dezvoltare.

Relațiile bilaterale s-au materializat în proiecte de modernizare a infrastructurii, schimburi culturale și cooperare economică. Republica Moldova a beneficiat și în anul 2025 de asistență pentru întărirea statului de drept și a democrației din partea mai multor state membre ale UE:

- Franța prin proiectul „Inițiativa pentru dezvoltarea infrastructurii publice durabile prin renovări de eficiență energetică (INSPIREE)” în valoare de 30 de mil. de Euro;
- Suedia pentru Fondul de Reducere a Vulnerabilității Energetice a alocat 162.8 mil. lei;
- Italia a contribuit cu 97,9 mil. lei la Fondul de Reducere a Vulnerabilității Energetice pentru sezonul rece 2024–2025;
- Asistența acordată de Norvegia pe parcursul anului a însumat 181 mil. Euro;
- Danemarca a oferit 60 mil. Euro în calitate de asistență externă pentru domenii precum media independentă, societatea civilă, energie, stat de drept și ajutor pentru refugiați;
- Polonia a alocat pentru asistență 7 mil. Euro prin PolishAid și Solidarity Fund PL;
- Executivul Estoniei a aprobat un pachet financiar de 748 mii Euro destinat Republicii Moldova;
- Cehia a contribuit cu 15,3 mil. lei la Fondul de Reducere a Vulnerabilității Energetice pentru sezonul rece 2024–2025, iar pe 15 octombrie 2025 a fost semnat proiectul de asistență socială „Sprijin pentru reforma RESTART” în valoare de 1,2 mil. Euro;
- Bulgaria a sprijinit proiecte educaționale și culturale de amploare, inclusiv renovarea căminului studentesc al Universității „Angel Kanchev” din Taraclia cu suport financiar în sumă de 1 mil. Euro.

De asemenea, a fost intensificată cooperarea cu Republica Germania, Republica Italiană, Republica Finlanda, Irlanda, Regatul Belgiei, Marele Ducat de Luxemburg, Republica Letonia,

Republica Lituania, Regatul Țărilor de Jos, Republica Austria, Republica Slovacă, Republica Croația, Republica Slovenia, Ungaria, Regatul Spaniei, Republica Portugheză, Republica Elenă și Republica Cipru prin vizite la diferite nivele, menite să susțină dezvoltarea durabilă, integrarea mai strânsă în spațiul european, întărirea statului de drept și a democrației.

Printre statele europene non-UE, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord a rămas un partener important pentru Republica Moldova, inclusiv în cadrul formatului Moldova Core Group, iar contactele la nivel înalt au continuat și în marja reuniunilor internaționale. În acest context, au avut loc întrevederi bilaterale la Tirana și Copenhaga, în cadrul celor două ediții ale Summitului Comunității Politice Europene. În beneficiul direct al cetățenilor, la 23 iulie, la Londra, a fost semnat Memorandumul de Înțelegere privind recunoașterea reciprocă a permiselor de conducere, facilitând mobilitatea și simplificând procedurile pentru cetățenii Republicii Moldova aflați în Regatul Unit.

Relațiile cu Regatul Norvegiei au fost consolidate prin aprofundarea cooperării politice și extinderea sprijinului financiar. Un moment important l-a constituit inaugurarea Oficiului Ambasadei Regatului Norvegiei la Chișinău (12 noiembrie). Pe parcursul anului 2025, asistența acordată de Norvegia Republicii Moldova a însumat 181 mil. Euro, contribuind la sprijinirea reformelor și consolidarea rezilienței economice și instituționale.

Totodată, dialogul moldo-elvețian pe parcursul anului curent a urmărit realizarea obiectivelor stabilite în cadrul vizitelor de nivel înalt organizate anul precedent. Valoarea asistenței elvețiene va continua să fie menținută la un nivel de 26 mil. franci elvețieni pe an, Moldova fiind inclusă în pachetul de ajutor alocat Ucrainei. La 1 aprilie a intrat în vigoare Acordul de liber schimb RM-EFTA, iar la 2 iunie a fost semnat Acordul în domeniul securității sociale.

Statele europene candidate la integrarea în UE, cooperarea cu Muntenegru, Republica Albania Republica Macedonia de Nord, Republica Serbia, Bosnia și Herțegovina sau dezvoltat atât pe linie bilaterală prin contactele la nivel oficial precum și formatele regionale de cooperare.

Cu privire la partenerii de dezvoltare, cooperarea dintre Republica Moldova și Statele Unite ale Americii (SUA) a continuat să se consolideze în anul 2025, fiind orientată spre securitate, stabilitate economică și susținerea procesului de reforme. Dialogul bilateral a fost intensificat prin contacte politice și inițiative concrete menite să aprofundeze parteneriatul strategic dintre cele două state. SUA a continuat să sprijine Republica Moldova în contracararea amenințărilor hibride și în consolidarea rezilienței instituționale, inclusiv prin sancțiuni impuse de Departamentul Trezoreriei SUA asupra unor entități afiliate lui Ilan Șor, implicate în activități de criminalitate cibernetică și subminarea democrației și securității regionale.

Relațiile moldo-americane au intrat într-o etapă de recalibrare, prioritizând securitatea, stabilitatea economică și parcursul de reforme. În acest scop, în anul 2025 au fost inaugurate consulatele generale la Chicago și Sacramento, iar deschiderea pentru desfășurarea următoarelor sesiuni a Dialogului Strategic a fost confirmată de principiu.

Pe parcursul anului, au fost aprobate finanțări pentru mai multe programe esențiale de asistență: proiectul liniei electrice Gutinaș–Strășeni, în valoare de 130 mil. dolari SUA, donația

de echipamente pentru Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, în cadrul Programului EXBS, în valoare de aproximativ 700 mii dolari SUA, majorarea fondurilor pentru Controlul Internațional al Drogurilor și Aplicarea Legii, totalizând 9,5 mil. dolari SUA. Aceste inițiative au contribuit la consolidarea securității energetice, întărirea capacităților instituționale și sprijinirea reformelor din Republica Moldova.

Relațiile bilaterale moldo-canadiene au fost în ascensiune. Pe parcursul anului 2025, Republica Moldova a beneficiat în continuare de asistența financiară și tehnică a Canadei, cea de-a doua și ultima tranșă a împrumutului suveran de 120 de mil. dolari canadieni (CAD), în sumă de 39 mil. CAD, fiind debursată în luna mai 2025. O nouă asistență tehnică de 6,5 mil. CAD a fost aprobată în luna martie pentru sprijinirea împuternicirii femeilor în sectorul agricol și cel forestier.

În cazul partenerilor tradiționali, prioritățile de politică externă în arealul de referință s-au concentrat pe valorificarea continuă a potențialului de colaborare cu Japonia, Republica Populară Chineză, Statul Israel, Republica Turcia, Emiratele Arabe Unite, Statul Qatar, Republica India, Republica Coreea, precum și cea comercial-economică cu Regatul Arabiei Saudite, Statul Kuweit, Regatul Maroc, Republica Kazahstan, Republica Azerbaidjan.

Organizațiile Națiunilor Unite. Republica Moldova și-a consolidat rolul și vizibilitatea în cadrul Organizației Națiunilor Unite, valorificând activ platforma multilaterală pentru promovarea priorităților naționale și a obiectivului de integrare europeană. Într-un context geopolitic complex, marcat de provocări privind ordinea internațională și de presiuni financiare asupra sistemului ONU, Republica Moldova a continuat să susțină dreptul internațional, dialogul diplomatic și soluțiile pentru provocările globale.

Activitatea țării în cadrul ONU și al agențiilor specializate s-a concentrat pe extinderea cooperării multilaterale și consolidarea poziției în structurile organizației. În 2025, au fost organizate și susținute peste 40 de vizite la nivel ministerial și al agențiilor, iar Republica Moldova a exercitat mandate în 11 structuri ale ONU, inclusiv vicepreședinția celei de-a 79-a sesiuni a Adunării Generale, Consiliul Executiv al Organizației Mondiale a Sănătății, Comisia pentru Populație și Dezvoltare, Corpul Comun de Inspecție, Comitetul Împotriva Torturii, Consiliul Executiv al UNDP/UNFPA/UNOPS, Subcomitetul pentru Prevenirea Torturii (SPT), Comitetul pentru Sedii UNESCO, Comitetul Executiv al Comisiei Europene pentru Agricultură FAO, Comitetul pentru Turism și Competitivitate/Organizația Mondială a Turismului (UNWTO).

Republica Moldova a coordonat pozițiile și a participat activ la procesele decizionale ale ONU, subscriind sau co-autorând peste 400 de declarații, rezoluții și intervenții promovate de Uniunea Europeană sau grupuri de state, inclusiv documentele privind agresiunea Federației Ruse împotriva Ucrainei. Cooperarea cu statele membre ale UE, Canada, Japonia, GUAM și alți parteneri a fost consolidată, sporind eficiența promovării intereselor naționale.

Un element esențial al vizibilității internaționale a fost alegerea a trei candidaturi promovate de Republica Moldova în structuri electivale ale sistemului ONU: Consiliul Executiv UNESCO (mandatul 2025–2029), Protocolul OMS privind Apa și Sănătatea (2026–2028) și Comitetul

Executiv al Comisiei Regionale FAO pentru Agricultură (2026–2028). Pentru susținerea acestor candidaturi, țara noastră a obținut 18 susțineri necondiționate și a încheiat 134 de aranjamente de sprijin reciproc cu state membre.

De asemenea, au continuat demersurile diplomatice pentru promovarea candidaturilor naționale în viitoarele procese electorale ale ONU, vizând Consiliul pentru Drepturile Omului (2026), Comisia privind Statutul Femeii (2026), Comitetul pentru Programe și Coordonare (2026), Comisia Interguvernamentală pentru Salvagardarea Patrimoniului Cultural Imaterial (2026), Comisia ONU pentru Statistică (2027), președinția Adunării Generale a ONU (2027), Consiliul Economic și Social (2028) și Consiliul de Securitate (2051). Astfel, Republica Moldova a valorificat activ platforma ONU pentru promovarea dezvoltării durabile, a integrării europene și a consolidării poziției sale internaționale, demonstrând un angajament constant în cadrul structurilor multilaterale.

Organizația Tratatului Atlanticului de Nord. Republica Moldova a întreprins o serie de măsuri pentru aprofundarea parteneriatului cu NATO, vizând valorificarea expertizei și asistenței Alianței în dezvoltarea capacităților de securitate, apărare și reziliență națională. Pe parcursul anului 2025, au fost organizate multiple întreprinderi la nivel înalt și reuniuni în formatul „32 aliați + Republica Moldova”, facilitând coordonarea și dialogul politic și militar.

Un progres semnificativ l-a constituit aprobarea **Programului Individual al Parteneriatului Republica Moldova – NATO (IPPP) pentru anii 2025–2028**. În cooperare cu Secretariatul Internațional NATO, statele membre ale Alianței și instituțiile naționale, procesul de elaborare și adoptare a programului a avut ca obiective principale modernizarea sectorului de securitate și apărare și consolidarea rezilienței instituționale și naționale. Totodată, dialogul cu statele aliate a vizat mobilizarea contribuțiilor pentru implementarea **Pachetului extins de asistență destinat consolidării capacităților de securitate și apărare ale Republicii Moldova**.

Republica Moldova a beneficiat de sprijin pentru modernizarea forțelor armate, consolidarea rezilienței instituțiilor publice, dezvoltarea capacităților de apărare cibernetică, contracararea amenințărilor hibride și promovarea comunicării strategice. În domeniul combaterii riscurilor hibride, Echipa NATO pentru Contracararea Amenințărilor Hibride (Counter Hybrid Support Team – CHST) a efectuat o vizită la Chișinău în perioada 12–16 mai 2025, iar în noiembrie a avut loc cea de-a doua ediție a Moldova Security Forum, dedicată consolidării cooperării internaționale și discutării provocărilor de securitate.

OSCE. În 2025, Republica Moldova a consolidat prezența și implicarea în cadrul OSCE, abordând temele prioritare ale organizației, cu accent pe războiul de agresiune al Rusiei asupra Ucrainei, securitatea regională, combaterea amenințărilor hibride, parcursul european al țării noastre, soluționarea conflictului transnistrean și consolidarea proceselor democratice. Au fost elaborate 35 de intervenții naționale și s-a asigurat alinierea Republicii Moldova la 178 de declarații ale Uniunii Europene și ale altor grupuri de state în cadrul reuniunilor OSCE, inclusiv Consiliul Permanent, Forumul pentru Securitate și Cooperare și alte evenimente de nivel înalt.

Delegația Republicii Moldova a fost activă la principalele evenimente ale OSCE, printre care Consiliul Ministerial (4–5 decembrie), unde a fost reafirmată necesitatea retragerii trupelor ruse staționate ilegal pe teritoriul țării și evacuarea munițiilor conform angajamentelor Summitului OSCE de la Istanbul (1999) și ale Rezoluției 72/282 a ONU. La Conferința Anuală de Evaluare în domeniul securității (25–26 iunie), Republica Moldova a reafirmat angajamentul pentru soluționarea pașnică a conflictului transnistrean și respectarea integrității teritoriale.

Un moment simbolic al anului a fost participarea la Conferința Helsinki +50 (31 iulie – 1 august), „Respectarea moștenirii, pregătirea pentru viitor”, unde s-a discutat despre rolul OSCE în viitoarea arhitectură de securitate europeană, subliniind importanța multilateralismului și a stabilității regionale.

CONSILIUL EUROPEI. În 2025, cooperarea Republicii Moldova cu Consiliul Europei a fost marcată de preluarea Președinției Comitetului de Miniștri (14 noiembrie 2025 – 15 mai 2026) și de celebrarea a 30 de ani de la aderarea țării la organizație, evenimente care au consolidat vizibilitatea internațională a Republicii Moldova și au oferit cadrul pentru promovarea agendei sale prioritare. Principalele direcții ale Președinției au vizat drepturile omului, statul de drept, democrația, implementarea și executarea hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului (inclusiv de către Federația Rusă), protecția drepturilor copiilor, combaterea violenței împotriva femeilor, drepturile sociale, democrația locală, combaterea dezinformării și sprijinul pentru Ucraina.

Sub egida Președinției, au fost organizate numeroase evenimente internaționale și conferințe, printre care: conferința privind exploatarea sexuală a copiilor și abuzul sexual (18 noiembrie, Chișinău), reuniunea Comitetului Părților al Convenției Lanzarote (19 noiembrie, Chișinău), reuniuni ale Adunării Parlamentare și ale Comitetului Permanent, lansarea „Campaniei 16 zile de activism împotriva violenței bazate pe gen” (25 noiembrie), conferința internațională „Femicidul – cea mai gravă formă de violență împotriva femeilor” (28 noiembrie, Chișinău), adoptarea Convenției privind protecția mediului prin drept penal (3 decembrie, Strasbourg), conferința miniștrilor justiției privind migrația (10 decembrie, Strasbourg) și conferința dedicată executării hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului (12 decembrie, Chișinău), conferința diplomatică pentru adoptarea „Convenției deschise a Consiliului Europei pentru crearea Comisiei de reclamații pentru Ucraina” (16 decembrie, Haga).

În contextul aniversării a 30 de ani de la aderare (13 iulie 2025), Republica Moldova a organizat un eveniment cu participarea oficialilor de rang înalt și a diplomaților, reafirmând obiectivul strategic de tranziție de la monitorizare la post-monitorizare.

Pe linia programelor de asistență, a fost lansat **Planul de Acțiuni al Consiliului Europei pentru Republica Moldova 2025–2028**, care vizează combaterea traficului de ființe umane, prevenirea consumului de droguri și implicarea societății civile și a tinerilor în procesele democratice. Raportul final privind implementarea Planului 2021–2024 a evidențiat progresul semnificativ realizat și alinierea Republicii Moldova la valorile europene, demonstrând continuitatea reformelor în contextul obținerii statutului de candidat la Uniunea Europeană. Astfel, 2025 a

reprezentat un an de vizibilitate și leadership regional pentru Republica Moldova în cadrul Consiliului Europei, prin promovarea drepturilor omului, consolidarea statului de drept și susținerea integrării europene.

Cooperare regională. Cooperarea Republicii Moldova în cadrul formatelor regionale a constituit un pilon esențial al agendei sale de integrare europeană, consolidând vizibilitatea internațională și capacitatea de a influența deciziile regionale. A fost asigurată coordonarea participării la reuniuni ministeriale și ale experților în cadrul Organizației Cooperării Economice la Marea Neagră (OCEMN), Inițiativei Central Europene (ICE), Procesului de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEECP), Organizației pentru Democrație și Dezvoltare Economică – GUAM și Inițiativei celor Trei Mări (I3M).

În cadrul **OCEMN**, Republica Moldova a promovat revitalizarea grupurilor de lucru și consolidarea cooperării sectoriale, cu accent pe comerț și transporturi. Prin Inițiativa **ICE** au fost valorificate oportunitățile Fondului de Cooperare și ale Programului Know-How Exchange (KEP), facilitând schimbul de cunoștințe privind reformele europene, asistența tehnică și dezvoltarea capacităților instituțiilor naționale.

Participarea la **SEECP** a permis promovarea pozițiilor naționale în declarațiile politice regionale și a întărit dialogul și cooperarea reciproc avantajoasă, contribuind la stabilitatea și încrederea regională. În cadrul **Inițiativei celor Trei Mări**, Republica Moldova și-a reafirmat prioritățile în cadrul Summit-ului de la Varșovia (29 aprilie), prezentând rezultate concrete, printre care înregistrarea a **13 proiecte strategice în domeniile energiei, transporturilor și digitalizării**. Astfel, implicarea activă în formatele regionale a permis Republicii Moldova să promoveze reformele interne, să extindă cooperarea sectorială și să își consolideze integrarea europeană prin proiecte concrete de dezvoltare și interconectare.

În 2025, serviciile consulare au continuat să sprijine diaspora moldovenească și să faciliteze interacțiunea cetățenilor cu autoritățile naționale și instituțiile internaționale. Misiunile diplomatice și oficiile consulare au prestat 182.543 servicii, cu 1.101 mai multe față de anul precedent, iar prin portalul e-Visa au fost examinate 40.663 dosare, dintre care 8.904 vize au fost emise, sprijinind mobilitatea cetățenilor și consolidarea legăturilor cu țara natală.

În vederea modernizării și alinierii la standardele UE, a fost implementat Sistemul Informațional „Oficiu Web” în toate misiunile diplomatice și oficiile consulare, iar începând cu 1 noiembrie 2025 au fost puse în circulație documentele electronice de stare civilă. Totodată, platforma RaTool, permite utilizarea semnăturii electronice din cartea de identitate pentru acces la numeroase servicii la distanță, inclusiv prin SI eConsulat, reducând necesitatea deplasărilor fizice. De asemenea, au fost diversificate modalitățile de comunicare cu cetățenii Republicii Moldova din diaspora, inclusiv prin intermediul adreselor electronice oficiale ale misiunilor diplomatice și oficiilor consulare, ale platformelor de socializare gestionate de acestea, precum și ale profilurilor informative ale misiunilor afișate în serviciile Google (Google Search și Google Maps).

Totodată, consolidarea relației statului cu cetățenii Republicii Moldova din diaspora a fost orientată spre implicarea activă a acestora în procesele de dezvoltare națională, facilitarea revenirii în țară și valorificarea potențialului profesional al comunităților moldovenești din străinătate.

Începând cu 1 ianuarie 2025, cetățenii din diasporă, admiși la concursuri pentru funcții publice, pot participa la proba scrisă în cadrul misiunilor diplomatice și a oficiilor consulare ale Republicii Moldova. De asemenea, aceștia au posibilitatea de a efectua stagii de practică în cadrul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare, având astfel acces la experiența profesională relevantă în domeniul diplomației.

Totodată, a fost modernizat cadrul de intervenție prin ajustarea **Programului „Diaspora Acasă Reușește (DAR 1+3)”²¹**, a fost lansat **Programul „Diaspora Engagement Hub”** pentru perioada 2026–2028²² și implementat în regim pilot Mecanismul național de asistență la revenire. Prin aceste inițiative, a fost consolidată participarea diasporei în domenii-cheie precum educația, economia și cultura, fiind finanțate 35 de proiecte culturale și educaționale, fiind implicați 25 de profesioniști din 11 state în proiecte instituționale și sprijiniți 49 de tineri reveniți din diaspora în procesul de reintegrare.

Evenimentele dedicate diasporei, inclusiv Zilele Diasporei 2025, au reunit peste 700 de participanți, contribuind la consolidarea legăturii acestora cu Republica Moldova. În cadrul Zilelor Diasporei a fost organizată o serie de activități tematice, menite să stimuleze implicarea civică, profesională și culturală a cetățenilor moldoveni din străinătate.

Printre evenimentele desfășurate au fost: lansarea **Programului de formare a profesorilor din Centrele Educaționale din diasporă**; **Workshop-ul „Alinierea și dezvoltarea de comunități”**, **Congresul diasporei, ediția a XI-a**, precum și activități dedicate tinerilor și familiilor, inclusiv **Programul DOR**. Totodată, au fost organizate **Târgul online de cariere**, **Cupa diasporei** și **Drumeții cu diaspora**, care au facilitat interacțiunea dintre membrii comunităților din afara țării și instituțiile din Republica Moldova, promovând cooperarea, mobilitatea profesională și spiritul de apartenență.

În paralel, prin **Serviciul guvernamental de asistență la revenire**, 117 persoane au beneficiat de **consiliere individuală și sprijin administrativ**, iar ediția a doua a Ghidului de suport la revenire a fost publicată pentru a facilita procesul de reintegrare socio-profesională a cetățenilor reveniți din diaspora. Totodată, a fost desfășurat turneul cultural cu genericul **„Moldova – familia noastră”**, organizat în patru țări europene, care a reunit peste 4 000 de conaționali stabiliți peste hotare, în cadrul evenimentelor culturale desfășurate în România, Germania, Franța și Italia.

Pe parcursul anului 2025, au fost implementate activități dedicate consolidării legăturii copiilor din diaspora cu Republica Moldova, prin organizarea ediției a XIII-a a **Programului guvernamental „DOR – Diasporă Origini Reveniri”** și a **Programului „DOR de tradiții”**. Cele două

²¹ [Hotărârea Guvernului nr. 105/2025](#)

²² [Hotărârea Guvernului nr. 510/2025](#)

serii ale Programului DOR au fost realizate cu succes, reunind 200 de copii din 16 state. Activitățile desfășurate au avut drept scop facilitarea reconectării participanților cu valorile culturale, identitatea națională și tradițiile Republicii Moldova, oferindu-le un cadru educativ și intercultural.

Activitățile realizate pe parcursul anului 2025 au contribuit la dezvoltarea unui parteneriat durabil între stat și diaspora, bazat pe încredere, cooperare și responsabilitate comună. Rezultatele obținute reflectă angajamentul constant al autorităților de a răspunde nevoilor cetățenilor Republicii Moldova din afara țării și de a crea mecanisme funcționale de implicare a acestora în dezvoltarea națională. Continuarea și extinderea acestor inițiative vor asigura valorificarea pe termen lung a potențialului diasporei și consolidarea coeziunii sociale și culturale a societății.

Economie prosperă

Evoluțiile economice înregistrate în anul 2025, prezentate în capitolul „Situația social-economică”, evidențiază atât tendințe pozitive, precum creșterea investițiilor, relansarea industriei, consolidarea unor ramuri cu valoare adăugată și extinderea unor sectoare competitive, cât și provocări persistente, inclusiv dezechilibrele externe, presiunile asupra competitivității și necesitatea accelerării modernizării economiei. În acest context, prezentul capitol este structurat în jurul principalelor direcții de intervenție ale Guvernului pentru susținerea dezvoltării economice și creșterea rezilienței mediului antreprenorial.

Guvernul a urmărit să stimuleze antreprenoriatul, să extindă accesul la finanțare, să reducă barierele administrative pentru întreprinderi, să dezvolte infrastructura investițională, să sprijine inovarea și digitalizarea economiei și să consolideze competitivitatea externă a produselor și serviciilor autohtone. Aceste măsuri au contribuit la modernizarea economiei, reducerea birocrăției, crearea locurilor de muncă și stimularea inovației, în concordanță cu obiectivele naționale de integrare europeană.

În procesul de aderare la Uniunea Europeană, domeniul economic a înregistrat progrese remarcabile prin finalizarea etapelor de screening bilateral și elaborarea pozițiilor de negociere. Agenda de reforme aferentă Planului de Creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025 –2027²³ confirmă angajamentul pentru o Moldovă Europeană, competitivă, verde și incluzivă.

Antreprenoriatul și accesul la finanțare

Reprezentând pilonul principal al economiei, Guvernul a continuat susținerea proactivă a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii (IMM). Conform datelor Biroului Național de Statistică, în anul 2024, IMM-urile au constituit 99,6% din totalul întreprinderilor active, asigurând 356 mii locuri de muncă (65,5% din totalul salariaților) și generând o cifră de afaceri de 308 mild. lei (46,1% din total la nivel național). Aceste evoluții subliniază rolul central al IMM-urilor în stimularea creșterii economice, generarea locurilor de muncă și dezvoltarea regională, precum și orientarea strategică a politicilor publice către acest sector.

În anul 2025, politicile de dezvoltare a antreprenoriatului au fost consolidate prin alinierea la cadrul european și diversificarea instrumentelor de sprijin pentru IMM-uri. Astfel, acestea au fost corelate cu documente și inițiative europene relevante, precum Strategia europeană pentru IMM-uri,²⁴ Pachetul de susținere pentru IMM-uri²⁵ și principiile Small Business Act (SBA) pentru Europa,²⁶ contribuind totodată la îndeplinirea obligațiilor asumate în procesul de integrare europeană, principalele măsuri de politici publice implementate fiind:

²³ [Hotărârea Guvernului nr. 260/2025](#)

²⁴ [COM/2020/103- An SME Strategy for a sustainable and digital Europe](#)

²⁵ [COM/2023/535- SME Relief Package](#)

²⁶ [COM/2008/0394 final](#)

- Criteriile de clasificare a microîntreprinderilor și întreprinderilor mici au fost aliniate integral și parțial (50%) pentru întreprinderile mijlocii,²⁷ conform Recomandării 2003/361/CE a Comisiei Europene, facilitând integrarea acestora pe piața europeană și accesul la programe de finanțare și cooperare internațională.
- A fost instituit un cadru unificat pentru sprijinul IMM-urilor, prin principiul „ghișeului unic”, care reduce birocrăția și plasează planul de afaceri în centrul interacțiunii între stat și antreprenor.²⁸

În 2025, cadrul unificat a fost aplicat prin lansarea instrumentului „CREȘTEM IMM”, care a integrat trei programe de granturi într-un model unificat de sprijin financiar nerambursabil, urmând ca în 2026 să fie extins cu cel puțin două mecanisme suplimentare pentru lansarea afacerilor, consolidând abordarea integrată de susținere a antreprenoriatului.

- A fost instituit „Fondul de Fonduri”²⁹, destinat susținerii IMM-urilor și atragerea investițiilor private, folosind capitalul public ca tranșă de primă pierdere pentru a mobiliza capital privat și instituțional; pentru implementare este prevăzut un buget de 200 mil. lei pe doi ani, cadrul normativ aferent Fondului pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei (FACEM) a fost ajustat pentru finanțarea de portofoliu, iar capacitățile instituționale au fost consolidate prin crearea de subdiviziuni dedicate în cadrul Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (ODA).
- Programul de stimulare a investițiilor „373” a fost prelungit până în decembrie 2028³⁰, asigurând IMM-urilor acces la finanțare cu costuri previzibile prin compensarea dobânzii, iar modificările normative au simplificat evaluarea și aprobarea proiectelor, accelerând implementarea investițiilor.

A fost lansat FACEM Investiții BGK pentru proiecte de eficiență energetică, tranziție energetică și adaptare la schimbările climatice, cu finanțări de până la 166.000 mii lei și investiții ale beneficiarilor de circa 190.000 mii lei, susținând 120 proiecte și menținând sau creând peste 500 locuri de muncă.

Totodată, a fost lansat FACEM IMPACT, oferind credite investiționale pe termen lung, la rată fixă, pentru activități cu valoare adăugată, în 24 de luni se estimează acordarea a peste 100 de credite, investiții totale de circa 220 mil. lei și crearea a minimum 200 locuri de muncă, consolidând sustenabilitatea și competitivitatea IMM-urilor.

Programul guvernamental „373” s-a consolidat ca un instrument-cheie de mobilizare a investițiilor în economie. În anul 2025, programul a depășit pragul cumulativ de 6,4 mild. lei investiții directe, fiind susținute 1054 companii prin credite în valoare de peste 4,4 mild. lei.

²⁷ [Legea nr. 187/2025](#)

²⁸ [Hotărârea Guvernului nr. 603/2025](#)

²⁹ [Hotărârea Guvernului nr. 625/2025](#)

³⁰ [Hotărârea Guvernului nr. 511/2025](#)

Tabelul 2. Rezultatele atinse în 2025 prin implementarea Fondului pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei (FACEM)

Denumirea Programului/produsului	Numărul creditelor cu dobândă redusă acordate	Valoarea creditelor/finanțării acordate (mii MDL)	Valoarea investiției (mii MDL)
FACEM: Programul de stimulare a investițiilor „373”	753	2.087.196,90	3.056.264,30
Produsul FACEM investiții BGK	47	71.538,64	147.754,40

Sursa: Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului

- În calitate de instrument de acces la finanțe, Fondul de Garantare a Creditelor a facilitat accesul IMM-urilor la finanțare, emițând în 2025 un număr de 537 garanții în valoare de 572,5 mil. lei, care au susținut credite de 1.574,1 mil. lei și au generat investiții de circa 1.979,3 mil. lei. Garanțiile, orientate preponderent către agricultură, comerț și industrie, au inclus femei antreprenoare (22,2%) și tineri antreprenori (9,5%), contribuind la dezvoltarea incluzivă, iar introducerea garanțiilor de portofoliu a simplificat procesele și a accelerat creditarea pentru 21 de întreprinderi, mobilizând 16,37 mil. lei.
- A continuat implementarea Programului guvernamental „Prima casă plus”, care a permis accesul la locuințe pentru 3.041 de familii, cu credite aprobate în valoare totală de circa 2,9 mild. lei, contribuind la creșterea bunăstării populației și stimularea pieței imobiliare.

Tabelul 3. Statistici privind Fondul de Stat pentru Garantarea Creditelor în anul 2025

Denumirea Programului/produsului	Numărul creditelor noi garantate	Volumul creditelor garantate (mii MDL)	Valoarea investiției (mii MDL)
Garanții individuale	537	1.574.126,68	1.979.342,73
Garanții de portofoliu	21	23.098,87	23.098,87
Prima Casă	3.049	2.290.753,77	n/a

Sursa: Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului

- În 2025, a continuat implementarea a 10 programe de grant și un program de subvenționare pentru dezvoltarea antreprenoriatului (Tabelul 4), promovarea inovației și sustenabilității, atingând 120% din indicatorii stabiliți și crescând numărul de beneficiari cu 36% față de 2024. Programele au vizat tineri, femei și mici producători din turism, tehnologie, industrie prelucrătoare și agricultură, oferind instruire, granturi și asistență tehnică, iar două programe noi au fost lansate pentru accelerarea competitivității și dezvoltarea sectoarelor cu valoare adăugată ridicată.

Programul de susținere a inovațiilor digitale și start-upurilor tehnologice pentru anii 2025-2030³¹, stimulează investițiile în IT, inteligență artificială și inovații digitale, promovând industrii competitive cu valoare adăugată ridicată și modernizarea structurii economiei.

³¹ [Hotărârea Guvernului nr. 327/2025](#)

*Programul de creștere a competitivității producătorilor locali și integrarea în lanțurile valorice*³², care oferă aproximativ către 1.300 de întreprinderi sprijin financiar de până la 2,0 mil. lei pentru soluții de inginerie și IT, standarde internaționale, teste de laborator și certificări, contribuind la creșterea capacității de export și integrarea în lanțurile valorice regionale și europene.

În total, 810 afaceri au beneficiat de sprijin, generând investiții de circa 652,8 mil. lei (Tabelul 4) și estimându-se crearea a peste 4.860 locuri de muncă noi, precum și menținerea a aproximativ 9.940 locuri de muncă existente.

Tabelul 4. Rezultatele atinse în cadrul Programelor de grant ale Guvernului de susținere a IMM disponibile în anul 2025

	Programe de grant	Numărul proiectelor investiționale aprobate	Suma grantului aprobată (mii MDL)	Valoarea investiției (mii MDL)
1.	Programul START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă	63	10.533,56	18.526,05
2.	Programul de susținere a antreprenoriatului feminin	233	68.872,02	111.577,03
3.	Programul de atragere a remitențelor „PARE 1+2”	90	23.996,55	55.471,67
4.	Programul de sprijin pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul turismului	39	10.984,26	24.137,00
5.	Programul de Ecologizare a IMM	46	14.998,59	28.624,81
6.	Programul de Transformare Digitală a IMM	46	12.280,01	20.776,17
7.	Programul de susținere a Inovațiilor Digitale și Start-upurilor Tehnologice	9	3.506,96	5.004,64
8.	Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a IMM	119	90.736,45	209.366,87
9.	Programul de creștere a competitivității producătorilor locali și integrarea în lanțurile valorice	111	92.633,99	145.123,75
10.	Programul de sprijin al micilor producători	41	14.819,01	24.609,41
11.	Instrumentul de susținere financiară nerambursabilă destinat dezvoltării IMM-urilor „CREȘTEM IMM”	13	3.039,96	9.614,65
	TOTAL Programe de grant	810	346.401,36	652.832,05

Sursa: Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului

- A fost instituit un mecanism de sprijin financiar pentru integrarea tinerilor în sectoarele economice strategice și reduce barierele de acces pe piața muncii, prin *Programul național privind acordarea indemnizațiilor lunare pentru tinerii angajați pentru prima dată în câmpul muncii în industrii de importanță strategică pentru Republica Moldova*³³ prevede acordarea unui suport de 3.000 lei timp de 12 luni pentru tinerii angajați pentru prima dată în 195 tipuri de activități din 7 industrii de importanță strategică.

³² [Hotărârea Guvernului nr. 422/2025](#)

³³ [Hotărârea Guvernului nr. 509/2025](#)

- **A fost implementat un mecanism de compensare a costurilor la energia electrică**, prin *Programul de compensații pentru agenții economici*³⁴, care în 2025 au fost alocate 141,4 mil. lei pentru 4.109 agenți economici, acoperind 50% din diferența de preț și susținând lichiditatea, reducând presiunile financiare și menținând competitivitatea întreprinderilor.
- Pentru susținerea tranziției către o economie sustenabilă, **au fost promovate inițiative de eficiență energetică, investiții verzi și integrarea principiilor de mediu, sociale și de guvernanță (ESG)**, prin proiectul AdTrade, în parteneriat cu PNUD, 3 mil. dolari SUA au fost alocate pentru 15 companii în implementarea ESG și pentru 5 companii în adoptarea tehnologiilor eficiente energetic, consolidând reziliența economică și alinierea la standarde internaționale.
- **Au fost dezvoltate instrumente de sprijin pentru internaționalizarea IMM-urilor**, inclusiv ghidul „Compass către export”, care oferă instrucțiuni pas cu pas pentru identificarea piețelor țintă, adoptarea celor mai bune practici și reducerea riscurilor și costurilor asociate exportului, consolidând competitivitatea internațională a companiilor moldovenești.
- **În contextul reformării sistemului de suport antreprenorial, a fost accelerată digitalizarea serviciilor de suport pentru antreprenori**, prin aprobarea Conceptului Sistemului informațional integrat al I.P. ODA și a Regulamentului privind modul de ținere a resursei informaționale formate de Sistem³⁵, care va permite o administrare mai eficientă, transparentă și orientată spre rezultate a intervențiilor publice.

Simplificarea desfășurării afacerilor

Reforme promovate în domeniul reglementării mediului de afaceri, au fost orientate spre reducerea poverii administrative asupra mediului de afaceri, simplificarea reglementărilor și alinierea cadrului normativ la standardele europene.

Au fost implementate cinci pachete de reglementare, care au vizat peste 90 de acte normative, generând beneficii economice estimate pentru sectorul privat de cca. 1 miliard lei anual. Aceste măsuri au contribuit la creșterea competitivității, stimularea investițiilor și simplificarea procedurilor administrative prin eliminarea barierelor nejustificate. Reformele din anul 2025 au consolidat cadrul normativ existent și au creat condiții favorabile pentru inițiativa antreprenorială.

Cadrul de reglementare pentru mediul de afaceri a fost simplificat semnificativ, generând economii și reducând povara administrativă pentru antreprenori. Au fost eliminate reglementări învechite și simplificate procesele operaționale (licențiere, avize, comerț, muncă),

³⁴ [Hotărârea Guvernului nr. 79/2025](#)

³⁵ [Hotărârea Guvernului nr. 97/2025](#)

inclusiv digitalizarea procedurilor de închidere a afacerilor, cu economii estimate de peste 11 milioane lei anual³⁶.

Sistemul actelor permise a fost optimizat, contribuind la un climat investițional mai previzibil și eficient. Au fost eliminate 25 de acte permise și revizuite 91, reducând birocrăția pentru peste 200 de tipuri de activități economice din 12 sectoare³⁷. Impactul anual estimat depășește 264 mil. lei, prin economii și valoare adăugată recuperată.

A fost creat un cadru fiscal simplificat pentru activitățile economice independente (freelanceri). A fost introdus un impozit unic de 15%, care integrează obligațiile fiscale și sociale, asigurând totodată protecție socială și un tratament fiscal echitabil pentru antreprenorii independenți³⁸.

Reglementările excesive în sectorul privat au fost reduse, diminuând costurile de conformare. Au fost eliminate cerințele administrative nejustificate în domenii precum transport, comerț și sectorul veterinar, generând economii estimate de cel puțin 36 mil. lei anual pentru mediul de afaceri³⁹.

Au fost promovate intervenții care reduc sarcinile administrative pentru întreprinderi. Au fost eliminate reglementări excesive aplicabile sectorului privat, inclusiv obligațiile redundante privind prelucrarea datelor cu caracter personal și restricții privind amplasarea unităților comerciale în locuințe individuale⁴⁰. Aceste măsuri contribuie la reducerea cheltuielilor antreprenorilor, prevenirea interpretărilor discreționare, precum și flexibilizarea condițiilor de desfășurare a activităților comerciale și de alimentație publică.

Au fost consolidate mecanismele de reglementare în domenii relevante pentru stabilitatea pieței, inclusiv în sectorul asigurărilor, prin instituirea unei metodologii clare de determinare a interesului public în cazul achiziționării acțiunilor societăților de asigurare și aplicarea acesteia în situații concrete⁴¹. Aceste intervenții au contribuit la creșterea transparenței proceselor decizionale, la protejarea intereselor asiguraților și la consolidarea încrederii în funcționarea pieței.

Infrastructura investițională și climatul investițional

Guvernul a continuat să stimuleze investițiile și să consolideze competitivitatea industriei prin dezvoltarea infrastructurii, simplificarea normelor și extinderea sprijinului pentru afaceri. Măsurile au urmărit crearea unui climat investițional stabil, susținerea modernizării industriei și atragerea capitalului, precum și dezvoltarea echilibrată a regiunilor.

Totodată, platformele industriale și investiționale au jucat un rol esențial în atragerea investițiilor și dezvoltarea economică regională. Parcurile industriale, zonele economice libere

³⁶ [Legea nr. 27/2025](#)

³⁷ [Legea nr. 227/2025](#)

³⁸ [Legea nr. 228/2025](#)

³⁹ [Legea nr. 229/2025](#)

⁴⁰ [Hotărârea Guvernului nr. 332/2025](#)

⁴¹ [Hotărârea Guvernului nr. 202/2025](#)

și Portul Internațional Liber Giurgiulești constituie infrastructura de bază pentru investiții productive, fiind amplasate pe o suprafață totală de aproximativ 984,9 hectare la nivel național.

Infrastructura industrială s-a extins, iar investițiile atrase confirmă atractivitatea acestor platforme. În prezent, în Republica Moldova activează 13 parcuri industriale, dintre care trei au fost create în anul 2025, evidențiind dinamizarea procesului de dezvoltare a acestora. Investițiile realizate în parcurile industriale au depășit 274,6 mil. dolari SUA până la finele trimestrului III 2025.

Zonele economice libere și Portul Giurgiulești continuă să genereze investiții consistente. În cele șase zone economice libere funcționale, investițiile cumulative au atins 646,7 mil. dolari SUA, iar în cadrul Portului Internațional Liber Giurgiulești acestea au ajuns la aproximativ 143,6 mil. dolari SUA, confirmând rolul acestor platforme ca poli de atracție pentru capital și dezvoltare economică.

În anul 2025 a fost promovat un set de măsuri orientate spre crearea unui mediu investițional mai transparent, predictibil și competitiv.

Cadrul de funcționare al zonelor economice libere a fost aliniat la acquis-ul UE, asigurând claritate și predictibilitate pentru investitori. În acest sens, au fost clarificate activitățile permise, circulația mărfurilor și regimul fiscal aplicabil rezidenților, în concordanță cu noul Cod vamal⁴². Aceste măsuri consolidează rolul ZEL-urilor ca hub-uri logistice și platforme investiționale, facilitând integrarea în lanțurile economice europene și adaptarea la cerințele pieței.

Prin aprobarea Regulamentului privind încetarea activității zonelor economice libere a fost instituit un mecanism clar și predictibil de închidere a acestora⁴³, bazat pe principiile transparenței, protejării intereselor statului și ale investitorilor. Noul cadru asigură un echilibru între protecția patrimoniului public și garantarea drepturilor legitime ale investitorilor, precum și continuitatea proceselor administrative și economice, prin gestionarea ordonată a tranziției și prevenirea blocajelor.

Dezvoltarea infrastructurii industriale a fost stimulată prin aprobarea Programului de stat pentru constituirea și dezvoltarea parcurilor industriale⁴⁴. Obiectivul acestuia este crearea unei infrastructuri industriale moderne, prin constituirea de noi parcuri, extinderea celor existente și consolidarea capacităților tehnico-productive, ceea ce contribuie la atragerea investițiilor, crearea de locuri de muncă și stimularea dezvoltării economice regionale. În urma implementării acestui program, în anul 2025 au fost create trei noi parcuri industriale: *Parcul Industrial „Platforma Industrială Multifuncțională din Glodeni”*⁴⁵, *Parcul Industrial „Agrotek*

⁴² [Legea nr. 313/2025](#)

⁴³ [Hotărârea Guvernului nr.443/2025](#)

⁴⁴ [Hotărârea Guvernului nr. 493/2025](#)

⁴⁵ [Hotărârea Guvernului nr. 423/2025](#)

*Park*⁴⁶ și *Parcul Industrial „Ionaș Estate”*⁴⁷. Pentru dezvoltarea infrastructurii industriale aferente platformei industriale din Glodeni, au fost transmise autorităților locale lucrările, serviciile și bunurile realizate în cadrul Programului-pilot de creare a platformelor industriale multifuncționale⁴⁸.

A fost perfecționat mecanismul de examinare a investițiilor cu impact asupra securității statului⁴⁹, fiind stabilite proceduri mai clare de evaluare și criterii mai previzibile pentru investitori. Noile reglementări contribuie la asigurarea unui echilibru între necesitatea protejării intereselor de securitate națională și menținerea unui climat favorabil atragerii investițiilor.

Totodată, **a fost fortificat Consiliul pentru examinarea investițiilor de importanță pentru securitatea statului, responsabil de evaluarea proiectelor investiționale care pot avea impact asupra securității național**⁵⁰. Acest mecanism asigură o analiză coordonată la nivel interinstituțional și contribuie la desfășurarea procesului de evaluare în condiții de transparență, predictibilitate și echitate procedurală.

Pentru alinierea legislației naționale la cerințele Directivei 2011/7/UE privind combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată, **au fost introduse noi reglementări menite să prevină întârzierile în executarea obligațiilor de plată**⁵¹. Acestea stabilesc reguli mai clare privind termenele de plată în relațiile contractuale dintre întreprinderi, precum și dintre acestea și autoritățile contractante, contribuind la îmbunătățirea predictibilității relațiilor comerciale și la reducerea riscurilor financiare pentru întreprinderi.

Cadrul legislativ pentru atragerea investițiilor și valorificarea proprietății publice a fost consolidat, sporind transparența și eficiența mecanismelor economice. Modificările legislative au vizat reglementarea concesiunilor de lucrări și de servicii⁵², optimizarea parteneriatelor public-private⁵³ și actualizarea procedurilor de administrare și privatizare a proprietății publice⁵⁴.

Prin aceste măsuri, **s-au creat condiții mai clare și mai predictibile pentru investitori**, s-a stimulat implicarea capitalului privat în dezvoltarea infrastructurii publice și s-au consolidat mecanismele de transparență și competitivitate în atribuirea și executarea contractelor. Astfel, modificările legislative contribuie la creșterea atractivității economice a proprietății publice și la utilizarea eficientă a resurselor statului, sprijinind dezvoltarea durabilă și performanța economică.

⁴⁶ [Hotărârea Guvernului nr. 528/2025](#)

⁴⁷ [Hotărârea Guvernului nr. 670/2025](#)

⁴⁸ [Hotărârea Guvernului nr. 424/2025](#)

⁴⁹ [Legea nr. 33/2025](#)

⁵⁰ [Hotărârea Guvernului nr. 437/2025](#)

⁵¹ [Legea nr. 66/2025](#)

⁵² [Legea nr. 22/2025](#)

⁵³ [Legea nr. 32/2025](#)

⁵⁴ [Legea nr. 328/2025](#)

Inovația, tehnologia și climatul digital

Digitalizarea serviciilor publice a înregistrat progrese importante, cu 75% din serviciile G2B și 58% din serviciile G2C disponibile online, facilitând interacțiunea stat-cetățean și stat-companie. Lansarea în regim de pilotare a Sistemului informațional „Registrul de stat al unităților de drept” a permis digitalizarea treptată a serviciilor publice, iar aplicația EVO⁵⁵ a devenit punctul central de acces la servicii electronice, integrând identitatea digitală și module precum e-Petiție și e-Sondaj, precum și portofelul digital de documente.

Creșterea competitivității internaționale a sectorului tehnologic și stimularea investițiilor interne și externe au fost asigurate prin consolidarea cadrului de reglementare pentru economia digitală și comerțul electronic, inclusiv prin implementarea programelor dedicate inovării și startup-urilor tehnologic⁵⁶, sprijinirea rezidenților Parcului IT — în număr de 2675 de companii active, dintre care 342 cu capital străin din 43 de țări — și instituirea Fondului de susținere a startup-urilor, generând un venit prognozat pentru anul 2025 de 16,5 mild. lei.

Creșterea nivelului de protecție a infrastructurilor critice s-a realizat prin consolidarea rezilienței digitale și sporirea încrederii în securitatea serviciilor digitale, care au fost asigurate prin întărirea cadrului național de securitate cibernetică, inclusiv prin aprobarea Programului național de securitate cibernetică pentru anii 2026–2030⁵⁷ și instituirea Sistemului informațional „Registrul de stat al incidentelor cibernetică”⁵⁸, care oferă un cadru unitar de prevenire, detectare și răspuns la incidente. Gestionarea eficientă a incidentelor cibernetică a fost realizată prin operaționalizarea Agenției de Securitate Cibernetică, inclusiv a echipei CERT și a Platformei de management al incidentelor, fiind administrate 38 de incidente înregistrate în anul 2025⁵⁹. În același context, alinierea la standardele europene și consolidarea mecanismelor de răspuns au fost susținute prin adoptarea reglementărilor privind Planul național de răspuns la incidente cibernetică și crize în domeniul securității cibernetică⁶⁰, precum și a cadrului privind divulgarea coordonată a vulnerabilităților cibernetică⁶¹.

Republica Moldova a făcut pași semnificativi în alinierea la acquis-ul european, prin implementarea programelor EU4Digital și Europa Digitală, accesarea Rezervelor de securitate cibernetică UE și integrarea în inițiativa „AI Factories” a Uniunii Europene. Modificările legislative în domeniul identității digitale și serviciilor de încredere au creat un mediu mai sigur și mai eficient pentru cetățeni și mediul de afaceri, deschizând piața pentru furnizorii calificați din UE și consolidând poziția internațională a Moldovei în domeniul tehnologiei și inovației.⁶²

⁵⁵ <https://evo.gov.md/acasa>

⁵⁶ [Hotărârea Guvernului nr. 327/2025](#)

⁵⁷ [Hotărârea Guvernului nr. 821/2025](#)

⁵⁸ [Hotărârea Guvernului nr. 822/2025](#)

⁵⁹ [Hotărârea Guvernului nr. 825/2025](#)

⁶⁰ [Hotărârea Guvernului nr. 823/2025](#)

⁶¹ [Hotărârea Guvernului nr. 824/2025](#)

⁶² [Legea nr. 117/2025](#)

Aceste realizări demonstrează că eforturile guvernamentale în domeniul IT și digitalizării au stimulat creșterea economică, investițiile, modernizarea infrastructurii digitale și securitatea cibernetică, pregătind Republica Moldova pentru integrarea europeană și o economie digitală rezilientă.

Modernizarea infrastructurii și a cadrului normativ în comunicații electronice și poștale a sporit accesibilitatea serviciilor digitale, a stimulat investițiile și a pregătit Republica Moldova pentru integrarea în piața europeană. Implementarea rețelelor de generația a 5-a (5G) de către furnizorii de comunicații mobile, susținută de mecanisme flexibile de plată a licențelor, termene extinse pentru utilizarea spectrului radio⁶³ și reglementări clare privind alocarea frecvențelor și caracteristicile punctelor de acces pe suport radio⁶⁴, a creat un cadru predictibil pentru furnizori, sporind calitatea serviciilor digitale, stimulând inovarea și consolidând mediul investițional.

Creșterea calității serviciilor poștale, protecția utilizatorilor și dezvoltarea comerțului electronic au fost consolidate prin integrarea în sistemul internațional și prin aderarea la protocoale adiționale ale Uniunii Poștale Universale, asigurând respectarea standardelor globale pentru serviciile poștale și serviciile de plată⁶⁵ și interoperabilitatea cu sistemele poștale internaționale.

Competitivitatea externă, infrastructura calității și facilitarea exporturilor

Creșterea competitivității produselor autohtone, consolidarea încrederii consumatorilor și facilitarea integrării Republicii Moldova în piața Uniunii Europene au fost realizate prin dezvoltarea infrastructurii calității și a mecanismelor de protecție a consumatorilor.

Armonizarea legislației și a reglementărilor tehnice naționale cu standardele europene, inclusiv pregătirea pentru negocierea Acordului privind evaluarea conformității și acceptarea produselor industriale, a permis identificarea și aplicarea recomandărilor Comisiei Europene în urma procesului de screening bilateral și a misiunilor de pre-evaluare operațională, creând un cadru predictibil pentru producătorii și exportatorii moldoveni. Iar, actualizarea listelor de standarde armonizate și aprobarea normelor de metrologie legală pentru echipamente și produse variate au asigurat compatibilitatea produselor moldovenești cu cerințele piețelor externe și au sporit siguranța acestora pentru consumatori.

Întreaga serie de acțiuni în domeniul metrologiei, standardizării și protecției consumatorilor a consolidat cadrul instituțional național, a îmbunătățit calitatea produselor și serviciilor, a crescut nivelul de protecție a consumatorilor și a creat condiții favorabile pentru o piață funcțională, competitivă și sigură, aliniată la acquis-ul UE.

⁶³ [Hotărârea Guvernului nr. 987/2025](#)

⁶⁴ [Hotărârea Guvernului nr. 316/2025](#)

⁶⁵ [Legea nr. 9/2025](#), [Legea nr. 10/2025](#), [Legea nr. 11/2025](#)

Protecția consumatorilor a fost consolidată prin crearea unui cadru instituțional și legislativ eficient pentru apărarea intereselor colective⁶⁶ și siguranța generală a produselor⁶⁷, oferind instrumente eficiente pentru prevenirea riscurilor asupra sănătății și securității acestora. Accesul rapid la servicii de informare și consiliere a fost facilitat prin lansarea Centrului unic de apeluri pentru consumatori, iar monitorizarea calității produselor petroliere⁶⁸ a permis verificarea conformității și siguranței acestora pe piața internă.

Guvernul a intensificat cooperarea economică internațională a Republicii Moldova, dezvoltând cadrul normativ pentru comerțul extern, sporind dialogul economic cu partenerii externi și promovând oportunitățile economice ale țării pe piețele internaționale. În acest context, aderarea la Convenția privind regimul de tranzit comun, începând cu 1 noiembrie 2025⁶⁹, a facilitat armonizarea tranzitului și implementarea Noului Sistem Computerizat de Tranzit (NCTS), asigurând schimbul de date în timp real cu autoritățile vamale din 37 de state contractante și eficientizând procedurile vamale, reducând timpii de formalizare și costurile pentru mediul de afaceri. De asemenea, operaționalizarea a 8 din cele 17 tipuri de cereri și autorizații electronice în cadrul Sistemului de decizii vamale (Customs Decisions System – CDS), interoperabile cu NCTS, a permis utilizarea curentă de către operatorii economici naționali, simplificând semnificativ gestionarea formalităților vamale.

Guvernul a consolidat controlul asupra comerțului cu mărfuri strategice prin revizuirea listei naționale a bunurilor supuse controlului și îmbunătățirea mecanismelor de monitorizare a acestor fluxuri comerciale⁷⁰, asigurând respectarea normelor internaționale și predictibilitate pentru partenerii externi. În domeniul investițiilor, au fost lansate negocieri pentru acorduri de promovare și protecție reciprocă a investițiilor cu India, Italia și Kazahstan, creând un cadru juridic sigur pentru investitori și stimulând extinderea parteneriatelor economice externe.

Pentru diversificarea relațiilor comerciale, au fost actualizate anexele Acordului de comerț liber cu Turcia privind definiția noțiunii de „produse originare” și metodele de cooperare administrativă, și demarate negocierile pentru acorduri similare privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor⁷¹ cu India și Kazahstan.

Promovarea imaginii economice a Republicii Moldova a fost susținută prin participarea la Expo 2025 Osaka, târguri și expoziții internaționale în peste 20 de state, printre care: Săptămâna Verde (Berlin), Fruit Logistica (Berlin), Wine Paris 2025 (Paris), BIOFACH 2025 (Nürnberg), Fruit Attraction (Madrid), ANUGA 2025 (Cologne), EXPO REAL 2025 (München), Food Service & Hospitality Expo 2025 (București), Investment Management Exhibition (Frankfurt) și Productronica 2025 (München), evenimente de degustare a vinurilor și produselor gastronomice la École de Paris des Métiers de la Table (Paris), „Ziua Vinului Moldovenesc în

⁶⁶ [Legea nr. 80/2025](#)

⁶⁷ [Legea nr. 196/2025](#)

⁶⁸ [Hotărârea Guvernului nr. 301/2025](#)

⁶⁹ [Legea nr. 169/2025](#)

⁷⁰ [Hotărârea Guvernului nr. 24/2025](#)

⁷¹ [Hotărârea Guvernului nr. 147/2025](#)

Elveția” (Baar) și Vernisajul Vinului Moldovenesc la Tokyo, forumuri și misiuni economice bilaterale și multilaterale, precum Forumul de afaceri moldo-leton (Riga), Forumul Moldova–Franța, Forumul Economic Moldova–Benelux (Chișinău), Global Connect Forum (Dublin), Forumul de afaceri moldo-azer (Baku), Forumul Economic Moldova–China, Forumul de afaceri moldo-polonez (Chișinău), precum și misiuni economice de export în Germania și Belgia, inclusiv cooperarea cu Organisation for Economic Cooperation and Development, prin implementarea Planului de Acțiuni 2024–2027 și participarea la reuniunea „OECD Friends of Eurasia: Focus on Moldova” (Paris).

În domeniul culturii și tradițiilor, **țara a găzduit evenimente internaționale precum Congresul Mondial al Viei și Vinului și Adunarea Generală a International Organisation of Vine and Wine**, participând totodată la târguri de turism și campania „TAKE HOME FROM MOLDOVA”.

Implementarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană a permis negocierea de noi concesiile comerciale, majorând contingentul tarifar pentru exportul anumitor produse agricole pe piața UE, măsură aplicabilă începând cu 1 ianuarie 2026, facilitând accesul producătorilor moldoveni și consolidând integrarea economică în piața europeană.

Diplomația economică a fost intensificată prin peste 20 de întrevederi bilaterale cu ambasadori și misiuni diplomatice, reuniuni ale comisiilor interguvernamentale cu Letonia, Azerbaidjan și Polonia, forumuri de afaceri și sesiuni B2B, stimulând schimburile comerciale și identificarea oportunităților investiționale.

Republica Moldova a participat activ la cooperarea economică multilaterală în cadrul OMC, Acordului Central European de Comerț Liber, GUAM și Organizației Cooperării Economice la Marea Neagră, iar ratificarea Protocolului de modificare a Acordului de la Marrakesh privind subvențiile pentru pescuit⁷² a reconfirmat angajamentul pentru respectarea regulilor comerțului internațional și menținerea unui cadru stabil și predictibil pentru comerț și investiții.

Domeniul bugetar-fiscal

Politicile realizate de Guvern în domeniul bugetar-fiscal au fost orientate spre consolidarea managementului finanțelor publice, eficientizarea și digitalizarea proceselor aferente administrării vamale și fiscale, raționalizarea cheltuielilor publice, dezvoltarea mecanismului antifraudă, eficientizarea procesului de gestionare a investițiilor capitale, dezvoltarea pieței valorilor mobiliare. Investițiile în infrastructură, educație și sănătate au fost prioritare, concomitent cu cheltuielile realizate pentru asigurarea securității energetice a țării, finanțarea măsurilor economice și sociale anti-criză, protecția socială a populației vulnerabile.

În 2025, a fost instituit Sistemul Național Antifraudă, fiind create mecanisme instituționale de coordonare și aprobat cadrul normativ privind protecția intereselor financiare și prevenirea fraudelor⁷³. Au fost încheiate 14 memorandumuri interinstituționale, a fost inițiat procesul de

⁷² [Legea nr. 15/2025](#)

⁷³ [Hotărârea Guvernului nr. 271/2025](#)

elaborare și dezvoltare a SIA „Monitorizarea și coordonarea antifraudă” și au fost elaborate și aprobate Normele metodologice privind activitatea de supraveghere bugetară.

În perioada de raportare au fost efectuat 264 inspectări financiare, identificând încălcări în valoare de 753 949,3 mii lei și aplicând măsuri pentru recuperarea acestora, fiind recuperate 14 407,4 mii lei. Suplimentar, au fost calculate plăți la buget de 79 851,9 mii lei, fiind încasate 7 269,9 mii lei. Au fost întocmite 240 procese-verbale cu privire la contravenție și transmise 75 materiale organelor de drept pentru examinare. A fost monitorizată utilizarea fondurilor obținute prin mecanismul de desemnare procentuală la 710 organizații civile, constatând că doar 597 entități au prezentat rapoarte privind utilizarea mijloacelor financiare, iar verificarea din oficiu a 526 declarații ONG¹⁷ a arătat că 82 entități au raportat corect mijloacele financiare, acoperind 2 203,5 mii lei (22,5% din suma totală desemnată).

Investițiile capitale prevăzute în bugetul de stat au constituit 1 955,8 mil. lei, fiind executate 1 802,3 mil. lei, ceea ce a constituit 92%. Nevalorificarea integrală s-a datorat lipsei capacităților de implementare, abordării fragmentate, deficitului de personal specializat și problemelor în achizițiile publice. Autoritățile au plasat în SI „Registrul Proiectelor de Investiții Capitale” 49 proiecte noi, dintre care 11 au fost eligibile, 27 - în evaluare, 6 - în examinare și 5 - remise spre ajustare. Transparența procesului a fost asigurată prin afișarea periodică a proiectelor eligibile și a documentației aferente.

A fost modificat cadrul normativ fiscal și vamal⁷⁴, fiind promovate măsuri orientate spre sprijinirea contribuabililor, eficientizarea administrării fiscale și vamale și armonizarea legislației naționale cu practicile Uniunii Europene. Măsurile adoptate au vizat facilități pentru salariați, neimpozitarea unor venituri, precum și ajustări privind TVA, accizele și taxele locale, precum și digitalizarea interacțiunii cu autoritatea fiscală și trasabilitatea produselor din tutun.

În domeniul fiscal, au fost aprobate Programul de dezvoltare a sistemului informațional al Serviciului Fiscal de Stat pentru anii 2025-2027, Foaia de parcurs și calendarul pentru asigurarea interoperabilității cu sistemele informaționale ale UE, au fost dezvoltate noi sisteme informaționale („Registrul fiduciilor”, „Antreprenor independent”), 73,7 % din serviciile oferite de către SFS sunt disponibile în format digital, 71,43% din totalul echipamentelor de casă și de control înregistrate sunt conectate la SIA „Monitorizarea electronică a vânzărilor”.

În anul 2025, Serviciul Fiscal de Stat (SFS) a continuat să valorifice oportunitățile oferite de Uniunea Europeană în cadrul programului “Fiscalis” prin participarea la evenimentele care contribuie la: îmbunătățirea competențelor profesionale ale funcționarilor fiscali; facilitarea schimbului de experiență și bune practici cu experți din alte țări; consolidarea capacităților SFS în vederea implementării standardelor europene în domeniul fiscal. De asemenea, a aderat la programul internațional “Inspectori fiscali fără frontieră” destinat să sprijine țările în curs de dezvoltare în consolidarea capacităților de control fiscal și de investigare.

⁷⁴ [Legea nr. 187/2025](#)

Au fost implementate măsuri de modernizare și digitalizare: sistemele NCTS, BQS, SEED+, Declaraire electronică a trimiterilor poștale, Sistemul de Decizii Vamale, certificatul de origine electronic și facilități pentru exportatori. Modernizarea posturilor Leușeni, Giurgiuilești și Sculeni a fost finalizată, iar controlul coordonat la Giurgiuilești–Galați a fost aplicat. Prin aplicarea noului Cod Vamal și aderarea la convențiile internaționale privind tranzitul și simplificarea formalităților vamale au fost realizați pași semnificativi în apropierea serviciului vamal de standardele europene. Controlul valorii în vamă a adus venituri suplimentare de 719 mil. lei, iar obligațiile suplimentare stabilite au însumat 83,6 mil. lei.

În anul 2025, colaborarea interinstituțională dintre Serviciul Vamal și Serviciul Fiscal de Stat a vizat 6 operatori economici comuni, iar planul de control sincronizat a fost coordonat de ambele autorități. Pentru a asigura desfășurarea eficientă a verificărilor, în Modulul informațional vamal „Control ulterior” a fost introdusă mențiunea „de comun cu SFS” pentru agenții economici selectați, fiind totodată stabilit intervalul preconizat pentru audit post-vămuire. Până în prezent, din cele 6 controale comune planificate, 2 au fost finalizate, iar 4 se află în curs de desfășurare.

Cadrul de răspundere a auditorilor și entităților de audit a fost consolidat, limitând răspunderea civilă pentru prejudicii. Procesul de administrare a afacerilor a fost simplificat prin eliminarea formularelor tipizate cu regim special la achizițiile de active și servicii de la furnizori cetățeni. Regulamentul privind inventarierea⁷⁵ a fost modificat pentru digitalizarea procedurilor, armonizarea terminologiei cu Standardele Naționale de Contabilitate și simplificarea raportării rezultatelor în notele explicative, ceea ce a permis creșterea eficienței și flexibilității cadrului normativ aplicabil sectorului corporativ.

Cadrul legislativ pentru achiziții publice⁷⁶ a fost consolidat prin aprobarea și modificarea mai multor acte normative esențiale în 2025. Au fost adoptate măsuri și reglementări pentru aplicarea formularelor standard, certificarea specialiștilor⁷⁷, planificarea achizițiilor⁷⁸, determinarea expunerii la concurență⁷⁹ și implementarea Programului național de dezvoltare a sistemului de achiziții publice.

Sistemele de control intern managerial și audit intern au fost consolidate și modernizate. În 2025 a fost extins utilizarea modulului informațional de raportare SI CIMAI la autoritățile publice locale de nivelul II, restructurate și consolidate subdiviziunile de audit intern din cadrul ministerelor, îmbunătățit cadrul normativ pentru instruirea și certificarea profesională a auditorilor interni, inițiat procesul de actualizare a metodologiei de management al riscurilor și revizuite standardele naționale de audit intern, asigurând digitalizarea proceselor, creșterea capacităților instituționale și alinierea la standardele internaționale și bunele practici ale UE.

⁷⁵ [Ordin nr. 115/2025](#)

⁷⁶ [Legea nr. 325/2025](#)

⁷⁷ [Hotărârea Guvernului nr. 533/2025](#)

⁷⁸ [Hotărârea Guvernului nr. 695/2025](#)

⁷⁹ [Hotărârea Guvernului nr. 642/2025](#)

Sistemul de salarizare a fost consolidat pentru transparență și echitate în sectorul bugetar. În sectorul bugetar, în contextul demarării procesului de reformă salarială a fost aprobată ierarhia finală a funcțiilor de către Grupul de lucru coordonare a procesului de reformă salarială și de revizuire a cadrului normativ privind salarizarea în sectorul bugetar, urmare a procesului de evaluare sistemică a funcțiilor în sectorul bugetar, fiind evaluate circa 1500 posturi. Au fost efectuate modificări ale cadrului normativ, inclusiv majorări ale valorilor de referință pentru calcularea salariilor, plăți compensatorii pentru salariile minime și sporuri pentru personalul implicat în sarcini prioritare. Alocațiile pentru cheltuielile de personal au fost aprobate și redistribuite, asigurând acoperirea integrală a necesarului instituțional și sporind transparența și eficiența gestionării resurselor financiare și umane.

Legislația financiară a fost ajustată pentru consolidarea guvernancei, liberalizarea operațiunilor valutare și protecția consumatorilor. În 2025, au fost modificate și aprobate acte normative care reglementează societățile pe acțiuni⁸⁰, guvernanta Băncii Naționale a Moldovei, cadrul de protecție a consumatorilor, reglementarea valutară⁸¹ și Strategia pieței de capital⁸², precum și regulamente privind administrarea bunurilor sechestrate.

Îmbunătățirea managementului finanțelor publice⁸³. În anul 2025, a fost elaborată și adoptată Legea nr. 327/2025 pentru modificarea unor acte normative la (îmbunătățirea managementului finanțelor publice). Implementarea legii menționate contribuie la consolidarea și eficientizarea gestionării finanțelor publice prin includerea instituțiilor publice la autogestiune în procesul de planificare și raportare a bugetelor pentru asigurarea stabilității bugetare pe termen mediu necesară realizării politicilor publice. De asemenea, a fost instituționalizat procesul de raționalizare a cheltuielilor bugetare, implementarea căruia pe termen mediu și lung va contribui la crearea unui spațiu fiscal care să răspundă noilor priorități sau presiuni bugetare.

⁸⁰ [Legea nr. 36/2025](#)

⁸¹ [Lege nr. 124/2025](#)

⁸² [Legea nr. 167/2025](#)

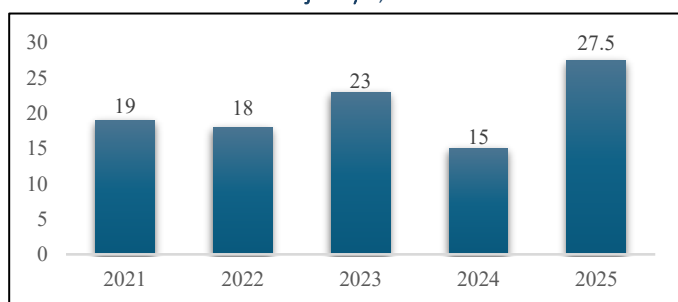
⁸³ [Legea nr. 327/2025](#)

Justiție corectă

Încrederea populației în sistemul de justiție

Reformele din sectorul justiției au fost continuate și aprofundate în 2025, concentrându-se esențial pe asigurarea independenței reale și integrității judecătorilor și procurorilor, îmbunătățirea accesului cetățenilor la justiție de calitate și alinierea la standardele europene – priorități fundamentale pentru avansarea integrării europene a Republicii Moldova.

Figura 6. Ponderea cetățenilor care afirmă că au încredere în justiție, %

Sursa: Barometrul Opiniei Publice

Consolidarea încrederii populației în sistemul judiciar rămâne o prioritate a reformei justiției, indicatorii relevând o evoluție pozitivă, potrivit căreia ponderea cetățenilor care declară că au încredere în justiție a crescut de la 15 % în 2024 la 27,5 %, potrivit Barometrului Opiniei Publice.

Un rol important în această evoluție îl are exercițiul de evaluare externă a

judecătorilor și procurorilor (vetting). Pentru judecătorii Curții Supreme de Justiție, Comisia de evaluare a emis 18 rapoarte cu propunerea de promovare și 14 cu propunerea de nepromovare, iar la curțile de apel 61% din rapoarte au fost de promovare. În cazul procurorilor, procesul avansează mai lent, fiind verificați 3 procurori din cadrul Procuraturii Generale, 1 procuror șef al unei procuraturi teritoriale și 22 procurori din cadrul Procuraturii Anticorupție, iar în vederea accelerării procesului de vetting, numărul membrilor Comisiilor de „vetting” a fost majorat de la 6 la 9, iar termenul de finalizare a exercițiului a fost extins până la 31 decembrie 2026⁸⁴. În paralel, cadrul normativ al procesului de evaluare ordinară a judecătorilor și procurorilor de către colegiile specializate ale CSM și CSP a fost ajustat, uniformizând criteriile aplicabile și consolidând importanța integrității prin creșterea ponderii acestui criteriu de la 30 % la 40 %⁸⁵.

Ponderea cazurilor pierdute de Republica Moldova la Curtea Europeană a Drepturilor Omului a crescut cu 28,4% comparativ cu anul precedent. Curtea a comunicat Guvernului 76 de cereri noi, cât și numărul cauzelor privind admisibilitatea și fondul, ce pot fi ulterior declarate inadmisibile. Pe parcursul anului, Curtea a pronunțat 48 de hotărâri privind Republica Moldova, dintre care 45 au constatat cel puțin o încălcare a Convenției, iar 30 de cauze au fost retrase sau declarate inadmisibile.

Alinierea spațiilor de detenție la standarde internaționale

⁸⁴ [Legea nr. 127/2025](#)

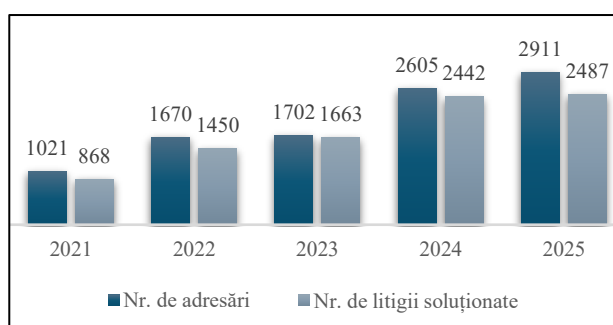
⁸⁵ [Legea nr. 241/2025](#)

Totodată, în privința spațiilor de detenție conforme standardelor internaționale s-a înregistrat o creștere, constituind un rezultat important al activității autorităților penitenciare, acestea ajungând la 1.647 de locuri, cu 69 mai multe decât în anul precedent (1.578), rata spațiilor amenajate conform standardelor internaționale fiind de 22,89 %.

Medierea

Soluționarea litigiilor pe calea medierii a înregistrat progrese semnificative. În perioada raportată, numărul adresărilor a fost de 2.911 cazuri, dintre care 2.487 au fost rezolvate pe cale extrajudiciară. Comparativ cu anul precedent, numărul adresărilor a crescut cu 11,8 %, iar rata litigiilor soluționate prin mediere s-a majorat cu 2%.

Figura 7. Nr. de adresări și nr. de litigii soluționate pe cale extrajudiciară

Sursa: Ministerul Justiției

Sistemul judecătoresc

În materie de justiție constituțională, a fost instituit un cadru legislativ unic și modern pentru organizarea și funcționarea Curții Constituționale. Noua reglementare stabilește un mecanism conform standardelor internaționale, clarificând responsabilizarea judecătorilor Curții Constituționale, regimul incompatibilităților și restricțiilor, procedura de ocupare a funcțiilor vacante și extinderea cercului subiecților cu drept de sesizare, inclusiv prin includerea Consiliului Superior al Procurorilor⁸⁶.

În domeniul sistemului judecătoresc și al procuraturii au fost adoptate măsuri menite să consolideze garanțiile profesionale și să îmbunătățească funcționarea instituțională. Astfel, în ceea ce privește garanțiile judecătorilor și procurorilor suspendați din funcție, s-a stabilit că, în cazul intentării unei cauze penale, aceștia pot desfășura activități în sectorul privat⁸⁷. **Totodată, pentru clarificarea statutului procurorului de legătură la Eurojust au fost stabilite criterii de selecție pentru această funcție, precum și durata detașării, care poate fi de până la 5 ani⁸⁸.**

În domeniul integrității și anticorupției, a fost instituit un mecanism judiciar dedicat pentru examinarea specializată a cauzelor de corupție, prin crearea Colegiului anticorupție în cadrul Judecătoriei Chișinău și a completelor specializate în cadrul Curții de Apel Centru, competente să examineze în primă instanță și în apel cauzele de corupție la nivel înalt și cele conexe, inclusiv anumite cereri privind confiscarea averii nejustificate⁸⁹. Totodată, a fost consolidat mecanismul de confiscare a bunurilor provenite din infracțiuni, prin reglementarea detaliată a procedurilor de identificare, urmărire și gestionare a acestora, fiind posibilă confiscarea bunurilor echivalente sau a valorii acestora, inclusiv a beneficiilor obținute, chiar și în situațiile

⁸⁶ [Legea nr. 74/2025](#)

⁸⁷ [Legea nr. 155/2025](#)

⁸⁸ [Legea nr. 257/2025](#)

⁸⁹ [Legea nr. 192/2025](#)

în care persoana nu mai poate fi trasă la răspundere penală, precum și confiscarea bunurilor transferate către terți în scopul eludării măsurilor legale⁹⁰.

Contracurarea practicilor ilegale în procesul electoral

Pentru a descuraja finanțarea ilegală a activităților politice și manipularea procesului electoral, au fost majorate sancțiunile pentru finanțarea ilegală a partidelor politice și a concurenților electorali, fiind introdusă și pedeapsa complementară a interdicției de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități pe un termen de la 2 până la 7 ani. De asemenea, a fost majorată pedeapsa pentru falsificarea rezultatelor votării și extins cadrul penal privind activitățile extremiste⁹¹. Pe de altă parte, protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene a fost consolidată prin transpunerea Directivei (UE) 2017/1371 privind protejarea intereselor financiare ale Uniunii Europene prin mijloace de drept penal, realizată prin modificările operate la Codul penal⁹².

Facilitarea accesului la justiție

Accesul efectiv la justiție pentru victimele violenței în familie a fost facilitat prin eliminarea plății taxei de stat în cauzele de partaj și în alte litigii patrimoniale, fiind înlăturată o barieră financiară semnificativă⁹³. Mai mult, a fost instituit mecanismul de acordare a asistenței juridice garantate de stat parțial⁹⁴, care permite persoanelor al căror venit depășește salariul minim lunar pe țară cu cel mult 30 % să beneficieze de asistență juridică calificată garantată de stat în condiții parțiale. Astfel, în anul 2025, când salariul minim pe țară a constituit 5.500 de lei, persoanele cu un venit lunar de cel mult 7.150 de lei au putut beneficia de aceste prevederi, cu condiția restituirii a 30 % din cheltuieli.

Dreptul debitorului la un proces echitabil a fost protejat prin introducerea mecanismului de executare benevolă a documentelor executorii. Acesta permite debitorului să își îndeplinească obligațiile într-un termen rezonabil înainte de inițierea executării silite, prevenind aplicarea unor sancțiuni disproporționate și generarea unor costuri suplimentare, precum și asigurând un echilibru între drepturile creditorului și ale debitorului⁹⁵.

În domeniul executării silite, a fost realizată ajustarea taxelor și spezelor de executare, cu aplicare graduală în anii 2026–2028, concomitent cu reducerea unor tarife specifice, inclusiv pentru arhivarea dosarului (–33%), eliberarea actelor și informațiilor (–50%), comunicarea actelor (–40%) și depozitarea bunurilor (–14%), în vederea eficientizării procesului și a echilibrării costurilor aferente executării.

Modernizarea/ digitalizarea serviciilor

⁹⁰ [Legea nr. 35/2025](#)

⁹¹ [Legea nr. 100/2025](#)

⁹² [Legea nr. 154/2025](#)

⁹³ [Legea nr. 114/2025](#)

⁹⁴ [Legea nr. 128/2025](#)

⁹⁵ [Legea nr. 258/2025](#)

Serviciile publice de stare civilă au fost modernizate și digitalizate, prin introducerea unor noi modele de documente de stare civilă, inclusiv în format electronic, cu semnătură calificată și cod QR. Modificările permit gestionarea digitală a actelor și extind accesul la distanță pentru cetățeni, inclusiv pentru cei din diasporă, menținând totodată posibilitatea eliberării documentelor pe suport de hârtie la cerere și aliniind infrastructura de stare civilă la standardele europene în materie de digitalizare administrativă⁹⁶.

În vederea digitalizării sectorului justiției și creșterii eficienței serviciilor juridice, a fost lansat noul Sistem Informațional „Registrul dosarelor succesoriale și a testamentelor”, care permite notarilor înregistrarea, consultarea și retragerea informațiilor privind dosarele succesoriale și testamentele. Sistemul este interconectat prin MConnect cu alte registre guvernamentale, inclusiv cu Registrul de stat al populației, oferind posibilitatea căutării după IDNP, ceea ce sporește acuratețea datelor și reduce riscurile de eroare. Totodată, a continuat extinderea Sistemului informațional „E-dosar judiciar”, care permite depunerea cererilor de chemare în judecată în regim online, facilitând accesul la justiție.

Pe dimensiunea dezvoltării infrastructurii digitale, au fost aprobate conceptele a trei sisteme informaționale noi: „Registrul garanțiilor reale mobiliare”, „e-Notariat” și „JUSTAT”, în vederea modernizării proceselor instituționale și consolidării transformării digitale în sectorul justiției.

Profesii juridice

Activitatea profesiilor juridice a fost eficientizată prin îmbunătățirea procedurilor de acces în profesie și calitatea actului notarial, astfel, în anul 2025 au fost admiși 35 de candidați la stagiul profesional. În domeniul avocaturii, **au fost reglementate condițiile de exercitare a profesiei și recunoașterea titlurilor profesionale pentru avocații din Uniunea Europeană, Spațiul Economic European și Elveția**, cu transpunerea Directivei 98/5/CE și a Directivei 77/249/CEE, contribuind la alinierea cadrului normativ la standardele europene și la integrarea pe piața unică.

Procedura de accedere în profesia de expert judiciar a fost reformată⁹⁷, pentru a facilita organizarea și desfășurarea ședințelor comisiilor de calificare, fiind totodată, clarificate aspectele privind pierderea, renunțarea și retragerea dreptului de efectuare a expertizelor judiciare, în scopul asigurării unui cadru juridic predictibil și transparent.

Suportul partenerilor de dezvoltare

În scopul continuării reformei justiției și al asigurării unui sistem judiciar eficient, accesibil și transparent, **Guvernul a beneficiat de sprijin prin proiecte de asistență externă menite să prevină și să combată corupția**, să armonizeze cadrul normativ cu acquis-ul Uniunii Europene și să consolideze capacitățile instituționale. Aceste intervenții au contribuit la atingerea obiectivelor sectoriale și la implementarea reformei conform bunelor practici europene și standardelor relevante de performanță.

⁹⁶ [Hotărârea Guvernului nr. 704/2025](#)

⁹⁷ [Legea nr. 191/2025](#)

În acest sens, **Guvernul a coordonat dialogul și sprijinul partenerilor de dezvoltare în domeniul justiției**, asigurând comunicarea și sinergia activităților proiectelor externe implementate de organizații și instituții internaționale, printre care: Consiliul Europei, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) Moldova, Grupul Băncii Mondiale, Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD), Banca Europeană pentru Reconstrucții și Dezvoltare (BERD), Agenția Germană pentru Cooperare Internațională (GIZ), Fundația Germană pentru Cooperare Juridică Internațională (IRZ), Organizația Internațională pentru Dezvoltarea Dreptului (IDLO), Institutul Basel pentru Guvernanță și Centrul Internațional pentru Recuperarea Activelor (ICAR), precum și Fundația Soros Moldova.

Educație modernă

În anul 2025, Guvernul a continuat să consolideze sistemul educațional prin măsuri legislative, financiare și operaționale menite să asigure calitatea studiilor, accesul echitabil și dezvoltarea competențelor tinerilor și cadrelor didactice. Investițiile în educație s-au concentrat pe consolidarea calității procesului educațional, modernizarea infrastructurii educaționale, digitalizarea instituțiilor de învățământ la toate nivelurile și dezvoltarea competențelor profesionale ale cadrelor didactice. Sistemul național de evaluare și monitorizare a progresului elevilor pe dimensiunea rezultatelor învățării și dezvoltării competențelor a fost extins, inclusiv pentru cei cu cerințe educaționale speciale, iar accesul la educație a fost sprijinit prin programe de incluziune și infrastructură modernizată. Reforma curriculară și programele de formare continuă pentru profesori au vizat creșterea relevanței și adaptarea la standardele europene. Activitățile extrașcolare, proiectele de parteneriat cu organizații internaționale și digitalizarea resurselor educaționale au stimulat implicarea elevilor și a comunităților. În paralel, inițiativele dedicate alfabetizării digitale și media au sprijinit dezvoltarea gândirii critice în rândul elevilor și au contribuit la reducerea decalajelor privind accesul la informație.

Regulamentul privind organizarea odihnei copiilor și adolescenților în sezonul estival⁹⁸ a fost aprobat, Guvernul asigurând achiziția a 495 de bilete pentru elevii din instituțiile de învățământ general din raioanele de est ale Republicii Moldova și orașul Bender, alocând în acest scop, suma totală de 1,91 mil. lei.

În vederea creării unui cadru unitar și transparent de administrare a resurselor financiare în sistemul educațional, a fost aprobată Instrucțiunea privind gestionarea mijloacelor financiare⁹⁹ alocate din bugetele componente ale bugetului public național către instituțiile publice de învățământ preșcolar, precum și către instituțiile cu programe de diferite niveluri sau cu programe integrate.

Totodată, Guvernul a aprobat **Regulamentul privind certificarea competențelor de comunicare în limba română pentru adulți și elevi din învățământul liceal**¹⁰⁰, inclusiv componența nominală a Comisiei de examinare. Documentul reglementează organizarea și desfășurarea examenului, asigurând cadrul procedural unitar și standardizat necesar evaluării competențelor lingvistice în rândul adulților și elevilor din licee.

Mai mult, **Regulamentului sanitar pentru instituțiile de învățământ primar, secundar (ciclurile I și II) și profesional-tehnic**¹⁰¹ a fost actualizat, prin introducerea prevederilor privind organizarea alimentației elevilor care beneficiază de mic dejun la pachet. Modificarea asigură respectarea normelor de igienă și securitate alimentară, precum și condiții adecvate pentru desfășurarea mesei în contextul școlar.

⁹⁸ [Hotărârea Guvernului nr. 262/2025](#)

⁹⁹ [Hotărârea Guvernului nr. 450/2025](#)

¹⁰⁰ [Hotărârea Guvernului nr. 476/2025](#)

¹⁰¹ [Hotărârea Guvernului nr. 259/2025](#)

Modificări importante au fost operate, inclusiv în anexele nr. 1 și nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 868/2014, care reglementează **finanțarea instituțiilor de învățământ primar și secundar** (ciclurile I și II) din subordinea autorităților publice locale de nivelul II, pe baza costului standard per elev, pentru a reflecta ajustările necesare și a asigura o repartizare mai eficientă a resurselor financiare¹⁰².

Dezvoltarea competențelor digitale ale cadrelor didactice a continuat în anul 2025 prin Programul DigCompEdu, având ca obiectiv creșterea calității studiilor și consolidarea competențelor digitale în învățământul primar și secundar general. Au fost elaborate și aprobate Metodologia de evaluare și certificare a competențelor digitale pentru cadrele didactice din învățământul general și profesional secundar, precum și Cadrul de referință al curriculumului pentru formarea profesională continuă în baza standardelor DigCompEdu. Aproximativ 10.000 de cadre didactice au fost instruite în elaborarea materialelor și utilizarea platformei de instruire pentru nivelurile A și B, iar CNIDE „Clasa viitorului” a fost selectat pentru implementarea programului DigiProf. Totodată, au fost dezvoltate Standardele de competențe digitale conform cadrului normativ al UE (DigComp).

Calitatea și relevanța studiilor în învățământul primar și secundar au fost consolidate prin aprobarea Cadrului de referință al Curriculumului Național, acțiune realizată cu sprijinul UNICEF și cu finanțare din partea GPE. Totodată, au fost implementate măsuri de susținere a tinerilor specialiști, prin majorarea indemnizației de încadrare de la 120 mii lei la 200 mii lei și reglementarea mecanismelor de repartizare în funcții didactice vacante. În domeniul învățământului preșcolar, a fost pilotată Metodologia de finanțare în bază de cost standard per copil în patru raioane (Anenii Noi, Cahul, Florești și Nisporeni), pentru optimizarea resurselor și asigurarea funcționării eficiente a grădinițelor.

Guvernul a implementat un set de măsuri orientate spre consolidarea statutului cadrelor didactice, creșterea atractivității profesiei și îmbunătățirea condițiilor de muncă. Prin programele „Investim în educatori” și „Investim în profesori” au fost extinse investițiile în formarea continuă și recalificarea cadrelor didactice, fiind instruite gratuit peste 5.800 de persoane și recalificate 1.200 de persoane, cu alocări totale de peste 19,6 mil. lei din bugetul de stat și cu sprijinul partenerilor de dezvoltare. Totodată, salariile cadrelor didactice au fost majorate cu 15%, fiind majorat sporul alocat pentru gradele didactice și manageriale, de asemenea au fost ajustate clasele de salarizare pentru metodiști și conducătorii muzicali și au fost clarificate prevederile privind acordarea sporului fix de 1.300 lei.

În vederea creșterii atractivității profesiei pedagogice, a fost majorată indemnizația de repartizare pentru tinerii specialiști, dublate bursele pentru studenții de la programele pedagogice și lansată campania națională „Fii Pro! Alege să fii profesor!”. În paralel, au fost elaborate și publicate 447 de proiecte didactice de lungă durată și 8750 de proiecte didactice zilnice pentru suportul cadrelor didactice la disciplinele școlare. A fost consolidat cadrul normativ prin modificarea Codului educației și completarea Codului contravențional cu

¹⁰² [Hotărârea Guvernului nr. 809/2025](#)

prevederi privind responsabilizarea profesională a personalului didactic. De asemenea, au fost organizate campanii și evenimente dedicate promovării profesiei didactice, inclusiv Săptămâna Educației, Forumul cadrelor didactice și concursul „Pedagogul Anului”.

Guvernul a consolidat cadrul normativ și funcțional al învățământului profesional tehnic prin aprobarea unor reglementări esențiale. Au fost stabilite mecanisme clare privind alimentația elevilor din instituțiile de învățământ general și profesional tehnic¹⁰³, precum și modul de compensare a cheltuielilor în sistemul de învățământ dual¹⁰⁴. S-au actualizat regulamentele sanitare pentru instituțiile de învățământ primar, secundar și profesional tehnic¹⁰⁵, asigurând condiții optime de igienă și siguranță. Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al meseriilor/profesiilor¹⁰⁶ a fost ajustat pentru a răspunde cerințelor pieței muncii, iar planurile de pregătire a cadrelor de specialitate au fost revizuite¹⁰⁷, sprijinind dezvoltarea competențelor profesionale necesare economiei. În vederea creșterii vizibilității învățământului dual, a fost organizată o Campanie amplă de promovare a profesiilor și târgurilor de carieră prin vizitarea unităților economice de către peste 7000 de elevi.

Compatibilitatea actelor de studii emise de instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova cu documentele educaționale europene și integrarea în Spațiul Comun al Învățământului Superior au fost asigurate prin actualizarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților¹⁰⁸. Modificările au corelat domeniile și specialitățile cu cerințele actuale și anticipate ale pieței muncii, pe baza recomandărilor Clasificatorului Internațional Standard al Educației (ISCED-F, 2013) al Comisiei Europene, garantând o interpretare uniformă și standardizată a rezultatelor sistemelor educaționale.

La Concursul de Admitere 2025, organizat în cadrul Comenzii de Stat pentru învățământul superior¹⁰⁹, a înmatriculat 17.346 studenți la LICENȚĂ (+1.337; +11,1% față de 2024), dintre care 228 pe locuri bugetate și 1.109 cu taxă, și 5.849 studenți la MASTER (+691; +13%). Rezultatele reflectă creșterea accesului tinerilor la învățământul superior și consolidarea formării resurselor umane calificate în același context, a fost instituit **Sistemul informațional „eAdmitere”¹¹⁰** pentru sesiunea 2025-2026, care asigură acces eficient al candidaților la studiile de Licență și Master (ciclul II).

Cuantumul burselor, soldelor lunare¹¹¹ a fost ajustat pentru studenții din învățământul superior, elevii instituțiilor de învățământ profesional tehnic postsecundar și secundar, precum și pentru persoanele din învățământul postuniversitar, asigurând un sprijin financiar mai adecvat nevoilor beneficiarilor și stimulând accesul și menținerea în educație.

¹⁰³ [Hotărârea Guvernului nr. 80/2025](#)

¹⁰⁴ [Hotărârea Guvernului nr. 176/2025](#)

¹⁰⁵ [Hotărârea Guvernului nr. 259/2025](#)

¹⁰⁶ [Hotărârea Guvernului nr. 349/2025](#)

¹⁰⁷ [Hotărârea Guvernului nr. 383/2025](#)

¹⁰⁸ [Hotărârea Guvernului nr. 375/2025](#)

¹⁰⁹ [Hotărârea Guvernului nr. 382/2025](#)

¹¹⁰ [Hotărârea Guvernului nr. 597/2025](#)

¹¹¹ [Hotărârea Guvernului nr. 195/2025](#)

În anul de referință, **au fost inițiate primele programe de licență și master în cadrul învățământului superior la distanță și cu frecvență redusă**, prin ajustarea Regulamentului-cadru de organizare și desfășurare a învățământului superior la distanță¹¹², care a permis creșterea accesului tinerilor la studii superioare și diversificarea ofertei educaționale, adaptate nevoilor actuale ale pieței muncii.

În cadrul **Săptămânii dedicate eticii și integrității academice a fost organizată Campania de promovare a integrității academice în mediul universitar**, care a inclus instruirea anuală a aproximativ 13.500 de studenți, elaborarea curriculei disciplinare și a suporturilor de curs (prezentări, studii de caz, exerciții practice de citare și detectare a plagiatului, jocuri de rol și simulări privind raportarea corupției).

În contextul implementării **Campaniei „Învață în Moldova”**, în anul de studii 2025-2026 numărul studenților din instituțiile de învățământ superior a ajuns la 62,9 mii, în creștere cu 4,0 mii (+6,8%) față de anul de studii 2024-2025. Majorarea s-a înregistrat atât în instituțiile de învățământ superior publice (+7,0%), cât și în cele private (+5,5%). Din totalul studenților, 84,5% erau înscriși în instituții publice și 15,5% în instituții private.

A fost elaborat **Programul de internaționalizare a învățământului superior pentru anii 2026–2028**¹¹³, care prevede creșterea numărului de studenți străini în instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova, dezvoltarea programelor comune cu universități europene, extinderea programelor de studii în limbi străine, sporirea numărului de cadre didactice cu competențe lingvistice la nivel B2–C2 și intensificarea participării la proiecte internaționale.

În anul 2025, **sprijinul financiar acordat studenților doctoranzi a fost consolidat prin majorarea burselor**, cuantumul bursei ajungând la 4400 lei pentru toți doctoranzii¹¹⁴. Bursa de excelență a Guvernului a fost majorată de la 3.165 la 6.600 lei, iar bursele pe domenii științifice au crescut de la 2.640 la 5.720 lei, asigurând astfel o susținere financiară mai consistentă și încurajând performanța academică.

În același context, **au fost majorate și sporurile lunare pentru titlurile științifice și științifico-didactice**¹¹⁵: doctor habilitat/profesor universitar/profesor cercetător – de la 1.100 la 4.500 lei; doctor/conferențiar universitar/conferențiar cercetător – de la 600 la 4.000 lei, consolidând recunoașterea performanței și stimulând excelența în cercetare și activitatea academică.

În domeniul **Cadrului Național al Calificărilor** au fost înregistrate progrese în elaborarea și implementarea a **87 de standarde de calificare pentru învățământul profesional tehnic și superior**, în vederea asigurării relevanței calificărilor obținute în sistemul național de educație și formare. Pentru implementarea acestor standarde în programele de studii au fost realizate 7 sesiuni de instruire destinate cadrelor didactice și manageriale cu participarea a cca 125 de persoane. Aprobarea **Metodologiei de stabilire a nivelului de calificare pentru actele de studii**

¹¹² [Hotărârea Guvernului nr. 536/2025](#)

¹¹³ [Ordinul ministrului educației și cercetări nr. 2253/2025](#)

¹¹⁴ [Hotărârea Guvernului nr. 23/2025](#)

¹¹⁵ [Hotărârea Guvernului nr. 283/2025](#)

și calificările obținute în sistemul național de învățământ va oferi mai multă claritate elevilor și persoanelor interesate, în ceea ce privește recunoașterea rezultatelor învățării dobândite de elevii din învățământul gimnazial și liceal, în cadrul programelor de mobilitate internațională în scopuri educaționale. Aceasta va sprijini mobilitatea academică a elevilor, participarea în proiecte internaționale și va facilita recunoașterea rezultatelor învățării obținute în cadrul acestor mobilități. Totodată, au fost recunoscute și echivalate circa 2350 de acte de studii obținute în străinătate, în vederea continuării studiilor, precum și 284 de calificări pentru angajarea în câmpul muncii. Aceste măsuri au contribuit la facilitarea procesului de inserție socială a cetățenilor noștri care au obținut calificări în străinătate, fie pentru angajare în câmpul muncii, precum și a cetățenilor străini care beneficiază de mobilitate academică sau profesională. Statistica dosarelor examinate arată că cele mai multe solicitări de recunoaștere provin de la cetățeni din Ucraina, România, Israel, Italia, India, ș.a.

Regulamentul-cadru privind accesul la infrastructura publică de cercetare finanțată din fonduri publice, aprobat în anul 2025, stabilește cadrul de referință pentru organizațiile de drept public din domeniul cercetării și inovării, facilitând elaborarea regulamentelor instituționale și utilizarea eficientă a infrastructurii de cercetare.

Foaia de parcurs pentru colaborarea dintre mediul de cercetare și cel de afaceri 2025–2027 stabilește un set structurat de măsuri pentru consolidarea cooperării dintre organizațiile de cercetare-inovare și mediul de afaceri din Republica Moldova, sprijinind transferul de cunoștințe, inovarea și dezvoltarea competitivității economice.

Republica Moldova s-a alăturat Inițiativei Comune Europene pentru Calcul de Înaltă Performanță (EuroHPC), marcând un pas semnificativ către integrarea într-o rețea europeană de cercetare și inovare, care vizează dezvoltarea infrastructurii de supercomputing, stimularea excelenței științifice și accelerarea inovației la nivel continental. Totodată, țara a devenit membră a consorțiului pentru infrastructuri europene de cercetare (ERIC) prin aderarea la DANUBIUS-RI, consolidând participarea Republicii Moldova în proiecte științifice internaționale și accesul la infrastructuri de cercetare de clasă mondială.

Pe parcursul anului 2025, **Guvernul a finanțat 311 proiecte în domeniul cercetării și inovării**: 244 de proiecte de cercetare, 67 de proiecte de inovare și transfer tehnologic, 3 proiecte de inovare și 7 proiecte de vouchere inovaționale, cu o alocare totală de 81,88 mil. lei și o execuție bugetară de 96,03%. În cadrul proiectelor de inovare și transfer tehnologic, volumul producției inovaționale comercializate sau al serviciilor inovaționale prestate a atins 8,94 mil. lei, evidențiind impactul direct al investițiilor guvernamentale în stimularea inovației și a aplicării rezultatelor cercetării.

Guvernul a consolidat participarea Republicii Moldova la Programul-cadru al UE pentru cercetare și inovare, Orizont Europa, prin activitatea Oficiului Național „Orizont Europa” (ONOE). Au fost organizate 130 de sesiuni de informare, conferințe, seminare și webinarii, oferite 60 de consultații individuale și sprijinite direct 10 propuneri de proiect, contribuind la formarea a 6 consorții internaționale cu participare moldovenească. În plan strategic,

Guvernul, prin ONOE, a coordonat participarea țării la screening-ul bilateral pe Capitolul 25 – Cercetare și Inovare, a lansat proiectul M-HERO finanțat de Comisia Europeană și a dezvoltat programe de formare pentru scrierea și managementul propunerilor, consolidând cooperarea cu rețele europene și facilitând accesul instituțiilor și cercetătorilor la finanțări internaționale.

De asemenea, **Programul guvernamental de dezvoltare a centrelor de tineret 2030**¹¹⁶ a diversificat oferta educațională nonformală, contribuind la dezvoltarea abilităților și competențelor tinerilor și susținând integrarea lor socială și profesională, cu efect direct asupra participării active și incluziunii acestora în comunitate.

Sustenabilitatea și eficiența centrelor de tineret cu statut de instituție de drept public au fost consolidate prin aprobarea Metodologiei-cadru de finanțare¹¹⁷, care asigură un cadru clar pentru planificarea, alocarea și gestionarea resurselor financiare și sprijină dezvoltarea abilităților și competențelor tinerilor pe termen lung. Totodată, eficiența procesului de evaluare și dezvoltare a centrelor a fost sporită prin aprobarea Metodologiei de evaluare¹¹⁸, care oferă criterii unitare, grile detaliate și condiții de clasificare corelate cu domeniile de activitate, facilitând autoevaluarea și creșterea performanței instituțiilor.

Domeniul voluntariatului și al digitalizării serviciilor a fost îmbunătățit¹¹⁹ prin creșterea accesibilității și eficienței activităților de voluntariat, ca urmare a ajustării cadrului normativ, sprijinind astfel implicarea civică și consolidarea colaborării dintre instituții, organizații și comunități.

În domeniul dezvoltării infrastructurii pentru organizațiile de tineret, accesul la resurse și spații funcționale a fost extins prin crearea și punerea în funcțiune a trei laboratoare regionale, cu participarea a minimum 15 organizații rezidente. În paralel, **a fost lansat conceptul Hub-ului Național pentru Tineret și Organizații de Tineret („National Youth Hub”)**, iar criteriile de eligibilitate pentru gestionarea acestuia au fost elaborate și aprobate, fiind ulterior organizat concursul pentru selectarea organizației manageriale.

Programul de asistență pentru consolidarea consiliilor elevilor a sprijinit peste 700 de instituții de învățământ general și profesional tehnic, prin organizarea alegerilor simultane, distribuirea de materiale și elaborarea identității vizuale a consiliilor. Elevii au fost instruiți să identifice probleme și să le transforme în proiecte de inovație socială, fiind finanțate și implementate 30 de astfel de inițiative. Programul a contribuit la dezvoltarea competențelor civice și de leadership și la implicarea activă a tinerilor în viața comunității școlare.

În egală măsură, aprobarea „**Programul de dezvoltare a Centrelor de tineret 2030**” a facilitat **perfecționarea competențelor lucrătorilor de tineret**, modernizarea infrastructurii centrelor, sprijinirea autorităților locale în deschiderea de centre noi și finanțarea activităților

¹¹⁶ [Hotărârea Guvernului nr. 21/2025](#)

¹¹⁷ [Hotărârea Guvernului nr. 22/2025](#)

¹¹⁸ [Hotărârea Guvernului nr. 188/2025](#)

¹¹⁹ [Legea nr. 326/2025](#)

educaționale nonformale, inclusiv after-school, contribuind astfel la creșterea implicării tinerilor și la diversificarea oportunităților de dezvoltare în comunități.

Sportul de performanță a fost susținut prin posibilitatea alocării suplimentare a fondurilor în funcție de necesități și prin oferirea unei previzibilități sporite federațiilor performante, inclusiv garantarea continuității activităților în desfășurare, ca urmare a modificărilor aduse Regulamentului privind mecanismul de finanțare, care asigură o planificare mai eficientă și bazată pe rezultate a resurselor financiare ale autorității publice centrale de specialitate. Astfel, finanțarea proporțională cu punctajul acumulat stimulează obținerea de rezultate superioare și participarea sportivilor la competiții internaționale, inclusiv Jocurile Olimpice, Jocurile Paralimpice și Jocurile Mondiale, consolidând un cadru transparent, predictibil și eficient de susținere a sportului de performanță.

Complementar, **alinieră mecanismului de finanțare la structura competițională internațională a fost îmbunătățită** prin completarea Tabelului nr. 1 cu categoriile de vârstă Under-22 și Under-23 pentru Campionatele Europene și Mondiale și prin includerea ajustărilor tehnice corespunzătoare cerințelor actuale ale competițiilor sportive. Aceste măsuri stabilesc condiții mai clare pentru susținerea sportivilor de performanță și eficientizează distribuirea fondurilor în funcție de structura și specificul competițional.

Mediu curat

Prioritățile anului 2025 în domeniul protecției mediului și gestionării durabile a resurselor naturale s-au axat pe consolidarea cadrului legislativ și instituțional, alinierea la acquis-ul Uniunii Europene și implementarea angajamentelor asumate în procesul de integrare europeană.

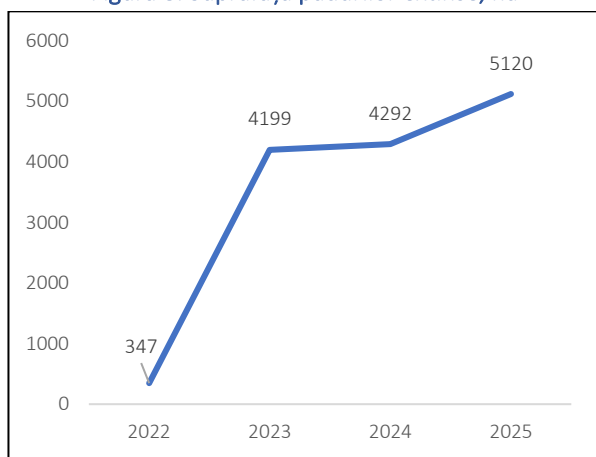
Protecția mediului și guvernanta de mediu au fost întărite prin operaționalizarea mecanismelor de autorizare de mediu și aprobarea metodologiilor de calcul al costurilor pentru acordurile¹²⁰ și autorizațiile de mediu¹²¹, creând un cadru mai transparent și predictibil pentru reglementarea activităților cu impact asupra mediului.

Totodată, **au fost promovate cele mai bune tehnici disponibile pentru mai multe sectoare industriale**, care, o dată aplicate, vor contribui la reducerea emisiilor și la modernizarea proceselor tehnologice în conformitate cu standardele europene.

În paralel, **au fost introduse mecanisme de etichetare ecologică pentru produse și servicii**, inclusiv pentru cosmetice, textile și unități turistice de cazare, pentru promovarea producției și consumului durabil. **A fost adoptată Legea privind răspunderea de mediu**³, cu scop de stabilire a responsabilităților clare pentru operatorii economici în prevenirea și remedierea daunelor asupra mediului.

Au fost promovate campanii de conștientizare publică și educație ecologică, sprijinind participarea activă a comunităților locale și stimularea industriilor verzi și a producției eco-friendly.

Figura 8. Suprafața pădurilor extinse, ha

Sursa: Ministerul Mediului

În sectorul forestier și al gestionării terenurilor, **implementarea Programului național de extindere și reabilitare a pădurilor 2023–2032 a generat rezultate cuantificabile**, suprafața acoperită cu vegetație forestieră ajungând la 13,4% din teritoriul național. Pe întreaga perioadă de implementare a Programului au fost create plantații silvice noi pe circa 13 611 ha (5120 ha în 2025) și create perdele forestiere de protecție și fâșii riverane pe o suprafață de 584 ha (157 ha în 2025).

¹²⁰ [Hotărârea Guvernului nr. 132/2025](#)

¹²¹ [Hotărârea Guvernului nr. 235/2025](#)

A fost consolidat cadrul normativ în domeniul silvic, inclusiv prin **aprobarea Metodologiei privind calculul prejudiciilor silvice**¹²² și actualizarea regulilor sanitare în păduri, contribuind la prevenirea exploatărilor ilegale și menținerea stării fitosanitare a ecosistemelor forestiere.

Utilizarea durabilă a resurselor cinegetice a fost asigurată prin aprobarea actelor normative privind evaluarea efectivelor de vânat, calculul cotelor de recoltare, regimul permiselor de vânatoare și organizarea sezonului de vânatoare 2025–2026.

Eforturile de conservarea naturii și biosecuritate au fost consolidate prin elaborarea proiectului Programului privind diversitatea biologică și inițierea unor acte normative privind protecția naturii, speciile alogene invazive și reglementarea activității grădinilor zoologice. Totodată, **cadrul normativ privind utilizarea în condiții de izolare a microorganismelor modificate genetic**¹²³ **a fost adoptat**, asigurând alinierea la standardele europene și prevenirea riscurilor biologice.

Perfecționarea cadrului de reglementare și utilizarea durabilă a resurselor minerale au fost asigurată prin inițierea măsurilor normative pentru implementarea prevederilor Codului subsolului.

Planificarea eficientă a resurselor hidrografice și gestionarea durabilă a bazinului Nistru au fost asigurată prin aprobarea Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru, ciclul II (2025–2030)¹²⁴, și prin desemnarea a 56 de lacuri drept obiective de importanță națională.

De asemenea, **au fost dezvoltate reglementările privind exploatarea apelor subterane, și a lacurilor de acumulare**, prin aprobarea cadrului normativ privind evaluarea și clasificarea stării corpurilor de apă subterană¹²⁵, precum și a Regulamentului de studiere, exploatare și protecție a apelor subterane¹²⁶.

În aceeași măsură, au fost modernizate sistemele naționale de monitorizare a calității aerului, inclusiv inițierea activităților de pregătire pentru instalare a 10 stații automate de monitorizare în aglomerările urbane cu risc sporit de poluare.

Rețeaua națională hidrometeorologică a fost extinsă prin instalarea unei stații agrometeorologice, a 5 stații meteorologice și 10 stații hidrologice, contribuind la îmbunătățirea monitorizării fenomenelor meteorologice și consolidarea mecanismelor de avertizare timpurie. Totodată, **au fost aprobate reglementări privind monitorizarea și gestionarea calității aerului atmosferic și metodologia de elaborare a planurilor privind calitatea aerului**¹²⁷, precum și **norme privind generatoarele de aerosoli**¹²⁸, măsuri care

¹²² [Hotărârea Guvernului nr. 446/2025](#)

¹²³ [Legea nr. 199/2025](#)

¹²⁴ [Hotărârea Guvernului nr. 70/2025](#)

¹²⁵ [Hotărârea Guvernului nr. 227/2025](#)

¹²⁶ [Hotărârea Guvernului nr. 731/2025](#)

¹²⁷ [Hotărârea Guvernului nr. 63/2025](#)

¹²⁸ [Hotărârea Guvernului nr. 299/2025](#)

contribuie la dezvoltarea unui sistem mai eficient de monitorizare a poluării atmosferice și la îmbunătățirea proceselor de raportare.

În domeniul schimbărilor climatice, Republica Moldova a elaborat și a transmis Contribuția Națională Determinată actualizată către Secretariatul Convenției-cadru a ONU privind schimbările climatice, devenind a 21-a țară la nivel global care a depus CND actualizată. Totodată, au continuat acțiunile de implementare a angajamentelor asumate în cadrul Acordului de la Paris și al Protocolului de la Montreal, care contribuie la reducerea vulnerabilităților asociate schimbărilor climatice, la promovarea rezilienței și la avansarea tranziției verzi. De asemenea, a fost aprobat Programul de suprimare eşalonată a hidrofluorcarburilor până în anul 2045¹²⁹, în conformitate cu Protocolul de la Montreal și Amendamentul de la Kigali.

În plus, au continuat acțiunile de consolidare a cadrului normativ în domeniul gestionării deșeurilor, inclusiv prin adoptarea cadrului normativ privind serviciul public de salubritate¹³⁰, care stabilește reguli unitare pentru organizarea și funcționarea serviciilor de salubritate și consolidează responsabilitățile autorităților publice locale și ale operatorilor.

Totodată, au fost actualizate reglementările privind aplicarea mecanismului de responsabilitate extinsă a producătorului pentru anumite fluxuri de deșeuri¹³¹, contribuind la îmbunătățirea colectării și la atingerea țintelor de reciclare a diferitelor categorii de deșeuri.

De asemenea, au fost stabilite criterii de încetare a statutului de deșeu pentru anumite tipuri de deșeuri metalice și inerte¹³², stimulând valorificarea materialelor reciclabile și dezvoltarea economiei circulare.

Pentru operaționalizarea Sistemului de depozit pentru ambalaje, a fost aprobat Mecanismul de creare și funcționare a sistemului la nivel național¹³³.

La nivel metodologic, au fost aprobate instrumente privind clasificarea deșeurilor, delimitarea dintre deșeuri și subproduse și controlul activităților supuse responsabilității extinse a producătorului, măsurile respective contribuind la uniformizarea aplicării legislației, la consolidarea mecanismelor de control și la reducerea impactului negativ al deșeurilor asupra mediului și sănătății populației.

Prevenirea și gestionarea riscurilor chimice, biologice, radiologice și nucleare (CBRN) au fost consolidate prin aprobarea Programului de neproliferare a armelor de distrugere în masă și de reducere a riscurilor CBRN pentru anii 2025–2029¹³⁴, care stabilește cadrul interinstituțional necesar pentru coordonarea acțiunilor în domeniu.

¹²⁹ [Hotărârea Guvernului nr. 435/2025](#)

¹³⁰ [Legea nr. 178/2025](#)

¹³¹ [Hotărârea Guvernului nr. 577/2025](#)

¹³² [Hotărârea Guvernului nr. 52/2025](#)

¹³³ [Hotărârea Guvernului nr. 379/2025](#)

¹³⁴ [Hotărârea Guvernului nr. 333/2025](#)

Concomitent, au fost dezvoltate și reglementările privind controlul exportului și importului de produse chimice periculoase¹³⁵. În paralel, a fost aprobată reglementarea tehnică privind restricțiile de utilizare a anumitor substanțe periculoase în echipamentele electrice și electronice¹³⁶, contribuind la reducerea riscurilor pentru sănătatea populației și mediul înconjurător.

În 2025 a fost inițiat un amplu proces de consolidare a guvernancei de mediu și a capacităților instituționale, în vederea delimitării clare a rolurilor și responsabilităților instituțiilor din domeniul mediului, în special în ceea ce privește autorizarea de mediu, gestionarea substanțelor chimice, monitorizarea emisiilor și consolidarea capacităților de control de mediu.

Printre măsurile prioritare realizate se numără finalizarea reformei Fondului Național pentru Mediu (FNM), prin instituirea unor mecanisme transparente de finanțare, criterii clare de selecție și publicarea rezultatelor proiectelor finanțate. Reforma a generat îmbunătățiri substanțiale la nivelul capacității instituționale, clarității reglementărilor, eficienței proceselor de selectare și evaluare a proiectelor și transparenței în utilizarea mijloacelor financiare ale FNM. În acest context, a fost: i) consolidată capacitatea instituției responsabile de gestionarea fondului prin suplimentarea cu 5 unități de personal; ii) aprobat un nou Manual operațional, care stabilește criterii clare de selecție a proiectelor; iii) constituit Comitetul de evaluare a proiectelor depuse spre finanțare și aprobat Regulamentul de funcționare a acestuia; iv) majorat bugetul Fondului Național pentru Mediu pentru anul 2026 cu 20 mil. lei, fapt ce a permis lansarea a două apeluri noi de propuneri de proiecte; v) asigurată transparența utilizării resurselor FNM rezultatele proiectelor în derulare fiind publicate în cadrul Raportului privind activitatea FNM.

În 2025, procesul de implementare a reformelor prioritare în domeniul mediului a fost susținut de partenerii de dezvoltare, asistența externă fiind canalizată prin intermediul proiectelor, finanțate de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), Banca Europeană de Investiții (BEI), Swedfund International AB, Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) / Fondul Global de Mediu (GEF), Banca Mondială, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD Moldova) și alți parteneri bilaterali.

Principalele priorități pentru perioada următoare în domeniul protecției mediului țin de creșterea nivelului de pregătire pe capitolul 27 „Mediu” pentru aderare la UE, dezvoltarea unui sistem de guvernare a mediului transparent, eficient, favorabil incluziunii și durabil, care va asigura respectarea cerințelor UE în domeniul protecției mediului. Se pune un accent deosebit pe dezvoltarea și îmbunătățirea continuă a cadrului normativ și a politicilor în domeniul protecției mediului și al schimbărilor climatice, în conformitate cu angajamentele asumate în procesul de aderare la UE.

Continuarea reformelor instituționale ale Agenției de Mediu, Inspectoratului pentru Protecția Mediului, prin clarificarea funcțiilor, optimizarea proceselor operaționale realizate de acestea

¹³⁵ [Hotărârea Guvernului nr. 537/2025](#)

¹³⁶ [Hotărârea Guvernului nr. 643/2025](#)

și creșterea eficienței administrative și a transparenței în activitatea instituțiilor. Totodată, este preconizată crearea unei noi instituții dedicate administrării ariilor naturale protejate de stat, dar și a unui Centru de gestionare a deșeurilor periculoase.

O altă prioritate ține de punerea în aplicare a unor instrumente eficiente de prevenire și control al poluării mediului, cum ar fi evaluarea de mediu, autorizarea de mediu, monitorizarea calității mediului, raportarea, colectarea și gestionarea datelor și informațiilor despre mediu, inclusiv prin dezvoltarea de instrumente digitale în acest scop pentru a asigura accesul publicului la informații de mediu, și nu în ultimul rând, controlul respectării cerințelor de mediu și răspunderea pentru daunele aduse mediului. Aplicarea principiului „poluatorul plătește” impune necesitatea instituirii unui sistem actualizat de plăți pentru poluarea mediului și de taxe pentru utilizarea resurselor naturale.

Se va pune accentul și pe dezvoltarea cadrului de reglementare relevant pentru alinierea deplină cu acquis-ul MRV-A (Monitorizare, Raportare, Verificare și Acreditare) al Comunității Energetice pentru emisiile de gaze cu efect de seră și pe operaționalizarea deplină a acestui sistem, inclusiv prin pregătirea instituțiilor și a mediului de afaceri pentru implementarea mecanismelor de stabilire a prețului carbonului.

Va fi continuat dialogul cu partenerii de dezvoltare pentru a atrage asistența externă necesară pentru punerea în aplicare a acquis-ului UE transpus/aliniat, precum și investițiile necesare pentru implementarea proiectelor de dezvoltare în domeniul mediului, dar și pentru punerea în aplicare a tehnologiilor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, a principiilor economiei circulare.

Sănătate accesibilă

În 2025, sistemul de sănătate al Republicii Moldova a continuat procesul de modernizare și consolidare a rezilienței instituționale, cu obiectivul de a asigura accesul populației la servicii medicale sigure, eficiente și de calitate. Investițiile semnificative în infrastructură și echipamente performante, extinderea accesului la medicamente compensate, dezvoltarea serviciilor medicale în teritoriu și consolidarea resurselor umane au permis creșterea capacității sistemului de a răspunde prompt și eficient nevoilor actuale de sănătate publică.

În paralel, în contextul procesului de integrare europeană, au fost adoptate politici și acte normative menite să întărească cadrul instituțional și să armonizeze legislația națională în domeniul sănătății cu standardele Uniunii Europene, în conformitate cu Strategia Națională de Sănătate „Sănătatea 2030”. Conform Raportului de extindere al Comisiei Europene pentru 2025, Republica Moldova a înregistrat progrese pe Capitolul 28 „Protecția consumatorului și a sănătății”, fiind recunoscute eforturile de consolidare a cadrului de politici și implementare a reformelor sectoriale.

Sistemul de sănătate al Republicii Moldova și-a întărit capacitatea de prevenire și răspuns la riscuri de sănătate publică, sporind siguranța populației, reziliența instituțională și pregătirea pentru gestionarea eficientă a crizelor epidemiologice majore. Realizările cheie includ:

- **Instituirea Sistemului național de supraveghere a rezistenței antimicrobiene , crearea Serviciului național de tratament HIV și hepatite virale**, operaționalizarea sistemelor informaționale pentru HIV și tuberculoză și aprobarea **cadrului procedural pentru amenințări transfrontaliere grave la sănătatea publică**, aliniat cerințelor UE, au întărit capacitatea sistemului de sănătate de a răspunde prompt și coordonat la crize sanitare și au crescut semnificativ siguranța populației și **îmbunătățind prevenția și monitorizarea epidemiilor emergente**.
- **Campania de vaccinare antigripală a atins un nivel record**, cu 240 mii de doze administrate, extinzând acoperirea populației și prevenind răspândirea infecțiilor sezoniere.
- **În domeniul antidrog, măsurile adoptate au urmărit consolidarea prevenirii și reducerea cererii**, reducând riscurile pentru sănătatea publică și sporind siguranța comunităților. Prin extinderea serviciilor de tratament de substituție am asigurat accesul echitabil și continuu al persoanelor dependente de opioide la servicii terapeutice bazate pe dovezi, reducerea riscurilor asociate consumului de droguri, precum și integrarea acestora în sistemul de sănătate și servicii sociale.
- În domeniul **produselor din tutun**, adoptarea reglementărilor a vizat **protejarea sănătății publice și armonizarea legislației cu standardele europene**, pentru reducerea riscurilor de expunere la substanțe nocive și compuși toxici rezultați din consumul produselor din tutun.

Gradul de acoperire a populației cu asigurare obligatorie de asistență medicală a atins 84% în 2025, în creștere cu 0,5 puncte procentuale față de 2024, reflectând consolidarea accesului la servicii medicale. Totodată, **modernizarea Sistemului Informațional de Asigurare Obligatorie de Asistență Medicală și integrarea prin MConnect** au îmbunătățit acuratețea datelor prin automatizarea schimbului de informații și reducerea intervențiilor manuale, contribuind la evidența mai exactă a persoanelor asigurate, iar evoluțiile demografice și ajustările legislative influențează în continuare dinamica acoperirii, reflectând mai corect populația inclusă în sistem.

Accesul pacienților la tratament a fost sporit și prin simplificarea mecanismului de prescriere a medicamentelor și dispozitivelor medicale, reducerea sarcinilor pentru personalul medical și farmaceutic și optimizarea costurilor pentru prestatori și Compania Națională de Asigurări în Medicină.¹³⁷ Măsurile au inclus eliminarea restricțiilor de prescriere și extinderea termenului de valabilitate a rețetelor pentru maladii acute de la 10 la 15 zile, eliminarea limitei de valorificare în trei vizite la farmacie, posibilitatea prescrierii testelor și lanțetelor pentru diabet zaharat de tip 2 pentru până la 6 luni, reducerea penalităților pentru neachitarea primei de asigurare conform Codului fiscal începând cu 1 ianuarie 2026 și extinderea valabilității contractelor de prestare a serviciilor medicale de la 1 la 3 ani. Aceste măsuri contribuie la creșterea accesului la servicii și medicamente, asigurarea continuității relațiilor contractuale și utilizarea eficientă a resurselor.

Anul 2025 a marcat un punct decisiv în digitalizarea sistemului de sănătate, prin trecerea de la inițiative punctuale la reforme structurale, consolidând interoperabilitatea, securitatea datelor și accesul cetățenilor la servicii medicale moderne și eficiente. A fost adoptat **Programul Național pentru Digitalizare și Inovare în Sănătate 2025–2030**,¹³⁸ care stabilește un plan de acțiuni pentru modernizarea infrastructurii digitale, integrarea telemedicinii și crearea unui ecosistem digital interoperabil și centrat pe pacient, în conformitate cu bunele practici și modelele Uniunii Europene.

Gestionarea datelor și coordonarea serviciilor medicale se reflectă în noua arhitectură a sistemului de **e-Sănătate**, care definește cadrul tehnic și funcțional pentru un ecosistem digital integrat, axat pe pacient și capabil să asigure fluxuri eficiente de informație între toate nivelurile de servicii medicale.

Eficiența sistemelor informaționale a fost demonstrată prin rezultate concrete:

- **Modernizarea sistemului e-Rețetă și a Registrului transplant**, reducând timpii de procesare și crescând siguranța pacienților.
- **Pilotarea Sistemului Informațional de Evidență a Resurselor Umane în 10 instituții medicale**, ca prim pas spre evidența națională completă a personalului medical.

¹³⁷ [Hotărârea Guvernului nr. 742/2025](#)

¹³⁸ [Hotărârea Guvernului nr. 556/2025](#)

- Implementarea sistemelor informaționale pentru monitorizarea și evaluarea infecției HIV și tuberculozei, pregătind implementarea pilotului la nivel național.
- Implementarea Registrului Național Electronic de Vaccinări a contribuit la îmbunătățirea trasabilității și monitorizării acoperirii vaccinale, creșterea acurateții datelor raportate, facilitarea intervențiilor țintite în grupurile cu acoperire scăzută, precum și la consolidarea procesului decizional bazat pe evidențe în domeniul imunizărilor.

Accesul populației la medicamente compensate și dispozitive medicale a fost extins prin includerea noilor medicamente în Lista celor compensate din fondurile Asigurării Obligatorii de Asistență Medicală, pentru tratamentul maladiilor oncologice, cardiovasculare, diabet zaharat, osteoporoză și migrenă. La finele anului 2025, Lista pozitivă cuprinde 172 DCI, corespunzătoare a 1.205 denumiri comerciale și 14 dispozitive medicale cu 50 de modele comerciale, asigurând acces la terapii esențiale pentru diverse indicații terapeutice.

Astfel,

- Valoarea **medicamentelor compensate** eliberate: 1.279,56 mil. lei (+10% față de 2024);
- Valoarea **dispozitivelor medicale compensate**: 79,13 mil. lei (+15% față de 2024);
- Suma medie compensată per beneficiar: 1.755,7 lei (+11,2%), cu o rată medie de compensare de 89,97%;
- Număr total beneficiari de medicamente și dispozitive medicale compensate: 728.813 persoane (30% din populația RM);
- Număr **beneficiari de dispozitive medicale** compensate: 111.401 persoane (+11.000 față de 2024).

Modernizarea cadrului normativ în domeniul medicamentului a asigurat reglementarea întregului ciclu, de la autorizare și fabricare până la distribuire și monitorizare, consolidând siguranța pacientului, accesul la medicamente sigure și dezvoltarea unei piețe farmaceutice transparente și competitive¹³⁹, precum și facilitarea accesului la terapii inovatoare, inclusiv pentru grupurile vulnerabile.¹⁴⁰

Laboratorul pentru Controlul Calității Medicamentelor (LCCM) a demonstrat în 2025 un nivel înalt de competență profesională, obținând rezultate excelente la testele internaționale PH094 și PTS 2025 și **clasându-se în top 10 laboratoare din Europa**. Performanțele privind uniformitatea masei, dizolvarea și pH-ul demonstrează acuratețea analizelor și alinierea la standardele internaționale, sporind credibilitatea controlului calității medicamentelor.

Încrederea populației în vaccinare a fost sporită prin integrarea în Programul Național de Imunizări a unui Plan național de intervenții bazat pe știința comportamentală și aliniat la practicile Uniunii Europene, prin ascultare socială și dialog cu mass-media, iar studiul privind barierele la vaccinare în comunitatea Romă a sprijinit intervenții echitabile și adaptate

¹³⁹ [Legea nr. 153/2025](#)

¹⁴⁰ [Hotărârea Guvernului nr. 661/2025](#)

cultural. **Capacitatea profesională a personalului din sănătate publică și educație a fost dezvoltată** prin instruirea a 1.358 de lucrători medicali și 35 de manageri și neonatologi în imunizare, nutriție, comunicare, igiena mâinilor și managementul infodemiei.

Nutriția și sănătatea copilului au fost vizate prin acțiuni concrete, inclusiv studiul național privind alimentația sugarului și copilului mic, inițierea Planului național de schimbare socială și comportamentală 2026–2028, finalizarea studiului de fezabilitate pentru prima bancă de lapte uman și alinierea cadrului normativ la Codul internațional privind marketingul substituenților laptelui matern.

Consolidarea cooperării internaționale și a controlului calității în transplant a fost asigurată prin reglementarea schimbului de organe, țesuturi și celule¹⁴¹ și instituirea mecanismelor de verificare a standardelor de siguranță.

În anul 2025 eforturile noastre au fost direcționate în continuare pentru a crește calitatea serviciilor medicale și a le face disponibile cât mai aproape de locul de trai, astfel pe lângă modernizarea instituțiilor medicale din Chișinău, au fost direcționate resurse pentru organizarea prestării unor servicii medicale noi în instituțiile raionale, care până acum erau disponibile doar în cadrul instituțiilor din capitală.

În acest sens una din realizările importante a fost **desconcentrarea serviciilor de chimioterapie** în 5 instituții raionale (Briceni, Florești, Sîngerei, Orhei și Cahul), în care deja 35 pacienți în ultimele 4 luni au beneficiat de acest tratament. Iar pentru 2026 este planificată extinderea rețelei acestor centre de tratament prin chimioterapie în spitalele raionale; Soroca, Ștefan Vodă, Hîncești, Comrat, Anenii Noi.

Siguranța nașterilor a fost fortificată prin aprobarea noii organizări a serviciului perinatologic care definește structura serviciului în RM, sistemul de referire și criteriile de spitalizare în CP de nivel I, II și III, dar și echiparea acestora cu dispozitivele necesare pentru a asigura nașterea în condiții de siguranță.

Accesul populației la asistență medicală de urgență a fost semnificativ îmbunătățit în 2025 prin aprobarea noii organizări a serviciului în cadrul spitalelor prin instituirea **Unităților de primiri urgente de tip A, B și C, dar și camerelor de gardă** în funcție de capacitatea și specificul instituției spitalicești, astfel ca ajutorul medical urgent să fie acordat corespunzător gravității cazului, cu metode moderne de diagnostic și terapie intensivă. În 2025 a fost inaugurată **Unitatea primiri urgente a SC Bălți** – cea mai mare din nordul țării, cu un buget alocat de 55 mil. lei, dar și este în finalizare reconstrucția **blocului operator pentru urgențe** din cadrul spitalului cu 10 săli de operație (12 mil. lei), în același timp cu instruirea personalului din cadrul instituției de către specialiști acreditați internațional pentru acordarea asistenței medicale în cazul pacienților critici, traumatisme asociate. UPU din SR Orhei dotată cu Tomografie Computerizată, Radiografie digitală, iar la SR Ungheni deja în următoarele zile va fi pus în funcțiune un

¹⁴¹ [Hotărârea Guvernului nr. 56/2025](#)

echipament similar, a câte 8 mil. lei fiecare. La fel achiziționate sisteme de Radiografie digitală în spitalele raionale Anenii Noi, Telenești și Basarabeasca în sumă de 5 mil. lei.

Totodată implementate măsuri esențiale de creștere a siguranței pacientului, prin procurarea și instalarea **echipamentelor de sterilizare** în 28 spitale, valoarea totală a dispozitivelor achiziționate fiind de **60 mil. lei**, dar și crearea subdiviziunilor speciale de Control a infecțiilor asociate asistenței medicale și managementului calității serviciilor medicale în fiecare instituție.

Iar **secțiile de transfuzie a sângelui** din spitale au fost dotate cu dispozitive noi pentru recoltarea sângelui, frigidere speciale de stocare a sângelui, dispozitive de dezghețare rapidă a plasmei, incubatoare de trombocite.

În spitalele de nivel republican din Chișinău au fost reconstruite capital și dotate cu tot echipamentul necesar Blocul operator cu 15 săli de operație și Centrul Național de Epileptologie din cadrul IMU, dar și achiziționat un nou aparat de Rezonanță Magnetică însumând investiții de 250 mil. lei. Construită **Secția consultativă a SCR** – un proiect de 58 mil. lei, extins **blocul operator** de la Institutul Cardiologic și instalarea unui **angiograf** nou în sumă totală de peste 17 mil. lei, construit de la zero primul **complex radioterapeutic** la Institutul Oncologic, în sumă de 60 mil. lei, care a permis instalarea unui accelerator linear suplimentar, cu un cost de 34 mil. lei. Iar pentru anul 2026, sunt prevăzute resurse financiare pentru procurarea unui accelerator liniar cu posibilități de stereotaxie și radiochirurgie, astfel vom avea 4 acceleratoare liniare, din cele minim 8 necesare pentru întreaga țară, conform recomandărilor OMS. Reamintesc că până în anul 2022 era doar un accelerator pentru radioterapie și acela deja în mare parte depășit de timp, iar rândurile pentru tratament radioterapeutic ajungeau la 5-6 luni, acum acestea nu depășesc 2 luni. Tot la Institutul Oncologic a fost deschisă secția de Diagnostic și tratament hibrid cu dispozitive medicale în valoare de peste 40 mil. lei, care permit intervenții minim invazive cu posibilitatea preluării materialului pentru diagnostic morfologic cu precizie în cancere cu localizări dificile.

Precum și reparate alte zeci de secții de paliativ, pediatrie, terapie, boli infecțioase sau chirurgie, instalate lifturi sau reparate blocuri alimentare în spitalele raionale și republicane, stații de asistență medicală urgentă, în sumă de peste 250 mil. lei.

Creșterea accesului la medicamente și dispozitive medicale continuă prin intermediul proiectului **"Farmacie în satul tău"**, cu alte 72 farmacii subvenționate din bugetul de stat deschise pe parcursul anului 2025 în zonele rurale, totalizând deja 124 farmacii pentru locuitorii satelor care până acum erau nevoiți să parcurgă zeci de kilometri pentru a procura sau beneficia gratuit de un medicament compensat. Iar un pas important a fost semnarea **Acordului de aderare la Platforma globală pentru accesul la medicamente pentru tratamentul cancerului la copii**, care va aduce în țară o serie de 35 medicamente sigure și eficiente destinate hematologiei și oncologiei pediatrice.

În paralel, resursele umane au fost susținute prin politici de motivare, acordându-se compensații pentru transport (14,2 mil. lei) pentru aproximativ 3.560 de lucrători medicali din 129 de instituții.

Rețeaua de laboratoare gestionate și coordonate de Agenția Națională pentru Sănătate Publică (ANSP) **a fost consolidată și integrată internațional**, cu Laboratorul de secvențiere genomică ca Coordonator PulseNet pentru Europa de Est și Asia Centrală, menținerea statutului de Centru Național de Gripă OMS și acreditarea laboratoarelor-cheie conform standardelor UE și ISO. În paralel, infrastructura a fost modernizată prin renovarea blocurilor Agenției Naționale de Sănătate Publică și a Centrelor regionale de Sănătate Publică din Bălți și Cahul, sporind capacitatea regională de supraveghere, intervenție rapidă și alinierea la standardele UE.

Energie sigură

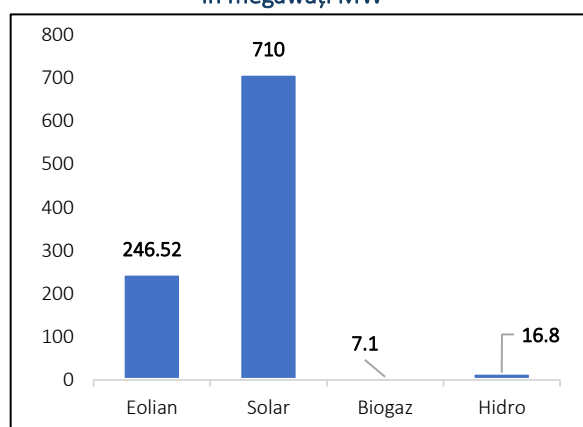
Eficiența energetică a sectorului rezidențial și a gospodăriilor vulnerabile din mediul rural a fost îmbunătățită prin intermediul Fondului pentru Eficiență Energetică în Sectorul Rezidențial (FEERM)¹⁴², gestionat de Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED). În cadrul acestuia, au fost realizate 62 de audituri energetice pentru 81 de blocuri locative, elaborate proiecte tehnice și semnate contracte de finanțare pentru lucrări de reabilitare energetică. Totodată, aproape 200 de gospodării din mediul rural cu vulnerabilitate energetică ridicată au beneficiat de audituri energetice, iar peste 140 de gospodării au semnat contracte de finanțare pentru implementarea lucrărilor de eficiență energetică, inclusiv instalarea de sisteme moderne de încălzire pe biocombustibili.

Creșterea numărului de clădiri cu consum de energie aproape zero (NZEB) a fost stimulată prin sprijinul acordat renovării unui grup-pilot de 10 case individuale, care vor fi transformate în clădiri NZEB, în cadrul Planului național de creștere a numărului de clădiri cu consum de energie aproape zero (NZEB) până în anul 2030¹⁴³. În acest scop, CNED a inițiat dezvoltarea unui mecanism de finanțare bazat pe performanță NZEB, cu angajamentul Danemarcei de a susține implementarea acestor lucrări.

Privind implementarea **Programul ECO Voucher**, care sprijină înlocuirea electrocasnicelor vechi cu echipamente eficiente energetic, în perioada 2022–2025 au fost valorificate **peste 40.033 de vouchere**, iar înlocuirea echipamentelor ineficiente a generat economii cumulative de **peste 8,15 mil. kWh anual**, echivalentul unor economii financiare de peste **30 mil. lei pe an** pentru gospodăriile beneficiare. **Reducerea emisiilor aferentă economiilor** din 2025 este estimată la cca **2.825 tone CO₂**.

În cadrul proiectului **„Eficiența Energetică în Republica Moldova” (MEEP)**, au fost aprobate conceptele de design și documentația tehnică de execuție pentru principalele instituții medicale, inclusiv Spitalul Clinic de Psihiatrie, Institutul de Neurologie și Neurochirurgie, Centrul Republican de Diagnosticare Medicală, Institutul de Cardiologie, Institutul de Medicină Urgentă, Institutul Oncologic, Institutul Mamei și Copilului, Spitalul Clinic Republican și Spitalul Clinic Bălți. De asemenea, au fost elaborate și aprobate documentele de licitație pentru lucrări și

Figura 9. Capacitate instalată din surse de energie regenerabilă pentru anul 2025, în megawați MW

Sursa: Ministerul Energiei

¹⁴² [Hotărârea Guvernului nr. 251/2024](#)

¹⁴³ [Hotărârea Guvernului nr. 436/2025](#)

pentru supravegherea tehnică, iar licitațiile pentru Spitalul Clinic de Psihiatrie și Institutul de Neurologie și Neurochirurgie au fost lansate în decembrie 2025.

Prin proiectul „*Inițiativa pentru dezvoltarea infrastructurii publice durabile prin renovări de eficiență energetică*” (**INSPIREE**) sunt implementate măsuri de eficiență energetică în **16 clădiri ale instituțiilor de învățământ superior (circa 58.000 m²)** și în **14 spitale raionale (aproximativ 34.000 m²)**, contribuind la economii de energie de aproximativ **60% din consumul actual** al clădirilor vizate.

La sfârșitul anului 2025, capacitatea totală instalată a ajuns la aproximativ **980 MW**, incluzând circa **710 MW** energie solară, **246 MW** centrale eoliene, **7 MW** biogaz și **17 MW** hidroenergie.

Ponderea energiei regenerabile a ajuns la aproximativ 24,5%. Prin urmare, se înregistrează o **creștere de 10 puncte procentuale** față de anul precedent.

Totodată, a fost lansată o **nouă rundă de licitații pentru 170 MW de capacități eoliene**, cu condiția integrării unor instalații de stocare a energiei de cel puțin **22 MW / 44 MWh**. Această abordare urmărește creșterea flexibilității sistemului energetic și facilitarea integrării unui volum mai mare de energie regenerabilă în rețea. Procedurile administrative au fost simplificate, inclusiv prin **modificarea Codului Funciar**, permițând construcția de centrale pe terenuri agricole fără schimbarea destinației.

În sectorul surselor de energie regenerabilă și mobilitate verde s-a introdus **garanțiile de bună execuție pentru centralele cu capacitate de peste 200 kW**, prin care s-a consolidat responsabilitatea investitorilor și a prevenit blocarea proiectelor neinițiate¹⁴⁴. Transpunerea legislației europene, inclusiv **Directiva RED II**, și aprobarea **Planului Național Integrat privind Energia și Clima 2025–2030**¹⁴⁵ au creat cadrul strategic pentru decarbonizare, eficiență energetică, securitate, cercetare și inovare. Pentru stimularea investițiilor în perioada 2025–2030, au fost **stabilite limite de capacitate și plafoane individuale pentru mecanismul de facturare netă**¹⁴⁶. Licitațiile pentru producători eligibili au atribuit **165 MW (105 MW eolian și 60 MW solar)**, reprezentând cea mai competitivă energie din portofoliul SA „Energocom”.

La sfârșitul anului 2025, **capacitatea instalată de producere a energiei electrice din surse regenerabile a ajuns la aproximativ 980 MW**, comparativ cu doar **120,5 MW în anul 2021**, ceea ce reprezintă o creștere de aproape nouă ori. Din această capacitate, aproximativ **710 MW sunt instalații fotovoltaice**, iar **246 MW sunt centrale eoliene**.

În paralel, dezvoltarea sistemelor de stocare a energiei a început să capete amploare, fiind puse deja în funcțiune **50 MWh capacități de stocare**, iar alte proiecte aflate în dezvoltare prevăd integrarea bateriilor în centralele regenerabile.

În ceea ce privește sectorul electroenergetic, anul 2025 a marcat **un progres semnificativ în procesul de diversificare a surselor de aprovizionare cu energie electrică**, anume a fost

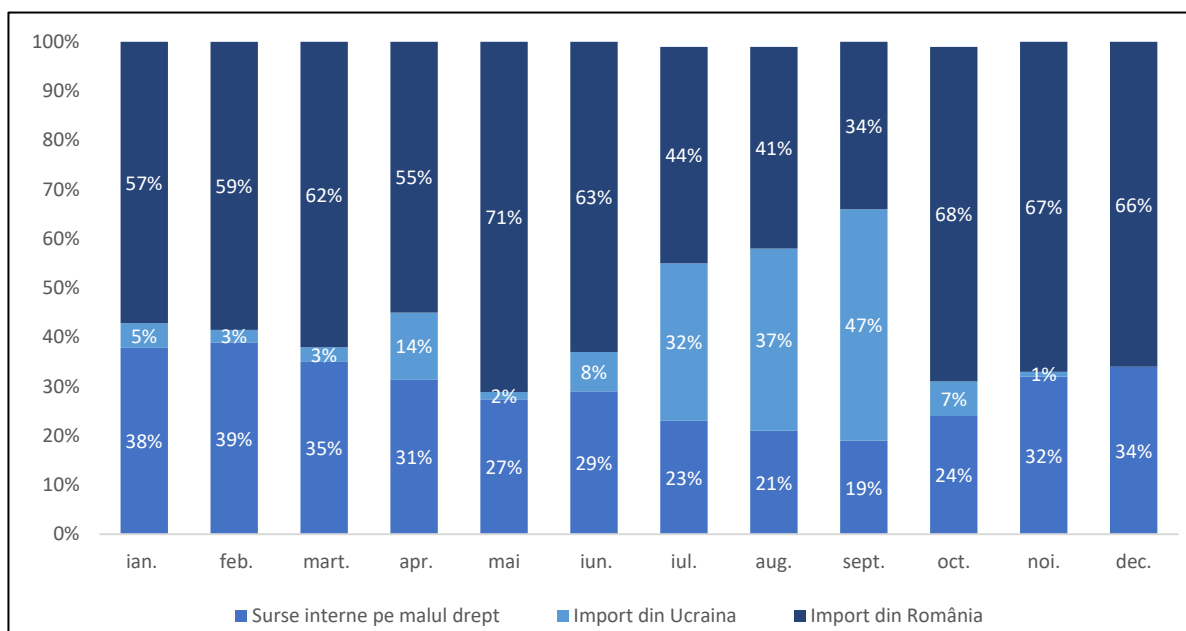
¹⁴⁴ [Legea nr. 45/2025](#)

¹⁴⁵ [Hotărârea Guvernului nr. 86/2025](#)

¹⁴⁶ [Hotărârea Guvernului nr. 599/2025](#)

înregistrată o creștere a ponderii energiei electrice produse la nivel local de la 19% în 2024 la 39% în 2025, în special din surse regenerabile de energie. Această evoluție a contribuit la sporirea gradului de acoperire a consumului din producția internă și la reducerea vulnerabilităților asociate dependenței de surse externe de aprovizionare cu energie electrică.

Figura 10. Ponderea importului de energie electrică pentru anul 2025, în %

Sursa: Ministerul Energiei

Independența energetică a Republicii Moldova a fost întărită prin aprobarea Planului de măsuri pentru consolidarea independenței energetice, care oferă temei juridic pentru reducerea și eliminarea dependenței de livrările energetice din Federația Rusă, atât în sectorul electroenergetic, cât și în cel al gazelor naturale și produselor petroliere. Începând cu 1 ianuarie 2025, malul drept al Nistrului a întrerupt achiziția de energie de la MGRES (Centrala termoelectrică de la Cuciurgan), care utilizează gazele naturale ca sursă principală de combustibil, dar lipsa acestora nu a produs energia electrică în cantități necesare pentru acoperirea consumului ambelor maluri, iar SA „Energocom” a asigurat acoperirea consumului prin surse interne (30–39%) și importuri din România și Ucraina (61–70%), garantând securitatea energetică și diversificarea aprovizionării. Totodată, legislația privind funcționarea piețelor de energie electrică a stabilit cadrul pentru funcționarea piețelor angro, a contractelor bilaterale, a piețelor la termen, pentru ziua următoare, pe parcursul zilei și a pieței de echilibrare¹⁴⁷, contribuind la **transparentă, eficiență și competitivitate** în acest sector.

Aferent dezvoltării piețelor organizate de energie electrică, în decembrie 2025, **operatorul pieței energiei electrice SRL „OPEM” a lansat Piața pentru Ziua Următoare (PZU) și Piața pe Parcursul Zilei (PPZ)**, în conformitate cu cerințele stabilite de cadrul normativ aplicabil și cu respectarea termenului de realizare stabilit în Agenda de reforme aferente Planului de creștere

¹⁴⁷ [Legea nr. 164/2025](#)

al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027, o etapă esențială pentru dezvoltarea continuă a pieței energiei electrice lichide și transparente.

Totodată, în 2025, a fost creat cadrul necesar și **lansată piața serviciilor de sistem și piața energiei electrice de echilibrare**. Ca urmare a acestor acțiuni în data de 31 decembrie 2025 a fost posibilă realizarea primelor tranzacții pe Piața Energiei Electrice de Echilibrare.

Complementar, interconectarea cu piața energetică a Uniunii Europene a fost consolidată prin finalizarea, în decembrie 2025, a lucrărilor de construcție ale **liniei electrice aeriene de 400 kV Vulcănești–Chișinău**, proiect strategic pentru asigurarea securității și fiabilității sistemului electroenergetic național.

O pondere semnificativă din consumul de energie electrică al malului drept al râului Nistru este acoperită din importuri din România, realizate prin contracte bilaterale și prin piețele regionale de energie (OPCOM și BRM). Totodată, importurile sunt facilitate de infrastructura de interconectare existentă, în special **linia electrică aeriană de 400 kV Isaccea (România) – Vulcănești (Republica Moldova)** și liniile de interconectare de 110 kV (**Ungheni–Țuțora, Cioara-Huși, Gotești-Fălcu, CHE Costești-Stânca**).

În paralel, proiectele de infrastructură critică au avansat accelerat: interconectarea cu România a devenit o prioritate națională prin proiecte strategice precum liniile electrice **Bălți–Suceava**¹⁴⁸ și **Strășeni–Gutinaș**¹⁴⁹, susținute de finanțări externe solide care garantează securitatea aprovizionării și integrarea în rețeaua ENTSO-E.

În paralel, riscurile asociate aprovizionării cu resurse energetice au fost reduse prin diversificarea surselor și rutelor de import, în special pentru gaze naturale, și prin consolidarea capacității tehnice a rețelelor energetice.

Digitalizarea devine instrumentul-cheie pentru monitorizarea în timp real a infrastructurii, optimizarea fluxurilor energetice și asigurarea unui răspuns rapid și eficient în situații de criză. În acest context, a fost aprobat Programul de transformare digitală a sectorului energetic 2026–2030¹⁵⁰, care stabilește cadrul pentru crearea unui sistem modern, eficient și sigur, centrat pe consumator, integrând instrumente de digitalizare și monitorizare care aliniera sectorul la standardele europene și facilitează gestionarea inteligentă a energiei.

Cât privește contorizarea inteligentă, proiectul pilot inițiat anterior a fost consolidat în 2025 prin extinderea semnificativă la circa 35.000 de contoare inteligente complet funcționale, creând baza pentru dezvoltarea ulterioară a sistemului, cu obiectivul de a ajunge până în 2027 la aproximativ 100.000 de unități, asigurând astfel un sistem scalabil, securizat și transparent de monitorizare a consumului de energie electrică.

¹⁴⁸ [Legea nr. 88/2025](#)

¹⁴⁹ [Hotărârea Guvernului nr. 497/2025](#)

¹⁵⁰ [Hotărârea Guvernului nr. 652/2025](#)

A fost instituit un cadru legal și instituțional consolidat pentru promovarea inovațiilor în sectorul energetic¹⁵¹ și crearea Comisiei pentru testarea reglementărilor inovatoare. În acest context, au fost selectate și lansate proiecte pilot relevante, inclusiv soluții de tip Vehicle-to-Grid (V2G), care permit testarea fluxurilor bidirecționale de energie și a mecanismelor de încărcare inteligentă.

Totodată, au fost promovate inițiative inovatoare precum implementarea unei platforme de tip centrală electrică virtuală cu tarificare dinamică (Moldova VPP Sandbox: Dynamic Pricing and Prosumer Aggregation), dezvoltarea unui model digital pentru sprijinirea micilor producători de energie regenerabilă (Moldova Energy Hub Tech-BRP for Small Commercial Renewable Energy Sources and Non-Profit Organizations) și introducerea unor sisteme avansate de monitorizare în timp real la nivelul rețelelor de joasă tensiune (SCADEx LiveGrid). Aceste realizări contribuie la creșterea flexibilității, digitalizării și stabilității sistemului electroenergetic.

Flexibilitatea și stabilitatea sistemului energetic au fost sporite prin implementarea mecanismului de testare a inovațiilor și prin instituirea Comisiei pentru reglementări inovatoare¹⁵², care a permis analiza și selectarea proiectelor pilot de digitalizare. Aceste inițiative facilitează testarea fluxului bidirecțional de energie și a soluțiilor de încărcare inteligentă, contribuind la eficiența și adaptabilitatea sectorului energetic.

În domeniul contorizării inteligente, a fost implementat un proiect pilot care permite **colectarea automată a datelor de consum de la distanță**, cu intervale de 15 minute și o oră, urmând ca până în 2027 să fie instalate aproximativ 100.000 de contoare inteligente, reprezentând circa 7% din totalul consumatorilor de energie electrică. Acest sistem va fi compatibil cu infrastructura existentă și va asigura scalabilitatea, securitatea datelor și transparența consumului energetic.

Securitatea aprovizionării cu gaze naturale a fost asigurată prin contractare anticipativă și gestionarea strategică a portofoliului de achiziții. În perioada mai–decembrie 2025, SA „Energocom” a achiziționat aproximativ **8,33 mil. MWh de gaze naturale (circa 782 mil. m³)**, volume suficiente pentru acoperirea necesarului pentru anul gazier 2025–2026, inclusiv pentru consumul curent, vârfurile de consum din sezonul de încălzire și obligațiile de stocare, conform cerințelor de reglementare, precum și stocul de securitate ca măsură de protecție în situații excepționale.

În paralel, **a fost extinsă baza de furnizori**, numărul furnizorilor precalificați pentru SA „Energocom” crescând de la **15 la 21**, ceea ce a sporit concurența și a redus riscul de concentrare pe piață. La nivel intern, liberalizarea pieței a avansat, existând **31 de furnizori licențiați**, iar aproximativ **10,9% din consumul final de gaze naturale** este deja contractat la prețuri negociate pe piața liberă.

¹⁵¹ [Hotărârea Guvernului nr. 66/2025](#)

¹⁵² [Hotărârea Guvernului nr. 66/2025](#)

Pentru a preveni orice criză de aprovizionare, statul a consolidat cadrul pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate de gaze naturale¹⁵³, stabilind o cantitate minimă de 50 milioane m³ de gaze naturale ca stocuri de securitate și clarificarea condițiilor de utilizare a acestora, permițând gestionarea mai eficientă a eventualelor crize de aprovizionare și reduc riscurile pentru consumatorii finali și economie. Totodată, începând cu anul 2025, stocurile comerciale de gaze naturale (15 %) sunt constituite de către furnizorii de pe piața gazelor naturale, proporțional cu cota de piață deținută, în conformitate cu prevederile cadrului normativ aplicabil. Mai mult, piața a fost modernizată prin introducerea tarifelor unice armonizate pentru serviciul de distribuție a gazelor naturale, eliminând barierele pentru consumatorii de pe piața liberă.

Capacitatea de transport pe conducta Transbalcanică, la punctele de interconectare Căușeni și Grebeniki, a fost majorată până la 11,5 mil. m³/zi, iar operatorii sistemului de transport al gazelor naturale din Republica Moldova și Ucraina au convenit extinderea capacităților în regim revers și implementarea mecanismelor de tip backhaul. În vederea sporirii atractivității Coridorului Transbalcanic, în cadrul Coridorului Vertical de Gaze a fost instituită o **facilitate tarifară constând într-o diminuare de 50% a costurilor de transport pentru produsele agregate**.

A fost instituit un **mecanism de desemnare a entității responsabile de furnizarea gazelor naturale în regiunea transnistreană**, pentru a preveni repetarea situațiilor de criză, precum cea din ianuarie 2025. Entitatea desemnată are obligația suplimentară de a deține **stocuri minime de 15% de gaze naturale din consumul anual al consumatorilor de importanță vitală din regiune**. În eventualitatea unei sistări a livrărilor către regiune, poate fi activat **sprijinul financiar al Uniunii Europene, în valoare de 60 mil. Euro**, disponibil pentru Guvernul Republicii Moldova în vederea susținerii populației de pe malul stâng al Nistrului.

Introducerea **tarifelor unice de distribuție la nivel național** a standardizat costurile pentru consumatori, în timp ce marile consumatoare industriale migrează treptat pe piața liberă, sporind competitivitatea și transparența pieței. **Mecanismul de constituire a stocurilor obligatorii a fost ajustat la 15% din consumul mediu anual¹⁵⁴**, consolidând securitatea energetică.

Sistemele de termoficare din cele mai mari orașe, Chișinău și Bălți¹⁵⁵, au intrat într-o nouă fază de modernizare cu scopul de a reduce pierderile și de a îmbunătăți calitatea serviciului pentru cetățeni.¹⁵⁶

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică deține autoritatea de a desemna entități responsabile pentru furnizarea gazelor în regiunea transnistreană, iar autoritățile locale pot finanța extinderea rețelelor. A fost creată **platforma de monitorizare a prețurilor**, care permite consumatorilor compararea ofertelor disponibile și crește transparența pieței.

¹⁵³ [Hotărârea Guvernului nr. 302/2025](#)

¹⁵⁴ [Legea nr. 152/2025](#)

¹⁵⁵ [Legea nr. 14/2025](#); [Legea nr. 203/2025](#); [Legea nr. 104/2025](#); [Legea nr. 105/2025](#)

¹⁵⁶ [Legea nr. 150/2025](#)

Modernizarea sistemelor centralizate de alimentare cu energie termică este susținută prin aprobarea unui cadru normativ modern, orientat spre promovarea cogenerării de înaltă eficiență și consolidarea SACET ¹⁵⁷. Noul cadru legal creează premise pentru modernizarea, eficientizarea și decarbonizarea sectorului termoeenergetic, prin integrarea surselor de energie regenerabilă, tehnologiilor inovatoare, inclusiv waste-to-energy și stocarea energiei termice, contribuind la sustenabilitate în sectorul termic.

Totodată, legea introduce măsuri concrete pentru funcționarea eficientă a SACET, printre care instituirea zonelor unitare de alimentare, stabilite pe baza studiilor de fezabilitate și aprobate de autoritățile publice locale și reconectarea obligatorie a clădirilor publice și a construcțiilor noi la SACET, în conformitate cu planurile de dezvoltare aprobate. Aceste intervenții contribuie la modernizarea sectorului, reducerea impactului asupra mediului și asigurarea unui serviciu de încălzire sigur și fiabil. Deconectarea de la SACET este interzisă pentru toate tipurile de consumatori, cu excepția cazurilor când aceștia produc energie din surse regenerabile pentru acoperirea integrală a consumului propriu, consolidând, astfel, securitatea energetică și reducerea amprente de carbon.

În cadrul celui de-al doilea Proiect de îmbunătățire a eficienței sistemului de alimentare centralizată cu energie termică (PIESACET-2) în Chișinău, s-au înregistrat progrese semnificative ca **instalarea a 155 puncte termice individuale în aproximativ 100 de blocuri locative și 12 clădiri publice, sporind calitatea și eficiența furnizării energiei termice pentru circa 10 mii de familii.**

Accesul direct la gaze naturale regionale a fost asigurat prin semnarea primului contract pe termen lung (3 ani) pentru furnizarea de gaze din proiectul Neptun Deep din România, cu livrare la punctul virtual de tranzacționare din România. Această măsură sporește predictibilitatea aprovizionării, reduce riscurile geopolitice și consolidează integrarea Republicii Moldova în piața energetică a Uniunii Europene.

¹⁵⁷ [Legea nr. 63/2025](#)

Infrastructură și localități moderne

Modernizarea orașelor și satelor reprezintă una dintre prioritățile fundamentale ale Programului de activitate al Guvernului „UE, pace, dezvoltare” și ale Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”. Îmbunătățirea accesului la infrastructură modernă, utilități publice esențiale și condiții de trai decente este indispensabilă pentru stimularea dezvoltării economice, reducerea disparităților dintre regiuni și creșterea bunăstării cetățenilor Republicii Moldova. Totodată, dezvoltarea unor sisteme de transport eficiente, durabile și sigure contribuie nu doar la îmbunătățirea calității vieții, ci și la facilitarea mobilității, accesul la oportunități de muncă, educație și servicii esențiale, având un rol important în procesul de integrare a țării în rețelele regionale și europene.

În anul 2025, Guvernul a consolidat dezvoltarea regională prin finalizarea a 13 proiecte investiționale în valoare totală de 331,77 mil. lei, dintre care 282,6 mil. lei din mijloacele FNDRL. Intervențiile au vizat domenii prioritare precum conectivitatea și mobilitatea urbană, sprijinirea competitivității și a activităților economice, revitalizarea urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice, precum și îmbunătățirea serviciilor de aprovizionare cu apă și sanitație.

Tranziția energetică și dezvoltarea infrastructurii de apă și sanitație au fost consolidate prin investiții dedicate serviciilor publice esențiale. În cadrul proiectelor implementate a fost realizat un sistem autonom de încălzire bazat pe energie regenerabilă, cu instalarea a 90 de panouri fotovoltaice.

Pentru extinderea accesului la servicii de apă și sanitație au fost **construiți 74,18 km de rețele magistrale de apeduct și 38,9 km de rețele de canalizare**, fiind realizate și fântâni de canalizare, sonde forate, castele și rezervoare de apă, stații de dezinfectare și stații de pompare, intervenții care contribuie la **îmbunătățirea condițiilor sanitare și la creșterea calității serviciilor publice pentru populație**. În domeniul canalizării și epurării apelor uzate, a fost modernizată stația de epurare a apelor uzate din Căușeni și construiți 14,8 km de rețele de canalizare în sectorul „Căușenii Vechi”, asigurând accesul la sistem pentru circa 16 mii de persoane. În orașul Cimișlia au fost realizați 14,1 km de rețele de canalizare în beneficiul a circa 5.000 de locuitori, iar în mun. La Comrat au fost construiți 4,8 km de rețele de canalizare și instalate 128 de fântâni de canalizare deservind circa 1.374 de persoane.

Investițiile realizate de Guvern în mobilitatea urbană și revitalizarea infrastructurii locale au contribuit la modernizarea spațiilor publice și la îmbunătățirea condițiilor de trai în mai multe orașe ale țării. În cadrul acestor intervenții au fost amenajați 820 m de trotuare, modernizați 1,6 km de infrastructură rutieră, construită o parcare cu o capacitate de 25 de autovehicule, facilitând deplasarea sigură și accesibilă a locuitorilor.

Componenta de revitalizare urbană a vizat orașele Sîngerei, Dondușeni, Soroca, Comrat și Ceadîr-Lunga, unde au fost create și modernizate terenuri de joacă, complexe sportive și zone de recreere, precum și îmbunătățită infrastructura aferentă instituțiilor preșcolare. În paralel, în orașele Rezina, Ungheni și Ialoveni au fost reabilite rețelele de drum, renovat un pasaj

peste calea ferată și reconstruit un pod peste râul Delia, intervenții care au îmbunătățit accesibilitatea și conectivitatea infrastructurii locale. În ansamblu, aceste investiții contribuie la dezvoltarea unor comunități urbane mai funcționale și mai sigure, oferind spații publice modernizate pentru circa 28.418 locuitori și facilitând accesul la infrastructură modernizată pentru aproximativ 35.000 de persoane.

Accesul către zonele cu potențial economic a fost îmbunătățit prin dezvoltarea infrastructurii de transport și logistică. În acest sens, au fost procurate 18 unități de transport, a fost construit drumul de acces către Zona Economică Liberă Soroca (R-14), cu o lungime de 2,51 km.

Modernizarea localităților a fost accelerată prin implementarea unui număr semnificativ de proiecte de dezvoltare locală, menite să îmbunătățească infrastructura comunitară și calitatea serviciilor publice. Pe parcursul anului au fost finalizate **232 de proiecte de dezvoltare locală** în cadrul Programului Național „Satul European”, ediția 2024, **6 proiecte** în cadrul Programului Național „Servicii de creșă publice”, ediția 2024, precum și **38 de proiecte de modernizare a drumurilor locale** realizate prin Programul Guvernului pentru modernizarea drumurilor locale „Europa este aproape”, ediția 2025. Implementarea acestor proiecte a determinat modernizarea infrastructurii comunitare și amenajarea spațiilor publice, contribuind la îmbunătățirea accesului populației la servicii de calitate și la creșterea atractivității și funcționalității localităților.

Siguranța și confortul comunităților au fost asigurate prin modernizarea infrastructurii de iluminat public. Proiectele implementate au permis construirea și reabilitarea a 158,66 km de rețele de iluminat stradal, instalarea a 610 de corpuri de iluminat și 680 de piloni.

Investițiile realizate în infrastructura socială și educațională au permis renovarea și dotarea a **101 de instituții publice**, contribuind la îmbunătățirea condițiilor pentru cetățeni. Intervențiile au vizat instituții de educație timpurie, gimnazii, case și centre culturale, biblioteci publice, sedii ale primăriilor și centre multifuncționale, precum și instituții medicale și sociale.

Pentru a încuraja un stil de viață activ, au fost amenajate **25 de complexe sportive și terenuri de sport, 7 zone de agrement și parcuri publice,** precum și **13 terenuri de joacă pentru copii.** Aceste investiții au extins accesul populației la spații moderne pentru activități sportive și recreative.

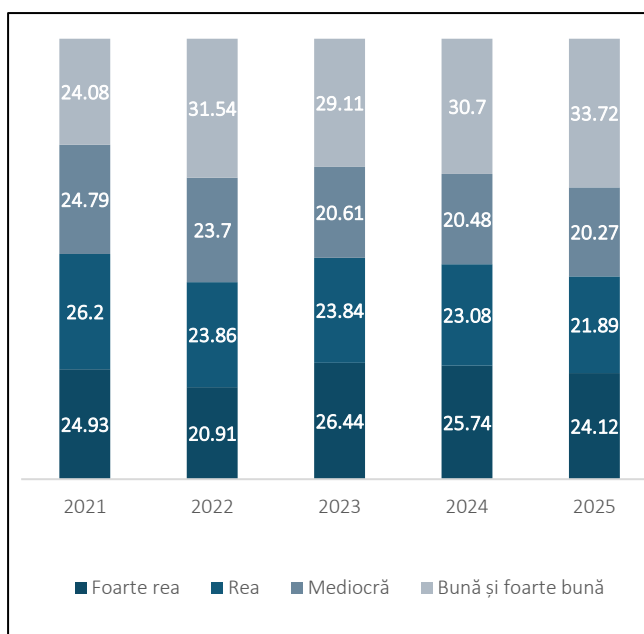
Mobilitatea la nivel local a fost fortificată prin modernizarea infrastructurii rutiere, fiind reabilitați **1,78 km de drumuri de interes raional, 20,41 km de drumuri locale și 7,48 km de căi de acces și platforme,** precum și construite **12 căi de acces către instituții cu menire socială.** Intervențiile contribuie la facilitarea deplasării cetățenilor și la asigurarea accesului mai rapid la servicii publice esențiale. Proiectele implementate au generat beneficii directe pentru cetățeni și localități. **În total, 281.978 de beneficiari din 217 localități au fost sprijiniți prin aceste investiții,** care au contribuit la modernizarea infrastructurii locale și la îmbunătățirea calității vieții populației.

Guvernul a asigurat un cadru favorabil dezvoltării locale și regionale, sprijinind realizarea proiectelor de infrastructură și accesul la finanțări externe, cu efecte directe asupra atractivității localităților și asupra îmbunătățirii condițiilor de trai ale cetățenilor.

Dezvoltarea infrastructurii de transport a reprezentat o prioritate strategică a Guvernului, fiind orientată spre modernizarea rețelei rutiere, sporirea siguranței traficului și îmbunătățirea conectivității regionale și internaționale. În anul 2025 au fost realizate mai multe activități menite să sporească nivelul de siguranță rutieră, inclusiv instalarea a 4.482 indicatoare rutiere noi și a 16.873 stâlpi de ghidare cu dispozitive reflectorizante, contribuind la îmbunătățirea ghidării optice a vehiculelor, în special pe timp de noapte. Totodată, pentru reducerea riscurilor de accidente și creșterea nivelului de protecție a participanților la trafic, au fost reparate 1.458 m.l. (metru liniar) de parapet metalic de siguranță, iar marcajul rutier pietonal a fost aplicat sau renovat la 2.221 treceri de pietoni, pe o suprafață totală de 68,449 mii m².

Finanțarea infrastructurii rutiere a înregistrat o creștere semnificativă, susținând accelerarea lucrărilor de întreținere, reabilitare și modernizare a drumurilor naționale. În anul 2025, alocațiile din Fondul rutier pentru drumurile naționale au constituit 2,60 mild. lei, reprezentând cel mai ridicat nivel din perioada 2021–2025, comparativ cu 1,53 mild. lei în anul 2021 și 1,81 mild. lei în anul 2022. Majorarea resurselor financiare a permis intensificarea intervențiilor asupra infrastructurii rutiere și consolidarea condițiilor pentru dezvoltarea unei rețele de transport mai sigure și mai eficiente.

Figura 11. Evoluția stării drumurilor naționale, %

Sursa: Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

Guvernul a intensificat investițiile în modernizarea infrastructurii rutiere naționale prin implementarea proiectelor „Moldova drumuri III, IV și V”, vizând conectivitatea eficientă între principalele coridoare și puncte de frontieră. Sectorul strategic M3 a fost reabilitat integral pe 85,6 km, cu execuție financiară aproape completă, iar pentru ocolirea Cimișlia și drumurile R34 și M1–M2 au fost finalizate etapele de proiectare și procedurile pregătitoare, inclusiv majorarea finanțării la 300 mil. Euro pentru fiecare proiect. Aceste investiții susțin creșterea siguranței, eficienței și funcționalității rețelei de drumuri naționale, consolidând infrastructura strategică a țării.

Programul național de siguranță rutieră pentru anii 2025–2030¹⁵⁸ stabilește obiectivul de reducere cu cel puțin 50% a numărului de decese și vătămări corporale grave provocate de accidente rutiere până în anul 2030. Implementarea acestui document strategic a creat premise pentru diminuarea impactului social al accidentelor rutiere și pentru dezvoltarea unei culturi a siguranței rutiere în rândul participanților la trafic.

Evaluarea de impact și auditul de siguranță rutieră¹⁵⁹ au fost introduse ca instrumente obligatorii în procesul de planificare și proiectare a infrastructurii rutiere. În acest sens, a fost aprobat Regulamentul aferent, care prevede realizarea unor analize specializate înainte de proiectarea, construcția sau reconstrucția drumurilor. Aplicarea acestor instrumente contribuie la creșterea siguranței rutiere, reducerea costurilor asociate accidentelor și utilizarea mai eficientă a fondurilor publice.

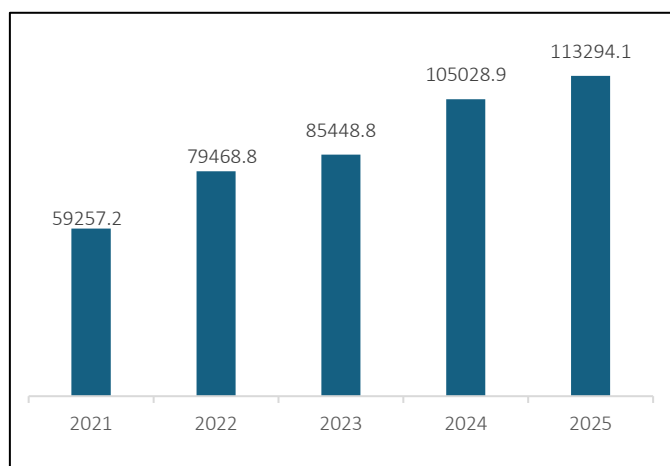
Un mecanism modern de monitorizare a siguranței rețelei a fost instituit prin aprobarea Regulamentului privind inspecțiile în domeniul siguranței rutiere și clasificarea siguranței rețelei rutiere¹⁶⁰. Noile reglementări introduc inspecții sistematice ale infrastructurii rutiere și permit identificarea sectoarelor de drum cu risc sporit, facilitând stabilirea priorităților de intervenție pentru reducerea numărului și gravității accidentelor rutiere.

Ca urmare a acestor intervenții, au fost consolidate premisele pentru reducerea consecințelor grave ale accidentelor rutiere, prin întărirea capacităților instituționale și introducerea instrumentelor sistematice de audit și inspecție. Aceste măsuri fac parte din angajamentele asumate de Guvernul Republicii Moldova în cadrul Pilonului 2 „Conectivitate și infrastructură digitală” din Agenda de Reforme.

De asemenea, Guvernul s-a angajat să dezvolte o infrastructură de transport modernă, sigură și durabilă pentru a susține creșterea economică, fluidizarea traficului și conectivitatea regională și internațională.

Creșterea mobilității populației a fost susținută prin dezvoltarea și extinderea serviciilor de transport de pasageri. În perioada 2021–2025, volumul total al pasagerilor transportați a înregistrat o evoluție ascendentă semnificativă, majorându-se de la 59,25 mil. persoane în anul 2021 la 113,29 mil. persoane în anul 2025, ceea ce reprezintă o creștere cumulativă de aproximativ 91%. Această dinamică reflectă sporirea

Figura 12. Pasageri transportați în dinamică, mii persoane

Sursa: Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

¹⁵⁸ [Hotărârea Guvernului nr. 326/2025](#)

¹⁵⁹ [Hotărârea Guvernului nr. 622/2025](#)

¹⁶⁰ [Hotărârea Guvernului nr. 807/2025](#)

accesului populației la servicii de mobilitate și consolidarea capacității sistemului național de transport de a răspunde cererii în creștere. Dinamica favorabilă a fost susținută de majorarea numărului de pasageri în transportul aerian (+37,3%), transportul electric (+8,4%), transportul rutier (+7,9%) și transportul naval (+2,3%), contribuind la îmbunătățirea conectivității și la diversificarea opțiunilor de mobilitate pentru cetățeni.

Transportul aerian a cunoscut cea mai accentuată dinamică de dezvoltare, consolidând rolul Aeroportului Internațional „Eugen Doga” – Chișinău ca principal punct național de conectivitate aeriană. Numărul total al pasagerilor îmbarcați și debarcați a crescut de la 1,84 mil. de persoane în anul 2021 la 6,08 mil. de persoane în anul 2025, marcând o creștere de 46,7% față de anul precedent. Evoluția a fost determinată de extinderea rețelei de rute aeriene, creșterea numărului de operatori aerieni și sporirea cererii pentru transportul aerian internațional.

Transportul feroviar și cel naval de pasageri continuă să aibă o pondere modestă în structura generală a mobilității. Transportul feroviar menține o cotă sub 1% din totalul pasagerilor transportați, situație influențată de gradul avansat de uzură a materialului rulant, nivelul limitat al investițiilor în infrastructura feroviară și capacitatea redusă de a oferi servicii competitive. Transportul naval de pasageri rămâne, de asemenea, slab dezvoltat, pe fondul infrastructurii specifice limitate și al cererii reduse pentru acest tip de servicii. **Cu toate acestea, modernizarea cadrului de reglementare și inițiativele orientate spre dezvoltarea infrastructurii creează premise pentru revitalizarea acestor moduri de transport pe termen mediu.**

Transportul de mărfuri a continuat să evolueze stabil, menținând rolul esențial al sectorului transporturilor în susținerea activităților economice și a fluxurilor logistice. În anul 2025, transportul rutier a rămas principalul mod de transport al mărfurilor, deținând 86,9% din volumul total transportat, echivalentul a 17,57 mil. tone, ceea ce confirmă poziția dominantă a acestuia în structura logistică națională, datorită flexibilității și accesibilității sale în deservirea transporturilor pe distanțe scurte și medii.

Transportul feroviar, care deține aproximativ 12,3% din structura mărfurilor transportate, a înregistrat o creștere de 2% a volumului de mărfuri transportate comparativ cu anul 2024, evoluție ce reflectă valorificarea treptată a potențialului acestui mod de transport, în special pentru transporturile pe distanțe mai mari și conexiunile logistice internaționale.

O creștere de 1,3% a volumului de mărfuri transportate pe cale navală a fost consemnată în perioada analizată, evidențiind rolul complementar al acestui mod de transport pentru anumite categorii de mărfuri și pentru rute logistice specifice.

Sectorul transportului aerian de mărfuri a evoluat într-un context marcat de fluctuații ale cererii și de reconfigurări ale lanțurilor logistice internaționale, în special pentru mărfurile cu valoare adăugată ridicată. Aceste evoluții reflectă adaptarea continuă a sistemului de transport la dinamica fluxurilor comerciale regionale și globale.

Calitatea și siguranța serviciilor din sectorul autoservice au fost consolidate prin aprobarea Regulamentului privind desfășurarea activității de autoservice¹⁶¹. Noile reglementări stabilesc cerințe clare pentru organizarea și prestarea serviciilor în acest domeniu, contribuind la creșterea standardelor de calitate, la protecția consumatorilor și la sporirea siguranței rutiere. Cadrul normativ aprobat sprijină reducerea impactului negativ asupra mediului și creează premise pentru alinierea sectorului autoservice la bunele practici și standardele europene.

Siguranța utilizării echipamentelor sub presiune transportabile a fost sporită prin alinierea reglementărilor tehnice ¹⁶² la cerințele legislației Uniunii Europene. Modificările adoptate au urmărit protejarea sănătății și securității cetățenilor prin stabilirea unor cerințe tehnice moderne pentru utilizarea acestor echipamente. În același timp, armonizarea cadrului normativ a contribuit la reducerea barierelor comerciale și la creșterea competitivității operatorilor economici din Republica Moldova, facilitând accesul produselor autohtone pe piața Uniunii Europene.

Reglementările privind transportul rutier al mărfurilor periculoase au fost actualizate în vederea sporirii nivelului de siguranță și eficientizării proceselor de autorizare și control. ¹⁶³ Amendamentele la regulament simplifică procedurile, clarifică competențele instituțiilor responsabile și aliniază clasificarea încălcărilor la cerințele europene. În plus, au fost consolidate mecanismele de cooperare și schimb de informații cu autoritățile europene, contribuind la armonizarea cadrului normativ național cu standardele internaționale și la creșterea siguranței transporturilor.

Redenumirea Aeroportului Internațional din Chișinău¹⁶⁴ a adus recunoaștere națională și internațională pentru patrimoniul cultural al Republicii Moldova. Prin denumirea oficială a Aeroportului Internațional „Eugen Doga”, Guvernul a onorat contribuția maestrului Eugen Doga, compozitor emblematic, consolidând identitatea culturală și promovând imaginea țării în plan internațional.

Normele privind autorizarea zborurilor și utilizarea spațiului aerian național au fost actualizate pentru a asigura reguli mai clare și proceduri mai eficiente în domeniul aviației ¹⁶⁵. Noile prevederi definesc diferențiat cerințele pentru aeronave cu pilot și fără pilot, simplifică procesul de autorizare prin prelungirea termenului de depunere a cererilor și stabilesc criterii mai transparente pentru emiterea, revocarea sau suspendarea autorizațiilor. Această măsură a facilitat activitatea operatorilor aeriени în condiții previzibile și conforme, sporind siguranța zborurilor și dezvoltarea infrastructurii și serviciilor aeronautice.

Modernizarea Aeroportului Internațional Liber „Mărculești”¹⁶⁶ devine posibilă prin modificarea prevederilor legale care reglementează funcționarea și dezvoltarea acestuia. Noile prevederi

¹⁶¹ [Hotărârea Guvernului nr. 249/2025](#)

¹⁶² [Hotărârea Guvernului nr. 668/2025](#)

¹⁶³ [Hotărârea Guvernului nr. 754/2025](#)

¹⁶⁴ [Hotărârea Guvernului nr. 447/2025](#)

¹⁶⁵ [Hotărârea Guvernului nr. 870/2020](#)

¹⁶⁶ [Legea nr. 178/2008](#)

stimulează dezvoltarea infrastructurii aeroportuare de către Î.S. „Aeroportul Internațional „Eugen Doga” Chișinău”, în calitate de investitor general, deschizând perspectiva transformării aeroportului într-un hub aeronautic modern și competitiv. Inițiativa creează condiții pentru atragerea investițiilor și dezvoltarea unor noi activități economice în zona aeroportuară, în special regiunea de nord a țării, unde dezvoltarea aeroportului contribuie la diversificarea infrastructurii de transport și la creșterea competitivității economice regionale.

Modernizarea infrastructurii feroviare publice a consolidat mobilitatea mărfurilor și pasagerilor.¹⁶⁷ Prin efectuarea lucrărilor de reparație capitală, Guvernul a sprijinit operatorul național, care nu putea acoperi integral cheltuielile de întreținere și modernizare, asigurând totodată un nivel sporit de siguranță a circulației feroviare și creșterea atractivității transportului alternativ.

Aprobarea Contractului-tip pentru serviciile publice de transport feroviar de pasageri stabilește cadrul juridic necesar pentru prestarea serviciilor în condiții de transparență și concurență loială.¹⁶⁸ Această reglementare a contribuit la creșterea calității serviciilor publice de transport feroviar, la stimularea investițiilor în domeniu și la sporirea atractivității căii ferate pentru cetățeni și operatori economici.

Reducerea riscurilor în transportul rutier, feroviar și fluvial de substanțe periculoase¹⁶⁹ a fost **sporită** prin ajustarea Regulamentului privind transportul interior al acestora. Modificările stabilesc proceduri clare de etichetare, ambalare și documentare și aliniază lista și categoriile de substanțe la normele europene.

În anul 2025, sectorul transportului naval a continuat procesul de optimizare a cadrului normativ și de aliniere la standardele europene și internaționale de siguranță și eficiență. Astfel, Guvernul a urmărit creșterea siguranței navigației, modernizarea practicilor operaționale din porturi și dezvoltarea unui mediu competitiv pentru transportul naval. Măsurile implementate contribuie la sporirea protecției pasagerilor și a mediului, la eficientizarea traficului naval și la creșterea atractivității infrastructurii portuare a Republicii Moldova.

Totodată, **Guvernul a introdus standarde moderne pentru navele de pasageri și cele de mare viteză**¹⁷⁰, stabilind cerințe tehnice uniforme care asigură siguranța pasagerilor, funcționarea eficientă a transportului maritim internațional și confortul călătorilor, contribuind totodată la stimularea investițiilor în sectorul naval.

Circulația navelor pe căile navigabile interioare și pe fluviul Dunărea se realizează pe baza unor reguli clare și proceduri bine definite¹⁷¹. Regulamentul privind navigația pe căile navigabile interioare introduce cerințe tehnice privind semnalizarea vizuală și sonoră a navelor, precum

¹⁶⁷ [Hotărârea Guvernului nr. 264/2025](#)

¹⁶⁸ [Hotărârea Guvernului nr. 665/2025](#)

¹⁶⁹ [Hotărârea Guvernului nr. 724/2025](#)

¹⁷⁰ [Legea nr. 136/2025](#)

¹⁷¹ [Hotărârea Guvernului nr. 115/2024](#)

și reguli clare pentru acostare și staționare. Aceste prevederi contribuie la fluidizarea traficului naval, reducerea riscurilor de coliziune și prevenirea incidentelor cu potențial impact asupra mediului acvatic, asigurând totodată un nivel sporit de siguranță și eficiență în exploatarea căilor navigabile.

Activitatea în sectorul construcțiilor a cunoscut o creștere semnificativă în anul 2025, volumul lucrărilor realizate majorându-se cu 32,2% față de perioada corespunzătoare a anului 2024, în prețuri comparabile. Evoluția înregistrată reflectă intensificarea investițiilor în infrastructură și construcții, precum și finalizarea unor proiecte importante aflate în execuție. Ritmul accelerat de creștere evidențiază mobilizarea resurselor în sector și contribuie la dezvoltarea economică, stimularea pieței muncii și modernizarea infrastructurii construite.

Un mecanism standardizat pentru evaluarea rapidă a vulnerabilității seismice a clădirilor a fost introdus prin aprobarea Metodologiei de evaluare vizuală rapidă a clădirilor¹⁷². Documentul stabilește modul de evaluare a stării construcțiilor existente în vederea reducerii riscului seismic, printr-o analiză vizuală rapidă bazată pe informații privind comportarea fondului construit la cutremurele din trecut. Implementarea metodologiei contribuie la creșterea siguranței vieții cetățenilor și la protejarea bunurilor acestora prin prevenirea avariilor grave sau a prăbușirilor în caz de seism.

Eficiențizarea procesului de autorizare a construcțiilor și de schimbare a destinației acestora a fost realizată prin modificarea Regulamentului privind autorizarea funcționării și schimbării destinației construcțiilor și amenajărilor¹⁷³, în conformitate cu prevederile Codului urbanismului și construcțiilor.

Proiectul „Locuințe publice III” a avansat pe toate componentele, sprijinind categoriile social vulnerabile prin consolidarea infrastructurii locative și sociale. În cadrul locuințelor sociale, Subproiectul Rezina a demarat pentru 72 de unități locative, iar alte intervenții sunt în faze de proiectare și contractare. La aziluri pentru bătrâni s-au aprobat sub-proiecte pentru finanțare, inclusiv Centrul de plasament Bălți (350 locuri), iar la căminele studențești au fost finalizate documentațiile pentru „Căminul nr. 4” și pregătite procedurile pentru „Căminul nr. 11”.

În ansamblu, sectorul construcțiilor a înregistrat în 2025 o creștere a activității și o stabilizare a pieței, prin creșterea semnificativă a volumului lucrărilor finalizate și valorificarea investițiilor angajate anterior. Această evoluție reflectă finalizarea proiectelor demarate în perioadele precedente și contribuie direct la susținerea dezvoltării economice și la modernizarea infrastructurii naționale.

Guvernul își afirmă rolul de catalizator al progresului, construind în Republica Moldova un viitor urban sustenabil și incluziv pentru atragerea investițiilor, oferind cetățenilor oportunități reale de îmbunătățire a standardelor de viață.

¹⁷² [Hotărârea Guvernului nr. 334/2025](#)

¹⁷³ [Hotărârea Guvernului nr. 348/2025](#)

Grijă pentru fiecare

Domeniul muncii și protecției sociale a continuat să fie un vector esențial al politicilor guvernamentale, vizând creșterea incluziunii sociale, consolidarea securității financiare a populației și modernizarea serviciilor de asistență socială. Guvernul a prioritzat măsuri integrate pentru sprijinirea persoanelor vulnerabile, îmbunătățirea condițiilor de muncă și promovarea echității în accesul la protecția socială, reflectând angajamentul față de dezvoltarea durabilă și coeziunea socială.

În paralel, implementarea reformelor în domeniul ocupării forței de muncă și al asigurărilor sociale a urmărit eficientizarea serviciilor publice, stimularea angajării și reducerea vulnerabilității economice a grupurilor defavorizate, evidențiind impactul direct al politicilor guvernamentale asupra calității vieții cetățenilor.

Strategia de ocupare a forței de muncă a fost orientată către **creșterea incluziunii și eficienței pieței muncii**, conectând persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă cu angajatorii și sprijinind dezvoltarea economică. În acest context, **rata șomajului a scăzut la 2,9% în trimestrul IV 2025, iar 20.733 de persoane au fost încadrate în câmpul muncii**, depășind ținta anuală de 18.000 și marcând o creștere de 25% față de 2024. Aceasta reflectă o mai bună corelare între competențele persoanelor și cerințele angajatorilor și o eficiență sporită a serviciilor de mediere ale Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Consolidarea interacțiunii cu angajatorii și diversificarea oportunităților de angajare au generat un impact semnificativ asupra pieței muncii. Au fost identificați **4.887 angajatori noi** și **41.575 locuri vacante**, iar **258 târguri de muncă** au oferit peste **13.000 locuri de muncă**, facilitând conectarea cererii cu oferta de muncă. Totodată, acordarea de **subvenții pentru 332 șomeri** a stimulat angajarea persoanelor vulnerabile și integrarea acestora pe piața muncii, contribuind la creșterea sustenabilă a ocupării.

Stabilirea salariului minim pe țară la 5.500 lei lunar începând cu 1 ianuarie 2025 (32,54 lei/oră pentru 169 ore/lună) a asigurat un nivel minim garantat de remunerare și protecția veniturilor angajaților, contribuind la menținerea puterii de cumpărare, iar **aprobarea majorării acestuia la 6.300 lei lunar începând cu 1 ianuarie 2026**¹⁷⁴ (37,28 lei/oră) creează premise pentru creșterea veniturilor minime și consolidarea standardelor de trai, susținând impactul reformelor pe piața muncii. Quantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2026 a constituit 17400 lei¹⁷⁵.

Îmbunătățirea cadrului normativ și alinierea la standardele europene au avut drept scop modernizarea relațiilor de muncă¹⁷⁶, creșterea securității¹⁷⁷ și sănătății în muncă¹⁷⁸,

¹⁷⁴ [Hotărârea Guvernului nr. 771/2025](#)

¹⁷⁵ [Hotărârea Guvernului nr. 773/2025](#)

¹⁷⁶ [Legea nr. 193/2025](#)

¹⁷⁷ [Hotărârea Guvernului nr. 730/2025](#)

¹⁷⁸ [Hotărârea Guvernului nr. 730/2025](#)

consolidarea rolului Inspectoratului de Stat al Muncii¹⁷⁹ și racordarea mecanismelor naționale la rețeaua europeană de ocupare¹⁸⁰. Aceste măsuri au contribuit la crearea unui mediu de muncă mai sigur, flexibil și competitiv, facilitând mobilitatea forței de muncă și integrarea pe piața europeană. Totodată, pentru facilitarea aplicării corecte și uniforme a legislației muncii, a fost elaborat și publicat Ghidul angajatorului¹⁸¹, care oferă orientări practice actualizate în conformitate cu noile prevederi legale.

Prevenirea accidentelor de muncă a rămas o prioritate strategică, cu circa **600 accidente raportate anual**, cele mai frecvente în **industrie, agricultură, construcții, transport și depozitare (36%)**, iar **85% determinate de factorul uman**, inclusiv căderi, prinderi, loviri, arsuri sau electrocutări. Aceasta subliniază importanța instruirii și respectării normelor de securitate în muncă.

Programul „Ajutor la contor” a redus vulnerabilitatea energetică a gospodăriilor, acordând compensații monetare pentru energie unui număr mare de beneficiari (**Decembrie 2024 – 682.669, Ianuarie – 705.129, Februarie – 717.870, Martie – 719.775, Noiembrie – 605.387**), protejând veniturile și stabilizând condițiile de trai. Sprijinul a fost concentrat asupra gospodăriilor cu grad mai ridicat de vulnerabilitate, adaptând mecanismul la evoluția tarifelor și la situația socială, iar plățile au acoperit două sezoane de încălzire (2024–2025 și începutul sezonului 2025–2026), compensațiile din Decembrie 2024 fiind achitate din bugetul 2025, garantând continuitate, eficiență și utilizarea optimă a resurselor publice.

Aproximativ **14.721 familii au beneficiat de stabilizarea veniturilor** și protecția puterii de cumpărare, ca **urmare a indexării venitului lunar minim garantat cu 7% la 1 aprilie 2025**, nivelul ajungând la 1.749 lei pentru un adult și 1.819 lei pentru un copil¹⁸². Prestația medie a fost de 2.663 lei, cu un buget preconizat de 565.445,8 mii lei, contribuind semnificativ la reducerea riscului de sărăcie și ameliorarea condițiilor de trai pentru categoriile sociale defavorizate.

Compensația unică de 2.300 lei a sprijinit aproximativ 31.000 pensionari cu pensii până la 3.300 lei și stagiul de cotizare de minimum 40 ani, cu un buget preconizat de 125,49 mil. lei, contribuind la reducerea riscului de sărăcie și stabilitatea financiară a persoanelor în vârstă.

Creșterea calității și eficienței serviciilor sociale a fost demonstrată prin 97 vizite de monitorizare în servicii rezidențiale și 49 vizite în Centrele de plasament temporar pentru persoane strămutate, 9 centre reorganizate au găzduit 2.789 persoane din Ucraina (1.674 femei, 1.115 bărbați; 1.093 copii, 1.125 persoane 18–59 ani, 571 persoane 60+), reprezentând 92,9% din indicatorul anual.

Indexarea pensiilor¹⁸³ și prestațiilor sociale¹⁸⁴ cu 10% începând cu 1 aprilie 2025, a majorat veniturile pentru 670.600 beneficiari, consolidând puterea de cumpărare și protecția socială a

¹⁷⁹ [Legea nr. 311/2025](#)

¹⁸⁰ [Hotărârea Guvernului nr. 607/2025](#)

¹⁸¹ [Ghidul angajatorului](#)

¹⁸² [Hotărârea Guvernului nr. 159/2025](#)

¹⁸³ [Legea nr. 41/2025](#)

¹⁸⁴ [Hotărârea Guvernului nr. 155/2025](#)

persoanelor vulnerabile, iar recalcularea alocațiilor sociale de stat a vizat **94.800 beneficiari**, extinzând impactul asupra populației cu venituri reduse; cuantumul pensiei minime după indexare a fost stabilit la 3.055,65 lei pentru pensia de limită de vârstă, 2.291,74 lei pentru dizabilitate severă, 2.138,96 lei pentru dizabilitate accentuată și 1.527,83 lei pentru dizabilitate medie, garantând un nivel minim de protecție socială și ameliorarea condițiilor de trai.

Suport financiar unic¹⁸⁵ a fost acordat pentru sprijinirea familiilor cu copii cu dizabilități, a persoanelor cu dizabilități severe și a copiilor născuți în perioada 1 aprilie 2020 – 30 aprilie 2025, fiind stabilite plăți de 5 000 lei pentru fiecare copil sau persoană din primele două categorii și de 1 500 lei pentru fiecare copil din a treia categorie, măsura vizând susținerea socială a acestora, cu 235 439 de beneficiari și o sumă executată de aproximativ 466,695 mil. lei.

Implementarea Reformei sistemului de asistență socială „RESTART” a permis acordarea de majorări salariale pentru 10.518 angajați, cu o creștere de 12%, și a facilitat peste **12.500 de participări la instruirii** în cadrul laboratorului de învățare, consolidând competențele personalului și capacitatea sistemului de a oferi servicii sociale de calitate populației vulnerabile.

Digitalizarea și modernizarea serviciilor sociale a fost realizată prin lansarea platformei **Power BI** și a Sistemului Informațional **E-Social**, cu **peste 57.000 de cazuri introduse digital**, și **investiții de 30,25 mil. lei în reparații curente și capitale în 43 de edificii**, ceea ce a permis monitorizarea performanței, intervenții rapide și eficientizarea proceselor administrative.

Îmbunătățirea protecției și incluziunii sociale s-a concretizat prin **creșteri semnificative ale indicatorilor de performanță**: de 17 ori mai multe cazuri active în managementul de caz, de 9 ori mai multe vizite de monitorizare, de 6 ori mai multe cazuri active de management în protecția copilului, de 20 ori mai multe cazuri în lucru pe violență, de 5 ori mai multe vizite ale echipelor mobile și de 3 ori mai multe persoane cu dizabilități severe având acces la serviciul de îngrijire la domiciliu.

Extinderea accesului la învățământul preșcolar și primar a îmbunătățit incluziunea și participarea copiilor la educație timpurie, în 2025 fiind create **241 locuri noi în creșe**, dintre care **177 în creșe publice finanțate din bugetul de stat**, **49 cu sprijinul partenerilor de dezvoltare** și **15 în sectorul privat**, contribuind la sprijinirea părinților pe piața muncii și consolidarea calității serviciilor de îngrijire timpurie.

Programul Național „Servicii de Creșe Publice” – ediția a III-a a fost lansat pentru continuarea extinderii serviciilor de îngrijire timpurie, iar datele Biroului Național de Statistică arată că, în 2025, din **65.691 copii cu vârsta până la 3 ani**, **16.166 erau încadrați în instituții de educație timpurie**, reflectând o creștere față de 2024 și evidențiind necesitatea continuării eforturilor pentru extinderea capacităților și accesului.

¹⁸⁵ [Hotărârea Guvernului nr. 239/2025](#)

Protecția financiară a copiilor a fost consolidată prin majorarea indemnizațiilor zilnice¹⁸⁶, a indemnizației unice la naștere¹⁸⁷ și acordarea indemnizației paternale¹⁸⁸ pentru o perioadă de 15 zile calendaristice pentru fiecare copil nou-născut sau adoptat, precum și prin revalorizarea automată a pensiei de întreținere¹⁸⁹. În 2025, cuantumul indemnizației zilnice a crescut: în zilele obișnuite de la 23 la 25 lei, în ziua de naștere de la 190 la 204 lei, și în zilele de sărbătoare de la 135 la 145 lei, iar indemnizația unică la naștere a fost majorată de la 21.350 lei la 21.886 lei, oferind suport direct pentru 33.411 copii.

Sprijinul educațional și integrarea socială au fost vizate prin acordarea suportului financiar unic de 1000 lei pentru pregătirea elevilor¹⁹⁰, asigurând accesul egal la materiale școlare pentru toți copiii din clasele I–IX, inclusiv cei aflați în custodie sau protecție temporară, stimulând participarea în sistemul educațional și prevenind excluziunea socială.

Implementarea Garanției europene pentru copii a fost inițiată pentru garantarea accesului copiilor aflați în dificultate la servicii esențiale precum educație, sănătate, alimentație și locuință. Această măsură sprijină prevenirea excluziunii sociale și combaterea sărăciei în rândul copiilor, creând un cadru coordonat între ministere pentru implementarea planului național până în 2030.

Dezinstituționalizarea copiilor a continuat să fie o prioritate națională, reducând numărul copiilor în instituții rezidențiale sub 400 în 2025, față de 460 în 2024 și 617 în 2023, prin investiții în servicii alternative de tip familial, respectând standardele Convenției ONU privind drepturile copilului și asigurând tranziția către un sistem centrat pe familie și comunitate.

Întărirea capacității instituționale și a resurselor umane a fost realizată prin angajarea a 200 de specialiști protecția drepturilor copilului la nivel de comunitate și instruirea a 4.200 specialiști în protecția copilului și membri ai Comisiilor pentru protecția copilului, îmbunătățind competențele în managementul de caz, abordarea intersectorială și protecția copiilor victime ale abuzului sexual online.

Extinderea serviciilor integrate de protecție s-a realizat prin activitatea Centrului Barnahus Nord cu 270 copii beneficiari în 2025 și pregătirea lansării Centrului Barnahus Sud în 2026, iar pentru Centrul Barnahus din regiunea centru a fost identificat spațiul pentru construcție, acesta fiind planificat să devină funcțional începând cu anul 2027, oferind servicii multidisciplinare de audiere, evaluare medico-legală și suport psihologic sub același acoperiș, consolidând protecția și bunăstarea copiilor.

Îmbunătățirea protecției drepturilor copiilor și membrilor familiei aflați în străinătate a avut drept scop asigurarea aplicării coerente a obligațiilor de întreținere și facilitarea accesului la prestații transfrontaliere. Aceasta a fost realizată prin aderarea Republicii Moldova la

¹⁸⁶ [Hotărârea Guvernului nr. 120/2025](#)

¹⁸⁷ [Hotărârea Guvernului nr. 772/2025](#)

¹⁸⁸ [Hotărârea Guvernului nr. 701/2025](#)

¹⁸⁹ [Legea nr. 89/2025](#)

¹⁹⁰ [Hotărârea Guvernului nr. 466/2025](#)

Convenția privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei și la Protocolul privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere¹⁹¹, creând un cadru legal sigur și armonizat pentru protecția beneficiarilor aflați în afara țării.

Domeniul protecției copilului a fost fortificat prin aprobarea regulamentului-cadru și a standardelor minime de calitate pentru două servicii sociale noi – „Locuință socială asistată” și „Serviciul de asistență și reabilitare psihosocială a copilului și familiei”, prin reconceptualizarea Serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii, precum și prin ajustarea și îmbunătățirea a 13 acte normative care fundamentează sistemul de protecție a copilului.

Dezvoltarea serviciilor sociale de reabilitare pentru victimele violenței în familie a vizat creșterea accesului la sprijin specializat și adaptat nevoilor vulnerabilelor comunități, rezultând în deschiderea Serviciilor „Magnolia” (Rîșcani, 21 locuri) și „Salvia” (Ștefan-Vodă, 15 locuri) și renovarea a trei centre din Chișinău, Căușeni și Hîncești, pentru a oferi asistență adecvată victimelor cu multiple vulnerabilități.

Consolidarea capacităților specialiștilor în prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie a fost realizată prin **organizarea a 120 de activități de instruire în 2025, cu 2.680 participări**, comparativ cu 72 activități și 1.860 participări în 2024, dezvoltând competențele profesionale în identificarea, referirea și acordarea asistenței victimelor.

Îmbunătățirea serviciilor specializate de protecție a victimelor violenței s-a concretizat prin asistarea a **761 victime în 2025** (525 prin servicii de plasament și 236 prin servicii de zi), inclusiv femei fără copii și copii (162 fete și 154 băieți în serviciile de plasament, 54 fete și 47 băieți în serviciile de zi), comparativ cu 727 victime în 2024, consolidând capacitatea sistemului de a răspunde eficient și centrat pe nevoile victimelor.

Dezvoltarea instrumentelor practice pentru specialiști a inclus elaborarea ghidului „Consolidarea competențelor de comunicare ale angajaților din asistența socială pentru intervenția în cazurile de violență” (UNFPA și UNICEF) și inițierea unei **Instrucțiuni pentru psihologi** din STAS și centre specializate, menite să asigure practici unitare în intervenția asupra victimelor violenței în familie.

Întărirea coordonării și managementului de caz a fost asigurată prin dezvoltarea unui **sistem integrat de management al cazurilor sociale – eSocial**, care permite identificarea, evaluarea, planificarea intervențiilor, acordarea asistenței și monitorizarea progresului pentru persoane cu vulnerabilități multiple.

Consolidarea mecanismelor de supraveghere și raportare a fost realizată prin funcționarea Comisiei specializate a Consiliului național pentru drepturile omului, responsabilă de monitorizarea implementării Convenției privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor (CEDAW) și a Consiliului coordonator al Mecanismului național de referire

¹⁹¹ [Legea nr. 215/2025](#)

pentru protecția victimelor, prin elaborarea a **4 rapoarte de țară privind implementarea angajamentelor internaționale și recomandărilor ONU și Consiliului Europei**.

Accesul la servicii de asistență telefonică a fost extins prin **Serviciul 080088008**, care a recepționat **2.529 apeluri și a identificat 589 victime**, dintre care 482 victime ale violenței în familie și 107 victime ale violenței sexuale, facilitând intervenția rapidă și eficientă a autorităților.

Îmbunătățirea capacităților în domeniul traficului de ființe umane a fost susținută prin **50 de activități de instruire pentru specialiști**, dezvoltând competențele în identificarea victimelor și referirea acestora către servicii specializate, cu accent pe persoanele cu dizabilități și refugiați.

Cadrul național de prevenire și combatere a violenței a fost consolidat prin alinierea legislației la standardele internaționale (Convenția de la Istanbul, Convenția Organizației Internaționale a Muncii¹⁹²) și prin introducerea noțiunii juridice de femicid, incriminarea căsătoriei forțate și a stalking-ului (violență psihologică), extinderea definiției violenței, precum și consolidarea mecanismelor de protecție și sancționare¹⁹³.

Suportul partenerilor de dezvoltare a vizat fortificarea cadrului juridic și instituțional pentru protecția socială, incluziunea persoanelor vulnerabile și dezvoltarea pieței muncii. Cooperarea cu organizații internaționale a sprijinit reformele în domeniul muncii și protecției sociale, dezvoltarea serviciilor sociale și creșterea capacității autorităților de a răspunde situațiilor de criză.

Principalele acorduri bilaterale de bază semnate și implementate în 2025:

- i. Programul Alimentar Mondial (PAM) - aplicarea Acordului cu Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, susține securitatea alimentară și implementarea programelor de protecție socială¹⁹⁴;
- ii. Entitatea Națiunilor Unite pentru egalitatea de gen și emanciparea femeilor (UN Women) promovează egalitatea de gen și participarea echitabilă pe piața muncii¹⁹⁵;
- iii. Fondul Națiunilor Unite pentru Populație (UNFPA)¹⁹⁶ susține dezvoltarea serviciilor de sănătate și protecție socială;
- iv. Organizația Internațională a Muncii (OIM) contribuie la implementarea Programului de țară pentru muncă decentă 2025–2027;
- v. Autoritatea Europeană a Muncii (ELA) sprijină integrarea europeană a mecanismelor pieței muncii și mobilitatea forței de muncă;

¹⁹² [Legea nr. 194/2025](#)

¹⁹³ [Legea nr. 252/2025](#)

¹⁹⁴ [Legea nr. 294/2025](#)

¹⁹⁵ [Legea nr. 185/2025](#)

¹⁹⁶ [Legea nr. 96/2025](#)

- vi. Federația Internațională a Societăților de Cruce Roșie și Semilună Roșie – acord de asistență și amendamente financiare (555.000 CHF și alte fonduri), implementarea continuă;
- vii. Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR) și Agenția Germană pentru Cooperare Internațională (GIZ) – acordarea de asistență externă nerambursabilă și tehnică pentru integrarea persoanelor vulnerabile și consolidarea capacității instituționale;
- viii. Acordul între Republica Moldova și Republica Italiană în domeniul securității sociale, semnat la Roma la 31 octombrie 2024, intrat în vigoare la 1 septembrie 2025, a facilitat recunoașterea drepturilor la pensii și alte prestații sociale și armonizarea sistemelor naționale de securitate socială.

Acorduri și memorandume de asistență externă încheiate în 2025:

- i. Dezvoltarea profesională și consolidarea capacităților sistemelor de protecție socială (PAM);
- ii. Dezvoltarea protecției sociale reactive la șocuri, inclusiv mecanismul de asistență de urgență (PAM);
- iii. Implementarea programului pentru gospodării gazdă pentru refugiați și consolidarea protecției sociale reactive (PAM);
- iv. Suport pentru implementarea Reformei RESTART (Agenția Cehă pentru Dezvoltare, 1,5 mil. Euro);
- v. Sprijin pentru programele sociale prin People in Need (750 mii Euro).

Agricultură performantă

În Republica Moldova, agricultura continuă să fie un sector esențial, strategic și cu un rol major în economia națională, având o contribuție semnificativă la principalii indicatori macroeconomici cu rol determinant în garantarea securității alimentare, dinamizarea exporturilor și consolidarea coeziunii rurale.

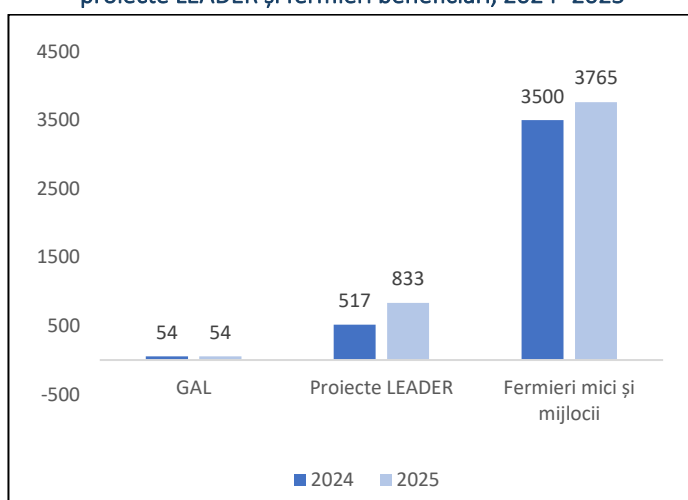
În exercițiul anului 2025, prioritățile guvernamentale s-au concentrat pe modernizarea exploatațiilor și fortificarea rezilienței producătorilor în fața volatilității piețelor și a provocărilor climatice, accelerând totodată integrarea standardelor Uniunii Europene.

Per general, acestea vizează: i) perfecționarea politicii de subvenționare a producătorilor agricoli; ii) mobilizarea de resurse financiare suplimentare; iii) lansarea de produse financiare noi, cu condiții de creditare avantajoase; iv) alinierea la standardele europene, cerințele pieței și creșterea capacității operatorilor de a respecta standarde de calitate, siguranță, control și digitalizare.

Politica de subvenționare a fost eficientizată prin actualizarea legislației dedicate sprijinului în agricultură și mediul rural. Aceste reforme, corelate cu optimizarea funcționării Grupurilor de Acțiune Locală, au fundamentat un mecanism de intervenție mai agil, capabil să răspundă cu precizie necesităților specifice ale comunităților locale.

Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural (FNDAMR) s-a reconfirmat drept pilonul central în stimularea investițiilor și a valorii adăugate. În anul 2025, sprijinul mobilizat prin acest instrument a constituit 1,9 mild. lei și a generat investiții de aproximativ 8,5 mild. lei în sectorul agroindustrial și în ramurile conexe — o creștere de 10,4% față de pragul de 7,7 mild. lei consemnat în 2024.

Figura 13. Evoluția numărului de grupuri de acțiune locală, proiecte LEADER și fermieri beneficiari, 2024–2025

Sursa: Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

În anul 2025, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA) a recepționat per total un număr de 9272 cereri în creștere cu 0,23% față de anul 2024, în timp ce suma subvențiilor solicitate a înregistrat o creștere semnificativă, de la 2883,87 mil. lei în anul 2024 la 3091,36 mil. lei în anul 2025. Această evoluție indică majorarea valorii medii per cerere, sugerând o orientare spre finanțări mai consistente per beneficiar sau ajustarea cuantumului sprijinului acordat.

Extinderea accesului la finanțare și revitalizarea spațiului rural. Creditul agricol de urgență (FCA) a fost lansat la 1 martie 2025, pentru fermierii micro și mici destinat susținerii investițiilor în agricultură, cu condiții de creditare avantajoase: rată preferențială - de 5,1%; componenta de grant – de până la 30% din valoarea finanțării; termeni de rambursare flexibili - de până la 5 ani. Precum și posibilitatea de accesare a garanțiilor financiare prin intermediul Fondului de Garantare al Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului.

Rezultate obținute în perioada 2025-2026: finanțate 420 afaceri ale întreprinderilor micro și mici private; valoare totală resurse FCA – 382 mil. lei; porțiunea de grant aferentă a constituit 29 mil. lei.

Accesul fermierilor și al comunităților rurale la mecanismele de sprijin a cunoscut o expansiune semnificativă, prioritizându-se alocarea resurselor către producătorii mici și mijlocii, precum și către programul de dezvoltare locală LEADER. Eficiența acestor intervenții este reflectată de creșterea numărului de proiecte aprobate în cadrul Programului LEADER, de la 517 la 833, în timp ce numărul fermierilor micro și mici beneficiari de subvenții a atins pragul de 3.765 (o majorare de 7,6%).

Consolidarea mecanismelor participative a fost susținută prin menținerea rețelei celor 54 de Grupuri de Acțiune Locală (GAL) și prin stimularea agroturismului, numărul proiectelor din acest domeniu crescând cu peste 40%. Aceste evoluții confirmă rolul agroturismului ca vector de diversificare economică și de creștere a atractivității spațiului rural.

Inovație, control și siguranță în sectorul produselor de origine vegetală

Anul 2025 a fost marcat ca unul cu multe provocări pentru domeniul agriculturii, manifestate prin secetă și arșiță, acces limitat la apă pentru irigare, insuficiență de piețe competitive, scumpiri de inputuri și lipsă de lichidități într-o bună parte a gospodăriilor ce au avut de suferit în urma calamităților naturale, deja al patrulea an consecutiv și cu un nivel ridicat de supraîndatorare.

În contextul fenomenelor climatice nefavorabile, au fost realizate intervenții prompte prin mecanisme de compensare și sprijin direct. Astfel, pentru diminuarea impactului calamităților din anul 2025 au fost alocate 100 mil. lei din Fondul de rezervă al Guvernului, iar pentru 665 de cereri eligibile, în valoare de 99,4 mil. lei, plățile au fost deja efectuate. Suplimentar, pentru culturile de porumb și floarea-soarelui au fost întocmite 408 acte de constatare, ce depășesc gradul de afectare de 50%, cu o eventuală alocare financiară distinctă de 50 mil. lei.

În premieră, în Republica Moldova a fost decriminalizată cultivarea cânepei industriale, prin modificarea cadrului normativ, ceea ce a dat posibilitatea înființării a circa 200 ha cu această cultură și a creat premise de dezvoltare a unui nou lanț valoric. De asemenea, îmbunătățiri în cadrul normativ au fost efectuate și la normele de producere și comercializare a semințelor (leguminoase boabe, oleaginoase și plante pentru fibră).

Au fost reglementate funcțiile autorităților și activitățile privind utilizarea, conservarea și ameliorarea solurilor, inclusiv au fost aprobate măsuri de protecție a solurilor în cadrul practicilor agricole prin intermediul Cărții istoriei câmpului.

A fost reglementat sectorul horticola prin norme la nivel de lege, inclusiv a fost lansată activitatea de construcție a Laboratorului de virusologie (investiție de 1,2 mil. Euro), construcția fabricii de procesare a semințelor și a unui frigider pentru păstrarea fondului genetic de semințe (1,9 mil. Euro) și depozit (300 mii Euro).

Reziliență climatică și expansiune pe piețele internaționale

În vederea atenuării riscurilor naturale, Guvernul a intervenit prompt prin instituirea unui mecanism de sprijin dedicat fermierilor afectați de înghețurile de primăvară, mobilizând resurse financiare în valoare de circa 100 mil. lei.

În paralel cu măsurile de protecție internă, eforturile de ordin tehnic și diplomatic au vizat diversificarea destinațiilor de export pentru produsele autohtone. Astfel, prin acceptarea exporturilor de castraveți proaspeți și bulbi de ceapă, Republica Moldova și-a consolidat prezența pe piața Statului Israel. Simultan, relația strategică cu Uniunea Europeană a avansat prin acordarea echivalenței pentru semințele certificate oficial, inclusiv semințe de plante furajere, recunoscând astfel calitatea materialului semincer național. Totodată, orizontul exporturilor către Republica Populară Chineză a fost extins prin agreearea condițiilor sanitare și fitosanitare pentru produse cu valoare adăugată, precum făina din semințe de struguri și floarea-soarelui.

Digitalizarea serviciilor și securitatea lanțului alimentar

Modernizarea infrastructurii administrative a atins un jalon istoric prin emiterea primului certificat fitosanitar electronic prin hub-ul global *ePhyto IPPC*, facilitând un comerț transfrontalier rapid și securizat. Totodată, integrarea certificatelor de calitate și valoare biologică în aplicația EVO reprezintă un pas decisiv către debirocratizarea totală a raportului dintre producător și stat.

În sectorul procesării, industria alimentară și-a consolidat rolul strategic prin eficientizarea cerințelor de trasabilitate. Alinierea continuă la standardele europene a asigurat nu doar securitatea alimentară, ci și o mai bună valorificare a materiei prime autohtone pe lanțurile valorice internaționale.

Susținerea micilor producători

Implementarea cadrului simplificat de activitate pentru micii producători a condus la eliminarea barierelor birocratice și la facilitarea accesului acestora pe piață. Această reformă a impulsionat diversificarea economiei rurale, în anul 2025 fiind înregistrați 17 producători mici care contribuie direct la dezvoltarea turismului regional.

În paralel, sistemul național de control și reglementare a siguranței alimentelor a fost aliniat riguros la standardele Uniunii Europene. Această consolidare instituțională a permis extinderea

prezenței produselor agroalimentare pe piața comunitară, concomitent cu creșterea numărului unităților autorizate pentru export.

Totodată, au fost lansate campanii de promovare a produselor autohtone „Cumpăr bun de acasă” în vederea educării și promovării în rândul consumatorilor a produselor moldovenești.

Consolidarea siguranței alimentare

Eficacitatea supravegherii a fost susținută prin modernizarea infrastructurii laboratoarelor și acreditarea unor metode noi de testare conform cerințelor UE. Aceste investiții vin să asigure un control eficient al siguranței alimentelor, garantând conformitatea producției naționale cu exigențele internaționale.

Dinamica sectorului zootehnic

Sectorul zootehnic a parcurs în anul 2025 o perioadă de tranziție marcată de o evoluție mixtă a indicatorilor de producție. În timp ce producția de carne (greutate vie) a înregistrat o contracție de 5,4%, s-au consemnat creșteri susținute în producția de lapte (+5,7%) și a celei de ouă (+1,4%), reflectând o orientare sporită către eficiență în segmentele respective. Structura efectivelor de animale confirmă o tendință de consolidare a sectorului industrial, simultan cu o diminuare a ponderii gospodăriilor individuale. S-au înregistrat creșteri notabile la bovine (33,1 mii capete, +10%), ovine și caprine (44,7 mii capete, +12,4%) și păsări (5,4 mil. capete, +20,9%). Efectivul de porcine din întreprinderile agricole a scăzut drastic (185,7 mii capete, -29,8%), declin cauzat direct de măsurile riguroase de eradicare a pestei porcine africane.

Gospodăriile populației au raportat diminuări ale efectivelor la toate speciile, cu o medie de circa 8%, semnalând o schimbare structurală în modelul de producție la nivel național.

Bilanțul la finele anului 2025 atestă un efectiv total de 95,8 mii bovine, 289,6 mii porcine și 531,6 mii ovine și caprine, subliniind necesitatea continuării politicilor de sprijin pentru restructurarea și securizarea sanitară a sectorului.

Mecanismul plăților directe a continuat să susțină capacitățile de producție în sectorul zootehnic în anul 2025, fiind mobilizate resurse financiare în valoare totală de peste 282 milioane lei. Din acest buget, 189,9 mil. lei au fost direcționate pentru stimularea producției de lapte, iar 92,8 mil. lei au fost alocate pentru susținerea efectivelor de animale, garantând continuitatea activităților economice în fermele zootehnice.

Sectorul apicol își menține traiectoria de creștere, atingând un număr de cca 1.800 de apicultori și 800 de agricultori înregistrați în sistemul *BeeProtect*.

În domeniul acvaculturii a fost consolidat cadrul de reglementare și susținere a sectorului,¹⁹⁷ contribuind la modernizarea producției, gestionarea datelor științifice, prevenirea produselor provenite din pescuit ilegal și recunoașterea organizațiilor de producători.

¹⁹⁷ [Hotărârea Guvernului nr. 251/2025](#); [Hotărârea Guvernului nr. 416/2025](#); [Hotărârea Guvernului nr. 228/2025](#); [Hotărârea Guvernului nr. 335/2025](#)

În cadrul Proiectului AGGRI, din cei 13 beneficiari care au semnat contractele 2 au finalizat deja investiția. Valoarea totală a investițiilor conform contractelor de grant semnate constituie 22 mil. dolari SUA, din care 10,26 mil. dolari SUA constituie porțiunea de grant iar 12,2 mil. dolari SUA sunt cofinanțării asigurate de Beneficiarii AGGRI.

Managementul resurselor funciare și al infrastructurii de irigații

Gestionarea durabilă a solurilor rămâne o prioritate critică, în condițiile în care degradarea prin eroziune afectează 981,6 mii ha, generând prejudicii economice anuale estimate la 2,7 mild. lei. Pentru a contracara aceste pierderi de productivitate, Guvernul a promovat modernizarea sistemelor de irigații ca obiectiv strategic.

Au fost lansate lucrările de reabilitare a Sistemelor Centrale de Irigare „Tudora” și „Caplani”, prin intermediul Proiectului finanțat de Banca Mondială „Investiții pentru Guvernanta, Creștere și Reziliență în Agricultură”, care însumează o suprafață de reabilitare de 2500 ha și la care au fost îndeplinite lucrările de reconstrucție, în perioada de referință, la nivel de 92% (25 mil. dolari SUA total/implementat 6 mil. dolari SUA), inclusiv a fost lansată licitația pentru al doilea Sistem Central de Irigare „Tețcani, Corjeuți, Beleavențo”, pe o suprafață de 1900 ha.

De asemenea, cu sprijinul partenerilor de dezvoltare, au fost înregistrate progrese importante în promovarea altor inițiative din domeniul irigațiilor. În colaborare cu BERD, au avut loc discuții avansate privind un pachet de finanțare estimat la circa 75 mil. Euro (credit și grant), destinat reabilitării a 2 sisteme de irigare pentru aproximativ 7.500 ha în raioanele Ștefan Vodă și Anenii Noi.

Totodată, în parteneriat cu Agenția Franceză de Dezvoltare (AFD), s-au consemnat avansări semnificative pentru dezvoltarea irigațiilor la scară mică în raioanele Criuleni și Fălești, cu un buget estimativ de circa 60 mil. Euro și extinderea suprafeței irigate cu aproximativ 3.070 ha. Este în proces de examinare și negociere acordul de facilitare și de grant.

Agricultura ecologică și reziliența climatică

Agricultura ecologică a avansat prin consolidarea mecanismelor de implementare a normelor UE, **dezvoltarea Catalogului național de măsuri pentru nerespectarea regulilor de producție ecologică și elaborarea Planului național de acțiuni pentru dezvoltarea sectorului**. Integrarea rezilienței climatice a fost consolidată prin definirea mecanismelor instituționale și alocarea resurselor pentru gestionarea situațiilor excepționale.¹⁹⁸

Un rol important în dezvoltarea domeniului l-a avut Proiectul „Sisteme Agro-alimentare Sustenabile”, finanțat de Uniunea Europeană și Republica Cehă, cu un buget de **8,5 mil. Euro**, care a inițiat **dezvoltarea Registrului Național al Agriculturii Ecologice** și a conceptului de **„Școală a Fermierului Ecologic”**, orientate spre profesionalizarea și evidența operatorilor din sector.

Transformarea digitală

¹⁹⁸ [Hotărârea Guvernului nr. 214/2025](#)

Digitalizarea rămâne un pilon transversal al modernizării sectorului. În 2025 a continuat pilotarea Registrului Fermierilor, care include circa 20.000 de fermieri, și a fost inițiată foaia de parcurs pentru implementarea IACS, precum și un pilot LPIS în 5 raioane din zona centrală, utilizând imagini satelitare și validare prin date cadastrale și declarațiile fermierilor.

În cooperare cu Agenția Geodezie, Cadastru și Cartografiere a fost **realizată aerofotografierea pe întregul teritoriu al Republicii Moldova**. Acest proces are ca scop colectarea datelor spațiale necesare pentru elaborarea de orto-omagini care vor servi ca suport cartografic, inclusiv la elaborarea Sistemului de identificare a parcelelor agricole (LPIS), care este utilizat pentru identificarea corectă a tuturor parcelelor agricole și, alături de Registrul Digital al Fermierilor, este componenta principală a Sistemului integrat de administrare și control (IACS).

Cadrul normativ sectorial a fost consolidat, fiind adoptate acte în domeniul industriei alimentare¹⁹⁹ și al îmbunătățirilor funciare²⁰⁰, care au contribuit la îmbunătățirea reglementărilor privind siguranța alimentelor, protecția solului și dezvoltarea infrastructurii agricole. Totodată, **armonizarea cu acquis-ul Uniunii Europene a fost susținută** prin aprobarea unor acte strategice în domenii-cheie, inclusiv în ceea ce privește sistemele informaționale agricole, cerințele de igienă și dezvoltarea sectorului acvaculturii.²⁰¹

Cooperarea internațională și impactul proiectelor cu finanțare externă

Progresele sectorului agroindustrial în anul 2025, au fost consolidate de parteneriate internaționale și finanțări alternative pentru creșterea competitivității, rezilienței și sustenabilității sectorului. Astfel, în parteneriat cu: Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Guvernul Japoniei, Banca Europeană de Investiții, Agenția Franceză de Dezvoltare, IFAD, FAO, etc., au fost dezvoltate programe investiționale complexe.

Acestea au vizat reabilitarea infrastructurii de irigații, modernizarea fermelor zootehnice; acces la fertilizanți, echipamente moderne, tehnologii avansate, mecanizare, digitalizare, soluții de energie regenerabilă, etc. Prin aceste intervenții, cu sprijinul partenerilor de dezvoltare, s-a reușit dezvoltarea capacităților instituționale ale entităților de profil, sporirea rezilienței la schimbările climatice, îmbunătățirea productivității și calității producției agricole, creșterea competitivității pe piața internă și externă și dezvoltarea unei agriculturi durabile, moderne și sustenabile, orientată spre standarde europene.

Proiectul „Livada Moldovei” a fost finalizat integral pe componenta de creditare, iar proiectul MAME a sprijinit circa 400 de fermieri, prin peste 500 de contracte, în valoare de aproximativ 700 mil. lei. În cadrul TRTP – IFAD VIII au fost reabilitați circa 30 km din 50 km de apeduct, a fost finalizat un proiect de irigare și alte cinci sunt în implementare, fiind livrate 60 din 135 de seturi de echipamente și create 9 din 10 loturi demonstrative.

¹⁹⁹ [Hotărârea Guvernului nr. 198/2025](#); [Hotărârea Guvernului nr. 199/2025](#); [Hotărârea Guvernului nr. 254/2025](#); [Hotărârea Guvernului nr. 741/2025](#)

²⁰⁰ [Hotărârea Guvernului nr. 265/2025](#); [Hotărârea Guvernului nr. 181/2025](#)

²⁰¹ [Hotărârea Guvernului nr. 630/2025](#); [Hotărârea Guvernului nr. 692/2025](#); [Hotărârea Guvernului nr. 251/2025](#)

Proiectul de asigurare a fermierilor cu fertilizanți a valorificat integral bugetul disponibil pentru importul a 2.000 de tone de fertilizanți NPK, distribuite către 83 de fermieri.

În ansamblu, bilanțul anului 2025 reflectă o sinergie între proiectele aflate la etapa de finalizare și noile inițiative strategice. Acestea fundamentează premisele necesare pentru accelerarea modernizării sectorului agroalimentar și continuarea reformelor structurale în perioada 2026–2027.

De notat că, în contextul cooperării internaționale, Republica Moldova a câștigat vizibilitate și apreciere sporită în domeniul vinificației. Pentru prima dată, țara noastră a găzduit Congresul Mondial al OIV, cea mai importantă reuniune din lumea vinului, precum și Concursul Mondial de Bruxelles, unde vinificatorii moldoveni au demonstrat calitatea și diversitatea produselor autohtone în fața unui juriu internațional.

Tot sub președinția Republicii Moldova, în anul 2024, a fost organizată, în premieră, cea de-a 34-a Sesiune a Conferinței Regionale FAO pentru Europa - o platformă importantă pentru schimbul de bune practici, expertiză și soluții inovatoare în domeniul agriculturii și siguranței alimentare.

Aceste evenimente au consolidat recunoașterea internațională, reflectând vizibilitatea și prestigiul internațional al Republicii Moldova în domeniul agriculturii și al siguranței alimentare, consolidând cooperarea cu partenerii externi, facilitând schimbul de bune practici și expertiză, precum și promovarea inovării și a dezvoltării durabile în sectorul agroalimentar.

Comunități sigure

Percepția populației

În 2025, s-a înregistrat fortificarea percepției populației privind siguranța în Republica Moldova, astfel încât 31,3% dintre cetățeni au declarat că se simt în siguranță în mare sau foarte mare măsură, iar cu includerea persoanelor care raportează un nivel mediu de siguranță, procentajul ajunge la 67,6%, evidențiind o evoluție pozitivă față de 2021 (30,2%). Această tendință favorabilă reflectă creșterea încrederii cetățenilor în instituțiile responsabile de protecția publică și creează un cadru propice pentru continuarea măsurilor de fortificare a siguranței și protecției comunităților.

În anul 2025, Executivul a creat un cadru strategic modern și coerent pentru gestionarea ordinii și securității publice, orientat spre eficientizarea intervențiilor structurilor de ordine, reducerea timpului de reacție la apelurile 112, consolidarea prezenței operative în teritoriu și reorganizarea poliției pe regiuni. Cadrul strategic integrează dimensiuni esențiale privind respectarea drepturilor omului, protecția grupurilor vulnerabile, siguranța în mediul digital și protecția infrastructurilor critice, oferind un reper clar pentru dezvoltarea sistemului național de ordine publică²⁰².

Astfel, **rolul operațional al Carabinierilor a fost întărit**, inclusiv în mecanismul de reacție la apelurile de urgență 112²⁰³, iar **activitatea polițienească comunitară a fost extinsă în 37 de sectoare** din cadrul inspectoratelor de poliție din țară, aprofundând legătura dintre instituții și comunitate.

Guvernul a stabilit **reguli moderne pentru organizarea și desfășurarea evenimentelor publice**²⁰⁴, clarificând responsabilitățile autorităților, ale organizatorilor și ale forțelor de ordine și introducând mecanisme eficiente de prevenire a riscurilor. În domeniul evenimentelor sportive internaționale, **cooperarea interinstituțională a fost consolidată prin instituirea Punctului național de informare fotbalistică**²⁰⁵, facilitând schimbul de informații și sporind siguranța la meciurile de fotbal de anvergură internațională. Mai mult, pentru prima dată, **a fost creat un sistem unitar pentru identificarea, desemnarea și protecția infrastructurilor critice naționale**²⁰⁶.

Siguranța rutieră

În anul 2025, numărul accidentelor rutiere a crescut cu 10,4% comparativ cu 2024, ajungând la 2.224 cazuri, în timp ce numărul de decese cauzate de accidente a înregistrat o scădere ușoară, de 0,69 puncte procentuale la 100.000 de locuitori.

²⁰² [Hotărârea Guvernului nr. 727/2025](#)

²⁰³ [Lege nr. 48/2025](#)

²⁰⁴ [Legea nr. 302/2025](#)

²⁰⁵ [Legea nr. 374/2025](#)

²⁰⁶ [Legea nr. 223/2025](#)

Pentru prevenirea accidentelor și creșterea nivelului de disciplină rutieră, în 2025 au fost desfășurate campanii de informare și conștientizare publică, precum „Fii vizibil. Fii în siguranță!”, „Alege prevenirea, Nu riscul!”, „Sănătatea mea, alegerea mea!” și „Siguranța nu se negociază!”, vizând respectarea regulilor de circulație, prevenirea riscurilor și responsabilizarea participanților la trafic. Activitățile de prevenire și control au condus la constatarea a 776.630 contravenții, aplicarea a 711.376 amenzi în valoare totală de 480,08 mil. lei și 1.538 mil. puncte de penalizare complementare, iar 361 de persoane au fost private de dreptul de a conduce pentru contravenții grave.

Totodată, **capacitatea instituțională a fost întărită prin testarea sistemului „Mașina inteligentă a Poliției”**, dezvoltarea unei aplicații mobile pentru colectarea datelor de la locul accidentului și dotarea inspectoratelor cu echipamente digitale pentru introducerea rapidă a informațiilor și stabilirea geo-locăției exacte. În paralel, **cooperarea internațională a fost îmbunătățită** prin aprobarea Regulamentului privind schimbul transfrontalier de informații și asistență reciprocă²⁰⁷ în domeniul încălcărilor normelor de circulație, sporind astfel siguranța rutieră.

Combaterea criminalității

Guvernul a realizat progrese semnificative în prevenirea și combaterea criminalității prin **aprobarea cadrului strategic național**²⁰⁸, orientat spre reducerea criminalității informatice, a violenței digitale și a criminalității organizate, prin integrarea tehnologiilor moderne și intensificarea cooperării internaționale.

În anul 2025, **s-au înregistrat 21.431 infracțiuni, în scădere cu 7,13% față de 2024, reducerea fiind semnificativă în categoria infracțiunilor ușoare și excepțional de grave**, în timp ce infracțiunile grave, deosebit de grave și mai puțin grave au înregistrat creșteri ușoare. Fenomenul infracțional a rămas concentrat în mediul urban în proporție de 64%, predominând infracțiunile contra patrimoniului, urmate de cele în domeniul transporturilor, contra sănătății publice și conviețuirii sociale, contra securității și ordinii publice, iar infracțiunile legate de droguri au totalizat 1.321 cazuri, în creștere față de 1.048 în 2024.

Pentru eficientizarea răspunsului instituțional, Poliția a fost reorganizată prin regionalizare²⁰⁹, optimizând structura organizatorică și funcțională la nivel teritorial și clarificând rolul Carabinierilor și al Poliției în asigurarea și menținerea ordinii publice. De asemenea, **au fost aprobate noi instrumente pentru digitalizarea proceselor**, inclusiv Regulamentul privind soluționarea cauzelor contravenționale în formă electronică și Metodologia comună cu Europol pentru colectarea și furnizarea datelor privind criminalitatea gravă și organizată, îmbunătățind evaluarea și ierarhizarea fenomenelor infracționale.

Infracțiunile cibernetice

²⁰⁷ [Hotărârea Guvernului nr. 538/2025](#)

²⁰⁸ [Hotărârea Guvernului nr. 654/2025](#)

²⁰⁹ [Legea nr. 119/2025](#)

În domeniul criminalității informatice, a fost perfecționat mecanismul de sistare a accesului la pagini web utilizate pentru comiterea infracțiunilor²¹⁰ și a fost lansată campania națională „Stop Investițiilor False”, pentru creșterea vigilenței cetățenilor în fața escrocheriilor online. Totodată, sistemul informațional specializat „Registrul de stat VioData” și Regulamentul aferent au fost dezvoltate, consolidând gestionarea eficientă a datelor privind cazurile de violență.²¹¹

Traficul de droguri

Prevenirea și combaterea traficului de droguri a fost eficientizată în 2025 prin implementarea unui mecanism integrat care a permis identificarea și neutralizarea laboratoarelor clandestine, desfășurarea activităților de prevenție și menținerea controlului asupra substanțelor stupefiante, psihotrope și precursorilor acestora, nefiind identificate substanțe noi, ceea ce evidențiază eficiența cadrului normativ și a mecanismelor instituționale existente.

Armament

În scopul asigurării unui control riguros asupra armelor de calibru mic și armamentului ușor, **Guvernul a instituit un cadru strategic aliniat la standardele internaționale pentru gestionarea armelor, munițiilor și materialelor explozive**²¹². Eficiența mecanismelor de control se reflectă în efectuarea a 56.100 de verificări privind respectarea condițiilor de păstrare a armelor, precum și în ridicarea a 2.778 de arme de foc în cadrul acțiunilor de depistare a încălcărilor regimului armelor cu destinație civilă, inclusiv pentru păstrare necorespunzătoare, deținere ilegală sau transmitere către autoritățile competente. La sfârșitul perioadei de raportare, în evidența Poliției se aflau 64.821 de persoane fizice care dețin 81.700 de arme sau 3.430,8 arme la 100.000 mii locuitori.

Figura 14. Victimele traficului de ființe umane la 100 mii populație, nr.

Sursa: Ministerul Afacerilor Interne

Totodată, cadrul normativ a fost perfecționat prin reglementarea instituirii pașaportului european pentru armele de foc,²¹³ facilitând alinierea la standardele europene și eficientizarea controlului asupra circulației armelor.

Traficul de ființe umane

Numărul victimelor traficului de ființe umane a înregistrat o scădere în anul 2025, atingând 108 persoane la nivel național, față de 119 în 2024, ceea ce reflectă o diminuare a fenomenului și echivalează cu

²¹⁰ [Hotărârea Guvernului nr. 317/2025](#)

²¹¹ [Hotărârea Guvernului nr. 530/2025](#)

²¹² [Hotărârea Guvernului nr. 521/2025](#)

²¹³ [Legea nr. 301/2025](#)

o rată de 4,5 victime la 100.000 de locuitori. În cadrul cauzelor penale instrumentate de subdiviziunile Poliției pe infracțiuni de trafic de ființe umane și trafic de copii au fost identificate 89 de victime, dintre care 66 adulți (24 femei și 42 bărbați) și 23 minori (19 fete și 4 băieți), iar analiza formelor de exploatare arată predominanța muncii forțate în rândul bărbaților și exploatarea sexuală, care afectează preponderent femeile.

Tortură și tratamente inumane/ degradante

În anul 2025 au fost înregistrate 15 cazuri de tortură și tratamente inumane sau degradante, în scădere față de 16 cazuri în 2024, iar pentru prevenirea situațiilor similare au fost implementate măsuri de consolidare a controalelor și pregătirea profesională a angajaților. Totodată, în cadrul proiectului SEESAC, susținut de UNDP, au fost recepționate 8 seturi de detectoare destinate prevenirii automutilării și a actelor de violență în izolatoarele de detenție preventivă, sporind astfel siguranța și protecția persoanelor aflate în custodie.

Securitatea frontierei de stat

Guvernul a aprobat cadrul strategic național pentru managementul integrat al frontierei de stat²¹⁴, preconizat să asigure consolidarea securității frontierelor, facilitarea circulației legale și combaterea migrației ilegale până în 2030. Deopotrivă, **coordonarea și schimbul de informații au fost îmbunătățite în contextul integrării Republicii Moldova în Sistemul european de supraveghere a frontierelor (EUROSUR)**²¹⁵, iar modalitatea de obținere, evidență și utilizare a datelor dactiloscopice a fost perfecționată²¹⁶, asigurând colectarea informațiilor pentru solicitanții de protecție internațională și străinii reținuți pentru trecerea ilegală a frontierei. **Sistemul național de amprente a fost modernizat pentru compatibilitate cu EURODAC**²¹⁷, iar noile modele de documente pentru străini, inclusiv cartea de rezidență²¹⁸, au fost puse în circulație.

Eficiența gestionării frontierelor a fost consolidată prin operaționalizarea Unității de Informații privind Pasagerii, cu reconstrucția și dotarea sediului dedicat, și prin extinderea controlului coordonat la frontiera cu România (Giurgiulești–Galați), și prin demararea negocierilor pentru punctele Sculeni–Sculeni și Lipcani–Rădăuți Prut, contribuind astfel la fluidizarea traficului transfrontalier. **Capacitatea de comunicații a fost sporită** prin extinderea sistemului digital TETRA, iar supravegherea frontierelor prin achiziționarea a două sisteme mobile și 14 fixe de termoviziune și implementarea unui sistem avansat de monitorizare video pe segmentul autostrăzii Odessa–Reni.

De asemenea, **securitatea frontierelor a fost întărită prin Operațiunea Comună „Moldova 2025”, desfășurată cu Frontex**, care a implicat detașarea a 178 de ofițeri și realizarea a aproximativ 4.000 de patrule mixte, precum și prin instalarea a 87 de sisteme fixe de senzori.

²¹⁴ [Hotărârea Guvernului nr. 767/2025](#)

²¹⁵ [Hotărârea Guvernului nr. 296/2025](#)

²¹⁶ [Hotărârea Guvernului nr. 209/2025](#)

²¹⁷ [Hotărârea Guvernului nr. 354/2025](#)

²¹⁸ [Hotărârea Guvernului nr. 583/2025](#)

Totodată, cadrul normativ privind **actele de identitate a fost actualizat prin introducerea pașapoartelor și a documentelor de călătorie cu coduri moderne**²¹⁹, adaptate tipului de act, fortificând controlul documentar și alinierea la standardele europene.

Migrație și azil

Guvernul a instituit un cadru strategic național pentru integrarea etapizată a străinilor²²⁰, inclusiv a persoanelor strămutate pe teritoriul Republicii Moldova, în scopul facilitării accesului acestora la servicii, educație, piața muncii și consolidării coeziunii sociale cu comunitatea gazdă, precum și **un cadru strategic național în domeniul migrației și azilului**²²¹, orientat spre gestionarea eficientă a fluxurilor migraționale, fortificarea sistemului de azil, protecția drepturilor străinilor și alinierea la standardele Uniunii Europene.

În același timp, Guvernul a asigurat exercitarea dreptului la libera circulație și ședere pe teritoriul Republicii Moldova pentru cetățenii Uniunii Europene și membrii familiilor acestora²²², iar colectarea și analiza datelor statistice în domeniul migrației au fost eficientizate prin actualizarea Profilului Migrațional Extins²²³, facilitând monitorizarea precisă și planificarea eficientă a politicilor publice.

Gestionarea situațiilor de urgență

Guvernul a sporit capacitatea de răspuns în situații de urgență prin efectuarea a 25.070 misiuni în anul 2025, în creștere ușoară cu 0,8% față de 2024, influențați de factorii naturali și activitatea umană, dintre care 13.516 misiuni (54%) au fost realizate în interval de până la 15 minute.

Figura 15. Intervenții efectuate, nr.

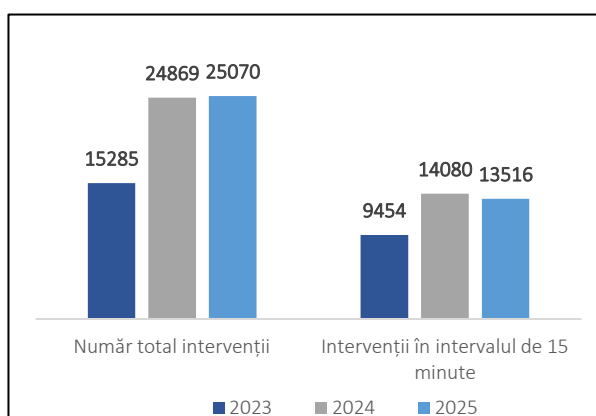
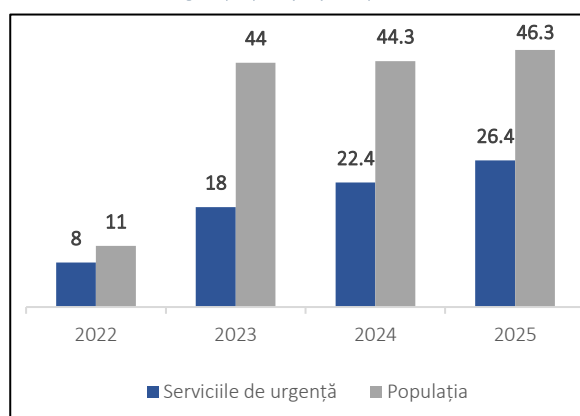

Figura 16. Gradul de pregătire a serviciilor de urgență și a populației, %

Sursa: Ministerul Afacerilor Interne

²¹⁹ [Legea nr. 120/2025](#)

²²⁰ [Hotărârea Guvernului nr. 285/2025](#)

²²¹ [Hotărârea Guvernului nr. 666/2025](#)

²²² [Legea nr. 200/2025](#)

²²³ [Hotărârea Guvernului nr. 542/2025](#)

În contextul diversificării riscurilor și complexității intervențiilor, **Executivul a consolidat capacitățile de asistență internațională în situații de urgență, prin operaționalizarea modulului USAR** (Urban Search and Rescue) și a modulului GFFV (Ground Forest Fire Fighting Using Vehicles), inclusiv participarea echipei terestre la misiunea de pre-pozitionare în Republica Elenă în cadrul Programului european de pre-pozitionare a echipelor de stingere a incendiilor de pădure.

Gradul de pregătire a serviciilor de urgență și al populației în domeniul protecției civile a fost consolidat, prin orientarea activităților de prevenire spre reducerea riscurilor și creșterea rezilienței comunităților. În anul 2025, aceste măsuri au permis majorarea gradului de pregătire a serviciilor de urgență cu aproximativ 4% și a populației cu 2%, concomitent cu reducerea situațiilor excepționale de la 230 în 2024 la 187, ceea ce reflectă o scădere de circa 19%.

Capacitatea operațională a fost fortificată prin instruirea a 898 angajați IGSU în programe de formare profesională de minimum 40 de ore, instruirea a 2.417 persoane din rândul populației, 633 copii/elevi/studenți și 135 cadre didactice în domeniul protecției civile și prevenirii incendiilor, precum și a 2.501 angajați din instituții publice și sectorul privat în acordarea primului ajutor.

În egală măsură, 178 angajați IGSU au participat la 15 cursuri, 8 ateliere, 6 exerciții, 7 reuniuni tematice și o vizită de studiu în cadrul programului de instruire al Mecanismului de protecție civilă al Uniunii Europene, iar opt aplicații practice au fost desfășurate în municipiul Chișinău, UTA Găgăuzia și raioanele Cahul, Drochia, Dubăsari, Fălești, Hâncești și Ungheni pentru dezvoltarea capacității interinstituționale.

Suplimentar, **au fost întărite măsuri pentru sporirea protecției populației și mediului în caz de pericole chimice, biologice, radiologice sau nucleare²²⁴**, precum și revizuirea cadrului de instruire în domeniul protecției civile²²⁵, aliniindu-l la realitățile și provocările actuale, ceea ce a consolidat capacitatea de reacție a instituțiilor și comunităților. Complementar, **12 activități de prevenire sezoniere și două campanii de informare au instruit și informat 967.194 persoane**, iar performanța serviciilor de urgență a fost majorată prin recepționarea a 19 autospeciale de intervenție și operaționalizarea a trei sedii noi ale Unităților de salvatori și pompieri în Ocnița, Căinari și Dondușeni, în timp ce sediul USP Șoldănești se află în faza finală de amenajare.

Suportul partenerilor de dezvoltare

Deopotrivă, anul 2025 a marcat un nivel ridicat de valorificare a asistenței externe, fiind lansate 51 de proiecte noi în valoare de 53,3 mil. Euro și gestionate 89 de proiecte în derulare, cu o valoare de peste 98,8 mil. Euro, asigurând continuitatea intervențiilor și evitarea fragmentării acestora, în paralel cu elaborarea unui portofoliu de 20 de propuneri de proiecte estimate la 82,5 mil. Euro.

²²⁴ [Hotărârea Guvernului nr. 504/2025](#)

²²⁵ [Hotărârea Guvernului nr. 749/2025](#)

Intervențiile au fost corelate cu prioritățile strategice sectoriale, iar mecanismele de coordonare au fost eficientizate prin dialogul cu partenerii, confirmat de aprecierea pozitivă (86%) a eficienței coordonării. În același timp, participarea activă în programe europene și utilizarea instrumentelor de asistență tehnică au evidențiat capacitatea de absorbție și integrare a expertizei externe în procesele interne de reformă.

În anul 2025, Guvernul a avansat implementarea reformelor, vizând consolidarea valorilor fundamentale și eficientizarea activității structurilor de ordine,²²⁶ prin modernizarea infrastructurii și a capacităților operaționale pentru securizarea frontierei de stat și combaterea criminalității organizate. În cadrul măsurilor de reformă „Consolidarea gestionării integrate a frontierei de stat” (7.6.16), au fost achiziționate 392 de echipamente tehnice specializate pentru supraveghere și control conform standardelor UE, iar proiectele de infrastructură au inclus construcția unui sector de poliție de frontieră și finalizarea Unității de Informații privind Pasagerii.

În același context, în cadrul măsurii „Lupta cu criminalitatea organizată” (7.9.21), capacitățile de investigație au fost modernizate prin implementarea conceptului Intelligence-Led Policing, achiziționarea infrastructurii pentru baza de date ADN și au fost finalizate studiile de fezabilitate pentru sediile regionale ale Poliției, demarându-se procedurile pentru sediul central.

Pentru monitorizarea implementării reformelor, au fost create un Punct Focal și o Unitate de Gestionare a Investițiilor Publice, iar finanțarea măsurilor a fost asigurată prin alocarea a 62.318,4 mii lei, din care 60.474,3 mii lei au fost executate (97,0%), reflectând eficiența și angajamentul în realizarea obiectivelor reformelor.

²²⁶ [Hotărârea Guvernului nr. 260/2025](#)

Cultura care unește

Cadrul strategic și obiectivele generale pentru 2025

În anul 2025, Guvernul a consolidat sectorul culturii și turismului prin extinderea accesului la **activități culturale, modernizarea cadrului normativ și promovarea patrimoniului național**. Investițiile și politicile publice au dus la o creștere a cheltuielilor medii lunare ale populației pentru cultură și recreere, ceea ce reflectă un interes sporit al cetățenilor pentru acest domeniu. Diversificarea ofertei culturale și creșterea participării publicului au fost susținute prin aprobarea Strategiei naționale pentru cultură și patrimoniu pentru anii 2025–2035, ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea la Programul „Europa Creativă”, precum și prin succesul programelor naționale „Acces la cultură” și „Voucher cultural”.

Totodată, au fost consolidate măsurile de protejare a patrimoniului și de modernizare a instituțiilor culturale, iar recunoașterea unor elemente de patrimoniu la nivel UNESCO a sporit **vizibilitatea internațională a Republicii Moldova**. În paralel, sectorul turistic a înregistrat o evoluție ascendentă, susținută de dezvoltarea produselor turistice, promovarea țării pe plan extern și implementarea măsurilor de stimulare a turismului intern.

Strategia națională pentru cultură și patrimoniu 2025–2035²²⁷, stabilește cadrul pentru recunoașterea rolului fundamental al culturii și patrimoniului în afirmarea identității naționale, promovarea democrației și coeziunii sociale. Acest document strategic urmărește stimularea diversității, a inovației artistice și a libertății de exprimare, fiind aliniat la recomandările Comisiei Europene din Raportul de Extindere 2024.

Integrarea în spațiul cultural european și diplomația culturală

Ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea la Programul „Europa Creativă” a deschis noi orizonturi pentru artiști și organizațiile culturale, asigurând acces la finanțări europene, sprijin pentru traducerea și promovarea operelor literare și participarea la rețele și platforme europene. În același timp, orașe precum Chișinău, Bălți, Cahul și Ungheni vor putea candida la titlul de Capitală Europeană a Culturii, sporind vizibilitatea internațională a culturii naționale.

Cadrul de cooperare interinstituțională în domeniul diplomației culturale a fost consolidat prin aprobarea Concepției Diplomației Culturale a Republicii Moldova.²²⁸

Aceasta stabilește mecanisme de colaborare între instituțiile de cultură, misiunile diplomatice, mediul academic și diaspora, în vederea promovării imaginii pozitive a țării, valorificării patrimoniului cultural și stimulării cooperării culturale internaționale.

Accesul la cultură și indicatorii de dezvoltare

²²⁷ [Hotărârea Guvernului nr. 623/2025](#)

²²⁸ [Ordin comun al Ministerului Afacerilor Externe și Ministerului Culturii nr. 339/2025](#)

Programul Național „Acces la cultură”²²⁹ a facilitat implementarea a 159 de proiecte culturale în peste 120 de localități, cu o alocare totală de 50 mil. de lei. Prin organizarea a peste 300 de evenimente gratuite, acest program a contribuit la extinderea accesului populației la activități culturale, promovarea diversității și integrarea valorilor naționale în spațiul european.

În paralel, programul național „Voucher cultural” a fost consolidat prin simplificarea proceselor de utilizare și extinderea platformelor digitale, facilitând accesul tinerilor la produse culturale și susținând digitalizarea sectorului. În perioada 2023–2025, numărul beneficiarilor a crescut de la 3.521 la 9.554, iar cheltuielile bugetare au totalizat 11,93 mil. de lei, reflectând o utilizare mai eficientă a resurselor alocate pentru creșterea participării culturale.

Pentru a asigura o dezvoltare bazată pe date, în anul 2025 a fost instituit, în premieră pentru Republica Moldova, un cadru de măsurare a impactului culturii asupra Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă. Proiectul „Indicatorii tematici UNESCO pentru cultură în Agenda 2030” sprijină elaborarea politicilor culturale fundamentate pe dovezi, remediind lipsa unui sistem coerent de analiză care, anterior, a determinat subestimarea rolului culturii în strategiile naționale de dezvoltare.

Îmbunătățirea serviciilor culturale și educația media

Cooperarea dintre autoritățile publice și sectorul cultural a fost întărită, fiind create condiții mai transparente pentru susținerea proiectelor artistice și promovarea valorilor culturale, prin aprobarea Regulamentului privind desfășurarea concursurilor pentru proiecte de rezidență și mobilitate artistică și culturală²³⁰. Totodată, **a fost instituit un cadru unitar de activitate care sprijină modernizarea managementului și îmbunătățirea serviciilor culturale oferite comunităților**, prin actualizarea Regulamentului de organizare și funcționare a caselor de cultură²³¹.

Dezvoltarea serviciilor de calitate și modernizarea bibliotecilor publice au fost stimulate²³² prin actualizarea prevederilor privind evaluarea acestora și introducerea unor indicatori de performanță orientați spre accesibilitate, educație, inovație și sprijin comunitar. În domeniul culturii scrise, **Programul național de manifestări cultural-artistice consacrate Anului Mihai Eminescu²³³ a promovat valorificarea patrimoniului național**, incluzând peste 60 de evenimente culturale și educaționale și traducerea în limbi europene a 13 autori autohtoni pentru prima dată. Totodată, vizibilitatea culturii scrise la nivel național și internațional a fost consolidată prin sprijin financiar acordat revistelor culturale pentru extinderea tirajului și modernizarea conținutului.

În contextul amplificării dezinformării, implementarea Planului interministerial privind informarea și alfabetizarea media a consolidat cooperarea instituțională și rolul bibliotecilor în

²²⁹ [Hotărârea Guvernului nr. 212/2025](#)

²³⁰ [Hotărârea Guvernului nr. 557/2025](#)

²³¹ [Hotărârea Guvernului nr. 560/2025](#)

²³² [Hotărârea Guvernului nr. 303/2025](#)

²³³ [Hotărârea Guvernului nr. 106/2025](#)

dezvoltarea competențelor media. În 2025, Biblioteca Națională a Republicii Moldova și Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” au organizat peste 200 de activități de siguranță online, gândire critică și combatere a dezinformării pentru peste 3.600 de participanți, iar extinderea rețelei educație media și informațională (EMI) a contribuit la consolidarea alfabetizării media și digitale.

Protejarea și promovarea patrimoniului național și UNESCO

Recunoașterea și promovarea tradițiilor locale au fost stimulate prin organizarea de festivaluri, târguri și ateliere meșteșugărești, contribuind la dezvoltarea turismului local și la îmbogățirea ofertei culturale a comunităților. Totodată, accesul la finanțare prin Fondul Național al Culturii a fost extins, permițând pentru prima dată persoanelor fizice și entităților din sectorul cultural să beneficieze de fonduri pentru proiecte de valorificare a monumentelor, cu contribuția statului stabilită în funcție de importanța și valoarea lucrărilor.²³⁴

Consiliul Național al Monumentelor Istorice a fost reorganizat,²³⁵ incluzând în componență reprezentanți ai societății civile pentru a spori transparența și profesionalismul. Regulamentul de organizare și funcționare stabilește criteriile și procedura de selecție a celor 13 membri, iar remunerarea lunară asigură participarea constantă și responsabilă.

Protecția patrimoniului cultural mobil²³⁶ **a fost consolidată prin instituirea mecanismelor de restituire și recuperare a bunurilor culturale mobile,**²³⁷ fortificarea atribuțiilor Ministerului Culturii și ale Serviciului de Evidență și Circulație a Bunurilor Culturale Mobile și stabilirea unui mecanism național de protecție aplicabil bunurilor scoase ilegal din țară sau din state UE după 01.01.1993, inclusiv în situații de urgență.

Mecanismele de evidență, control și reglementare a patrimoniului cultural mobil²³⁸ **au fost întărite prin actualizarea și aprobarea nomenclatoarelor serviciilor cu plată, care au introdus tarife pentru expertizarea bunurilor culturale și emiterea adeverințelor sau certificatelor de export.** Totodată, cadrul normativ sectorial a fost dezvoltat prin adoptarea unor acte relevante, inclusiv Instrucțiunea privind procedura de înființare, strămutare și desființare a monumentelor de for public,²³⁹ Metodologia de evaluare a bunurilor culturale mobile și modificarea Regulamentului Registrului arheologilor din Republica Moldova.

Prin ratificarea celui de-al Doilea Protocol al Convenției de la Haga din 1954²⁴⁰, au fost stabilite mecanisme clare de intervenție, măsuri de protecție sporită și reguli aplicabile în situații de risc, aliniind Republica Moldova la standardele internaționale moderne privind prevenirea deteriorării bunurilor culturale și responsabilitatea statelor în protejarea acestora.

²³⁴ [Legea nr. 141/2025](#)

²³⁵ [Hotărârea Guvernului nr. 116/2025](#)

²³⁶ [Legea nr. 280/2025](#)

²³⁷ [Legea nr. 108/2025](#)

²³⁸ [Hotărârea Guvernului nr. 18/2025](#)

²³⁹ [Ordinul ministrului Culturii nr. 369/2025](#)

²⁴⁰ [Legea nr. 309/2025](#)

Vinăriile subterane Cricova și Mileștii Mici au fost incluse în Lista indicativă UNESCO, reprezentând un pas important pentru recunoașterea valorii lor universale excepționale și pentru inițierea procedurii de înscriere în Lista Patrimoniului Mondial. Totodată, elementul „Cobza – cunoștințe, tehnici și muzică tradițională”, propus în comun de Republica Moldova și România, a fost înscris în Lista Reprezentativă a Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanității, devenind al cincilea element comun recunoscut de UNESCO.

Evenimente culturale de amploare și memoria istorică

Festivalurile culturale din Republica Moldova au reunit mii de spectatori și artiști din țară și din străinătate, contribuind la promovarea valorilor culturale și la consolidarea cooperării artistice internaționale. Festivalul „Mărțișor” (ediția a 59-a) a inclus 84 de evenimente și peste 40.000 de spectatori, Festivalul Internațional de Operă și Balet „Maria Bieșu” (ediția a XXXIII-a) a reunit artiști din 12 țări și peste 6.000 de spectatori, iar Reuniunea Teatrelor Naționale Românești (ediția a X-a) a adunat 18 teatre și peste 9.500 de spectatori la Chișinău, Bălți și Cahul. Totodată, Festivalul CRONOGRAF și Festivalul Internațional de Muzică Clasică în aer liber „DescOperă” au fost incluse în lista manifestărilor culturale²⁴¹ de amploare organizate sub patronajul Guvernului, măsură care asigură continuitatea organizării acestora și sprijină valorificarea potențialului turistic și atragerea unui public divers.

Dezvoltarea sectorului turistic și performanța economică

Dezvoltarea rutelor turistice naționale a fost facilitată prin crearea unui cadru metodologic unitar care asigură o conexiune coerentă între obiectivele turistice din diferite regiuni ale țării.²⁴² Totodată, integrarea produselor locale în structurile de cazare și alimentație publică a fost simplificată prin reducerea barierelor administrative pentru micii producători, contribuind la valorificarea gastronomiei tradiționale, sporirea legăturilor dintre turism și economia locală și diversificarea experiențelor oferite vizitatorilor.

Prezența Republicii Moldova în structurile europene de cooperare în domeniul turismului a fost consolidată prin obținerea calității de membru al Comitetului Consultativ pentru Turism al Comisiei Europene de la Bruxelles.²⁴³ Totodată, au fost introduse tichetele de vacanță,²⁴⁴ oferind un mecanism de stimulare a cererii pentru serviciile turistice interne. Promovarea destinației turistice naționale a fost susținută prin participarea la expoziții internaționale de profil, inclusiv FITUR (Spania), Balttour (Letonia), ITB Berlin (Germania), IFTM Top Resa (Franța), ITTF Warsaw (Polonia) și Târgul de Turism al României, precum și prin organizarea la Chișinău a expoziției „Tourism and Travel Expo”, care a reunit peste 100 de expozanți și aproximativ 7.900 de vizitatori.

Dezvoltarea produselor turistice a fost sprijinită prin lansarea Rutei Gastronomice Transfrontaliere România–Republica Moldova, cu 25 de obiective în Republica Moldova și 30

²⁴¹ [Hotărârea Guvernului nr. 532/2025](#)

²⁴² [Hotărârea Guvernului nr. 6/2025](#)

²⁴³ [Legea nr. 172/2025](#)

²⁴⁴ [Legea nr. 187/2025](#)

in România, vizibilitatea internațională fiind amplificată prin participarea la evenimente gastronomice la Paris și Berlin și prin promovarea filmului „Flavors of Moldova” pe platforma Netflix. Turismul intern a fost stimulat prin 19 proiecte de dezvoltare regionale, sprijinirea a 80 de antreprenori și inițiative de turism sustenabil, inclusiv traseul eco-turistic „Farmecul Nistrului”, aplicația „Eko App Moldova” și programul „Busola eco-turistică”, care a oferit instruiri în marketing digital, accesarea surselor de finanțare și aspecte juridice. Sectorul turistic a fost susținut și prin evenimente dedicate industriei ospitalității, precum Moldova Tourism Forum 2025 – în cadrul căruia Republica Moldova a deținut președinția Consiliului Global de Turism Medical – și Moldova Hospitality Awards 2025, precum și prin participarea destinațiilor turistice la competiții internaționale, inclusiv Best Tourism Villages by UN Tourism și Destinația Anului din România.

Datele statistice pentru anul 2025 au indicat o evoluție pozitivă a sectorului turistic. Numărul total al vizitatorilor care au beneficiat de serviciile agențiilor de turism și touroperatorilor a constituit 604,1 mii persoane, în creștere cu 8,7% față de anul 2024. Din totalul vizitatorilor, turismul emițător a înregistrat 401,8 mii persoane (+1,2%), turismul receptor 90,5 mii vizitatori (+33,8%), iar turismul intern 111,8 mii persoane (+22,5%). În structura totală a activităților turistice, turismul emițător a deținut o pondere de 66,5%, în timp ce turismul receptor și cel intern au reprezentat 15,0% și, respectiv, 18,5%. În anul 2025 s-a înregistrat creșterea numărului de persoane străine care au vizitat Republica Moldova prin intermediul agențiilor de turism, majoritatea fiind excursioniști (95,1%) sosiți pentru vizite de scurtă durată în scopuri de odihnă, recreere și agrement, cu predominanța vizitatorilor din România (59,8%) și Italia (24,7%). Totodată, a crescut numărul de turiști-zile și durata medie a sejurului turiștilor străini, de la 4,0 zile în anul 2024 la 4,6 zile în anul 2025.

Turismul intern a înregistrat o creștere de 22,5% a participanților la programe turistice, totalizând 111,8 mii persoane, dintre care excursioniștii au reprezentat 76%, iar durata medie de ședere s-a redus de la 11,4 la 9,6 zile. Încasările agențiilor și touroperatorilor au crescut cu 11,2%, totalizând 5,1 mld. lei, din care 86,9 mil. lei din turismul receptor (+30,7%), 4,8 mld. lei din turismul emițător (+10,9%) și 234,8 mil. lei din turismul intern (+10,5%).

Memoria istorică și restaurarea patrimoniului

Cercetarea și promovarea istoriei represiunilor politice și a personalităților implicate în păstrarea memoriei colective au fost sprijinite prin crearea Consiliului consultativ interministerial pentru memoria represiunilor politice, facilitând implementarea Planului de acțiuni 2025–2028 pentru promovarea culturii memoriei victimelor represiunilor politice. Totodată, această inițiativă urmărește consolidarea rezilienței sociale, educația pentru drepturile omului și dezvoltarea unei societăți democratice bazate pe dialog intercultural și respect pentru diversitate, în conformitate cu Convenția UNESCO 2005 și Planul de lucru al UE pentru cultură 2023–2026.

Sprijinul patrimoniului cultural, promovarea păcii și dialogului intercultural au fost întărite prin organizarea celei de-a doua ediții a Training-ului Regional UNESCO privind combaterea

traficului ilicit de bunuri culturale la Chișinău, care a reunit experți și oficiali din România, Ucraina, Polonia, Ungaria, Slovacia și Republica Moldova, beneficiind 42 de participanți. Totodată, competențele profesionale în prevenirea traficului ilicit și gestionarea patrimoniului cultural mobil au fost dezvoltate prin lansarea celei de-a doua ediții a Programului de Microcalificare în Managementul Patrimoniului Cultural Mobile, organizat de Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile în parteneriat cu Guvernul și Universitatea de Stat din Moldova (USM), la care participă 25 de cursanți din muzee locale, autoritățile publice locale de nivelul I și II, Serviciul Vamal, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze speciale (PCCOCS) și Inspectoratul General de Poliție.

În domeniul restaurării și promovării patrimoniului cultural s-au realizat progrese semnificative, inclusiv semnarea Declarației de intenție pentru reabilitarea complexului Herța și Kligman, contractul pentru restaurarea fostei Zemstve Guberniale, inaugurarea bisericii de lemn „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din Vorniceni și semnarea Memorandumului de înțelegere pentru nominalizarea complexului Cucuteni-Trypillia pe Lista Patrimoniului Mondial UNESCO.

Totodată, patrimoniul cultural și inovația au fost promovate prin organizarea unor evenimente culturale naționale și internaționale, printre care Ziua Internațională a Monumentelor și Siturilor, Ziua Internațională a Muzeelor și Noaptea Europeană a Muzeelor, Ziua Națională a Portului Popular și Târgul Național al Covorului „Covorul Dorului”.

Dezvoltarea și protejarea sectorului cinematografic național

Finanțarea constantă a proiectelor cinematografice a fost asigurată prin crearea Fondului Național al Cinematografiei²⁴⁵ alimentat din bugetul de stat, donații și alte surse legale, răspunzând nevoilor profesioniștilor din domeniu și recomandărilor instituțiilor internaționale. Fondul sprijină producția de filme, coproducțiile internaționale, distribuția, participarea la festivaluri, păstrarea arhivei de filme și instruirea specialiștilor din sector. În cadrul Concursului de finanțare a proiectelor cinematografice, au fost selectate 9 proiecte câștigătoare – 2 producții naționale de ficțiune și 7 coproducții (3 mai multe decât în 2024), dintre care 4 de ficțiune și 3 documentare.

De asemenea, salvagardarea patrimoniului cinematografic național a fost intensificată, prin aprobarea Planului de acțiuni pentru restaurarea, depozitarea, conservarea și promovarea operelor cinematografice²⁴⁶, care vizează consolidarea cadrului instituțional, crearea arhivei naționale de film și stimularea cooperării europene în domeniul arhivelor, în conformitate cu recomandările Comisiei Europene din Raportul de Extindere 2024 și standardele europene relevante.

²⁴⁵ [Legea nr. 227/2025](#)

²⁴⁶ [Ordinul ministrului Culturii nr. 378/2025](#)

Coeziune între maluri

În anul 2025, consolidarea coeziunii între cele două maluri ale Nistrului a rămas o prioritate constantă pentru autoritățile Republicii Moldova, fiind promovată prin politici consecvente de reintegrare, dialog instituțional și implementarea unor proiecte cu impact direct asupra comunităților din Zona de Securitate. Acțiunile întreprinse au vizat menținerea mecanismelor de interacțiune cu Tiraspolul, sprijinirea dezvoltării socio-economice a localităților din regiune, facilitarea integrării populației în sistemele naționale educaționale, administrative și economice, precum și promovarea respectării drepturilor fundamentale ale omului. Prin aceste măsuri, autoritățile au urmărit consolidarea încrederii, creșterea interconectării dintre cele două maluri și avansarea graduală a procesului de reintegrare a țării.

Autoritățile Republicii Moldova au continuat implementarea politicilor de reintegrare a țării și cooperarea pragmatică cu Tiraspolul. În 2025, a fost organizată o reuniune a reprezentanților politici în procesul de reglementare transnistreană, precum și 6 ședințe ale grupurilor de lucru sectoriale și 37 de ședințe ale Comisiei Unificate de Control, contribuind la gestionarea subiectelor de interes comun.

Implementarea eficientă a Programului activităților de reintegrare a țării pentru anul 2025²⁴⁷ a facilitat realizarea a 36 de proiecte cu impact sectorial major. Aceste proiecte au vizat modernizarea infrastructurii, consolidarea capacităților instituționale și sprijinirea inițiativelor de interes comunitar în localitățile din Zona de Securitate. Totodată, au fost acordate compensații parțiale proprietarilor de terenuri agricole din raionul Dubăsari, în valoare de 3,34 mil. lei, contribuind la menținerea activităților agricole și la stabilitatea socio-economică a regiunii.

Integrarea tinerilor din regiunea transnistreană în sistemul educațional național a continuat să avanseze. În anul 2025, reintegrarea acestora în sistemul educațional unic, în conformitate cu standardele internaționale la care Republica Moldova a aderat, a rămas un obiectiv strategic pentru autoritățile competente. În acest context, prin mecanismul legal de apostilare a diplomelor de model neutru eliberate de Universitatea de Stat din Tiraspol „Taras Șevcenko”, autoritățile competente ale Republicii Moldova au apostilat 655 de diplome, facilitând recunoașterea studiilor absolvenților și integrarea acestora în sistemele educaționale și profesionale naționale și internaționale.

Dialogul sectorial în domeniul telecomunicațiilor a continuat. Pe parcursul anului au avut loc două ședințe interinstituționale în domeniul reglementării telecomunicațiilor în cadrul cărora au fost abordate subiecte precum utilizarea resurselor de spectru radio – proprietate publică a Republicii Moldova în conformitate cu normele stabilite de Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor și Conferința Europeană a Administrațiilor de Poștă și Telecomunicații. Totodată, au fost examinate aspecte ce țin de prestarea serviciilor poștale pe ambele maluri ale Nistrului, fiind reiterată importanța asigurării liberei circulații pentru angajații Î.S. „Poșta

²⁴⁷ [Hotărârea Guvernului nr. 311/2025](#)

Moldovei”, inclusiv în zona Cocieri, pentru furnizarea serviciilor poștale calitative către populația din regiune.

S-a constatat o evoluție pozitivă a procesului de documentare a locuitorilor și a agenților economici din regiunea transnistreană cu acte de model național. În Registrul de stat al populației erau înregistrați 375.044 de locuitori din stânga Nistrului și municipiul Bender, dintre care 347.161 dețineau cetățenia Republicii Moldova. Dintre aceștia, 264.692 dețineau buletin de identitate, iar 232.669 aveau pașaport de cetățean al Republicii Moldova. De asemenea, 13.611 copii au fost documentați prin eliberarea actelor de identitate ale părinților sau la înregistrarea nașterii și certificarea faptelor de stare civilă.

În același timp, **au fost înregistrați oficial 2.478 de agenți economici din regiune la Agenția Servicii Publice**, consolidând integrarea economică și administrativă în sistemul național. Comerțul exterior al regiunii a înregistrat o orientare clară către piața europeană, cu 71% din exporturi direcționate către Uniunea Europeană, în special către România, Italia și Germania. Contribuțiile vamale au totalizat 80,4 mil. lei, fiind colectate exclusiv prin posturile vamale constituționale și în conformitate cu legislația națională.

În cooperare cu Uniunea Europeană, au fost promovate soluții durabile pentru gestionarea crizei energetice și a fost reiterată necesitatea respectării drepturilor fundamentale ale omului în regiunea transnistreană. Acțiunile întreprinse au vizat eliminarea posturilor ilegale de control, asigurarea liberei circulații, accesul presei și al apărătorilor drepturilor omului, funcționarea instituțiilor de învățământ cu predare în limba română și eliminarea restricțiilor nejustificate. Totodată, a fost asigurat accesul fermierilor din raionul Dubăsari la terenurile agricole, iar **șase cetățeni moldoveni au fost eliberați din detenție ilegală**, demersurile pentru eliberarea altor persoane continuând.

Apărare capabilă

Modernizarea Armatei Naționale și consolidarea capacităților acesteia reprezintă realizarea centrală a Guvernului în domeniul apărării, care a înregistrat progrese substanțiale în dezvoltarea forțelor și adaptarea acestora la cerințele de securitate regională și europeană. Acțiunile prioritare au fost concentrate pe **consolidarea infrastructurii militare, dezvoltarea capabilităților critice, alinierea cadrului normativ la noile realități de securitate**²⁴⁸ și **aprofundarea cooperării internaționale**, în conformitate cu obiectivele prevăzute în documentele strategice naționale și angajamentele de integrare europeană.

Progres esențial s-a realizat prin **reorganizarea Marelui Stat Major în Statul Major al Apărării**²⁴⁹ și **adoptarea Strategiei Militare a Republicii Moldova**²⁵⁰, care completează arhitectura strategică națională alături de Strategia Securității Naționale și Strategia Națională de Apărare. Aceste măsuri au asigurat baza instituțională necesară pentru dezvoltarea capabilităților militare, trecerea la noua structură de forțe și consolidarea rolului Armatei Naționale în sprijinul autorităților civile în gestionarea crizelor interne. Totodată, au fost inițiate **proiecte în valoare de 60 mil. Euro pentru dezvoltarea capabilităților bazate pe tehnologii emergente**, inclusiv sisteme autonome, război electronic și apărare cibernetică, precum și pentru consolidarea comunicării strategice instituționale.

Principalele proiecte implementate de Executiv vizează **modernizarea infrastructurii militare, dezvoltarea sistemului de educație militară, digitalizarea gestionării resurselor de apărare și consolidarea capacităților operaționale ale Armatei Naționale**, prin înființarea Colegiului Militar în subordinea Academiei Militare a Forțelor Armate, dezvoltarea Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al resurselor de apărare” (SIA RSRA), reconstrucția Taberei Militare Băcioi și dezvoltarea Armatei Naționale.

Modernizarea infrastructurii prin reconstrucția Taberei Militare Băcioi este în desfășurare, fiind inițiate 71 de obiective, dintre care 57 se află în execuție și 14 în procedură de achiziție. Sunt realizate lucrări pentru 46 de obiecte (inclusiv Statul Major, blocuri de instruire, punct medical, cazărmi, remize și rețele de utilități), iar pentru 26 de obiecte sunt contractate lucrări de finisare și dotare.

Dezvoltarea și operaționalizarea Colegiului Militara avansat²⁵¹ prin aprobarea programelor de studii și alocarea locurilor bugetare. În anul 2025 au fost ajustate actele instituționale, iar elevii anilor I și II au fost asigurați integral cu manuale și materiale didactice. Din cele 26 de acțiuni planificate, 24 au fost finalizate, iar 2 sunt în derulare, proiectul fiind realizat în proporție de circa 90% și urmând a fi finalizat în anul 2028, odată cu absolvirea primei promoții.

În cadrul procesului de modernizare și digitalizare a sectorului apărării, **dezvoltarea Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al resurselor de apărare” contribuie la optimizarea**

²⁴⁸ [Legea nr. 249/2025](#)

²⁴⁹ [Legea nr. 230/2025](#)

²⁵⁰ [Hotărârea Guvernului nr. 653/2025](#)

²⁵¹ [Hotărârea Guvernului nr. 336/2025](#)

gestionării resurselor umane, materiale și financiare și este realizată în proporție de 98% la nivelul infrastructurii de rețea. Au fost instalate echipamentele de rețea și criptare în 22 de locații, configurate stațiile de lucru, implementate conexiuni VPN pentru 11 structuri și instruit personalul operator. Finalizarea integrală este condiționată de asigurarea resurselor financiare pentru modulul „Evidența resurselor tehnico-materiale”.

Îmbunătățirea condițiilor de serviciu, instruire și trai ale militarilor, prin modernizarea infrastructurii și creșterea investițiilor capitale, a constituit o prioritate bugetară constantă. Alocațiile au înregistrat o evoluție semnificativă în perioada 2020–2025, ajungând în anul 2025 la 346,1 mil. lei, iar pentru anul 2026 fiind planificate 362,1 mil. lei, resurse orientate către reparații și investiții capitale, inclusiv în cadrul Proiectului „Tabăra Militară 136, Băcioi”.

În paralel, **creșterea eficienței energetice a infrastructurii militare** a fost realizată prin înlocuirea geamurilor (80%), termoizolarea clădirilor (60%) și instalarea panourilor fotovoltaice (140 kW), contribuind la reducerea consumului energetic și la modernizarea infrastructurii.

Consolidarea și dezvoltarea relațiilor de cooperare internațională a contribuit esențial la modernizarea și eficientizarea capacităților Armatei Naționale și la susținerea procesului de reformă a sectorului de apărare. În anul 2025, aceste eforturi s-au concretizat prin consolidarea relațiilor bilaterale și multilaterale, facilitând schimbul de experiență, preluarea bunelor practici și aprofundarea dialogului politico-militar, în contextul obiectivului strategic al integrării Republicii Moldova în Uniunea Europeană și al cooperării cu NATO pentru creșterea rezilienței naționale.

Prioritățile politicii de apărare în domeniul cooperării internaționale au inclus:

- i. consolidarea dialogului cu partenerii și organizațiile internaționale;
- ii. dezvoltarea de noi parteneriate, inclusiv prin identificarea de fonduri și programe pentru îmbunătățirea capacității naționale de apărare;
- iii. contribuția la securitatea regională și internațională prin participarea în misiuni și operații de menținere a păcii;
- iv. revizuirea tratatelor internaționale existente în domeniul apărării, în conformitate cu cerințele actuale.

În 2025, Republica Moldova a organizat și participat la 76 activități majore pe segmentul cooperării internaționale, dintre care:

- i. 37 întreveneri cu oficiali ai corpului diplomatic și ai organizațiilor internaționale;
- ii. 11 întâlniri cu liderii instituțiilor de apărare ale altor state;
- iii. 4 întreveneri de lucru cu reprezentanții organizațiilor internaționale;
- iv. 2 vizite oficiale bilaterale ale conducerii ministerului în Suedia și România, și 2 vizite oficiale în Republica Moldova ale delegațiilor din Danemarca și Regatul Țărilor de Jos;
- v. 9 participări la conferințe internaționale, seminare și reuniuni de profil;

- vi. 8 consultări bilaterale cu Lituania, Suedia, Grecia, Italia, Elveția, Germania, Cehia și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord;
- vii. 2 dialoguri strategice cu Regatul Unit și Republica Franceză.

În aceeași perioadă, **au fost semnate acorduri de cooperare în domeniul apărării cu Danemarca și Germania** și un **protocol de intenție cu Norvegia**, fiind demarate negocierile pentru acorduri cu Polonia și Ungaria.

Republica Moldova a participat activ la reuniuni regionale și internaționale, inclusiv reuniunea ministerială a Apărării din Europa de Sud-Est (SEDM - South Eastern Europe Defence Ministerial) și Grupul de Contact pentru susținerea Ucrainei (Grupul Ramstein), sprijinind coordonarea asistenței militare externe.

Sprijinul extern acordat de Uniunea Europeană, NATO și partenerii strategici a contribuit direct la consolidarea capacităților de apărare și accelerarea procesului de modernizare a Armatei Naționale, consolidând astfel imaginea și credibilitatea instituției militare pe plan internațional.

Consolidarea securității naționale și dezvoltarea capabilităților forțelor armate au fost realizate prin cooperarea cu Uniunea Europeană în domeniul securității și apărării. În 2025, Republicii Moldova i-a fost acordată o suplimentare a asistenței financiare de către Consiliul Uniunii Europene în valoare de 60 mil. Euro²⁵², pentru mobilitate militară, apărare și controlul spațiului aerian, ajungând la un total de 197 milioane euro prin Instrumentul European pentru Pace (EPF).

Din cele 134 de contracte planificate în cadrul a 10 proiecte EPF, 118 au fost semnate și 101 finalizate integral, 12 sunt în curs de implementare, iar 11 în negociere. Aceste rezultate evidențiază eficiența gestionării asistenței și impactul concret asupra consolidării capacităților operaționale ale forțelor armate.

Dezvoltarea domeniilor esențiale pentru funcționarea eficientă a sistemului național de apărare a fost realizată prin continuarea cooperării cu NATO, inclusiv prin implementarea etapei a II-a a Pachetului de Consolidare a Capacităților de Apărare (DCBI). Activitățile au vizat managementul resurselor umane și al resurselor de apărare, securitatea fizică și gestionarea stocurilor de muniții, protecția chimică, biologică, radiologică și nucleară (CBRN), securitatea cibernetică, precum și comunicarea strategică și combaterea dezinformării.

În acest context, **au fost livrate 4500 echipamente individuale de protecție CBRN și 45 echipamente de detecție chimică**, a fost inițiată achiziția a 4500 dozimetre, iar fondurile destinate echipamentelor de protecție au fost suplimentate. Totodată, a fost lansat proiectul privind securitatea fizică și gestionarea stocurilor de muniții (PSSM), implementat în cooperare cu HALO Trust, au fost consolidate capacitățile de comunicare strategică și au continuat proiectele de dezvoltare a managementului resurselor umane și de standardizare logistică.

²⁵² [DECIZIA \(PESC\) 2025/697 A CONSILIULUI UE](#); [DECIZIA \(PESC\) 2025/809 A CONSILIULUI UE](#)

Creșterea capacităților operaționale, a interoperabilității și a rezilienței sistemului național de apărare a fost susținută prin valorificarea asistenței bilaterale acordate Republicii Moldova. În perioada de referință, această asistență, în valoare totală de 104,6 mil. Euro, a vizat furnizarea de echipamente și tehnică militară, instruirea personalului, modernizarea infrastructurii și acordarea de expertiză de specialitate, principalii parteneri fiind Statele Unite ale Americii, România, Germania, Franța, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, precum și alte state membre ale UE și NATO.

Tot în acest context, **au fost recepționate mai multe loturi de donații și asistență externă.** Contribuții relevante au fost oferite de Statele Unite ale Americii și România (câte 2 loturi), Republica Franceză (3 loturi), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (2 loturi), precum și de Republica Lituania, Marele Ducat al Luxemburgului și Regatul Suediei (câte un lot).

Asistența acordată reflectă un nivel înalt de cooperare și încredere cu partenerii externi și a contribuit semnificativ la modernizarea Armatei Naționale, sporirea capacității de reacție și adaptarea la riscurile și amenințările actuale, cu impact direct asupra securității și stabilității Republicii Moldova.

Intensificarea contribuției Republicii Moldova la menținerea păcii și securității internaționale a constituit o altă prioritate principală a Armatei Naționale în 2025. În acest scop, au fost detașați experți și contingente în misiuni internaționale sub egida Uniunii Europene și ONU, precum și rotații în cadrul misiunilor NATO.

Astfel, **doi ofițeri au fost detașați în Misiunea EUTM Somalia, iar un contingent format din 18 militari, inclusiv doi ofițeri de stat major, a participat la operațiunea EUFOR ALTHEA în Bosnia și Herțegovina,** detașați cu sprijinul României. **Armata Națională a continuat rotațiile contingentelor KFOR din Kosovo,** detașând contingentul „22” (41 militari, inclusiv 2 femei) și contingentul „23” (41 militari, inclusiv 2 femei).

Sprijinirea stabilității regionale, dezvoltarea interoperabilității cu partenerii internaționali și consolidarea experienței operaționale a personalului Armatei Naționale au fost realizate, inclusiv prin participarea la Misiunea ONU în Liban (UNIFIL), sub comandamentul forțelor italiene, cu un contingent de 33 de militari, inclusiv o femeie.

Pregătirea internă a continuat prin exerciții pentru efectivul de rezervă și unități active, desfășurate conform planurilor militare și adaptate la diferite niveluri de complexitate. Aceste exerciții au vizat dezvoltarea deprinderilor colective, coordonarea la nivel de unitate și colaborarea cu armatele partenere.

În domeniul comunicării și transparenței, audiența online a crescut constant, fiind lansat Podcastul Militar și difuzate informații privind modernizarea infrastructurii, incidente de survolare a spațiului aerian și programele de admitere la Academia Militară „Alexandru cel Bun”, sporind vizibilitatea instituției și informarea publicului.